

# საქართველო

ფასი | ღირსი

გვერდი

info@geworld.net

პრეზიდენტო  
სააკაშვილო,  
ნუ მოკლავთ  
პრესას!

## ვანო მერაბიშვილი «პოლიტიკურ პოლიციას» ქმნის



HAPPY BIRTHDAY,  
2 DEAR MISHA

სააკაშვილის  
გლეჯვა



6 ირაკლი ალასანიას:  
ჩვენ ყველა კლასთან  
ვითანამშრომლებთ, მათ  
შორის, სააკაშვილთან...

4 გასაგებია, რომ ირაკლი  
ალასანია დღეს  
მონადირეა,  
ამერიკელ პარტნიორებს  
დაუმტკიცოს, რომ ის  
თავის პოლიტიკურ  
მოკავშირეებთან ერთად  
სააკაშვილზე უფრო  
პროამერიკულია,  
თუმცა ამომრჩევლის  
დარწმუნებას იმავით, რომ  
ორივე მიზანი სავსებით  
ხელმისაწვდომია,  
პასუხისმგებლობით  
აღსავსე ნაბიჯს, ალბათ,  
მანაც ვერ ვუწოდებთ



11 პატიმარი  
ქახა ბარათაშვილი  
ხვით სიკვდილის  
პირაღა მიიყვანეს

11 როგორ აღმოჩნდა  
ივანიშვილის ნაჩუქარი  
«სიხინათელა»  
სომხების ხელში

## ან მწვალი, ან შამფური...

13 სახელმწიფო  
გაფანტული სკაროვით  
დააპაღებულა ბენიკა

## გიგი უგულავა და «რამკიანი ცოლები»

8 დედაქალაქის მერისა და  
კანონიერი შურაბის ყოფილი  
ცოლის ტანდემი სიტყვის  
თავისუფლების წინააღმდეგ  
გრაჟიანი საუკეთესო  
წინაპირობა სულაც არ არის  
და ნათლად მტყუვლებს,  
რომ სახელმწიფო ეშალონებში  
როგორც მოკალის, ასევე  
შანდისა და კადრების  
მწვავე კრიზისია.



16 ალექსანდრე მეტრეველი:  
ვბრძნობდი,  
რომ ქრახით  
დამთავრდებოდა  
ყველაფერი

## თავისუფალი პრესის წინააღმდეგ





# პოლიტიკა

www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

**მოსკოვში არაერთგზის მიანიშნეს, რომ ჩვენი ქვეყნის მთლიანობის აღდგენის საკითხის განხილვაზე შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში წავიდეთ, თუ საქართველო ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის წევრი გარანტირებულად არ გახდება. თუ რუსიანს ეცოდინებათ, რომ ქართველი პარტნიორები, პროგრამის მეორე პუნქტად ნატო-ში განხილვას განიხილვენ, სასაუბროდ, უბრალოდ, არ დაჯდებიან. თუ მოტყუებას ვუპირებთ, აი ასე, პირდაპირ ეთერში გვგვებენ გაჟღერებით?**

გასული კვირის ყველაზე რეზონანსული განცხადებები გრიგოლ ვაშაძემ, ირაკლი ალასანიამ და ჯონ ბასმა გააკეთეს. საგარეო საქმეთა მინისტრმა თქვა ის, რასაც ბევრი ადამიანი საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ დიდხანს ელოდა. „თავისუფალი დემოკრატიების“ ლიდერმა თქვა ის, რასაც არავინ ელოდა, თუმცა სოციალურ ქსელებში საინტერესო დისკუსიის გამოწვევა ნამდვილად მოახერხა. რაც შეეხება აშშ-ის ელჩს, მას რევოლუციური არაფერი უთქვამს, თუმცა ვინაიდან მის ნებისმიერ ფრაზას დღევანდელ საქართველოში უფრო დიდი მნიშვნელობა ენიჭება, ვიდრე დელოფოს ორაკულის წინასწარმეტყველებებს ანტიკურ საბერძნეთში, ალბათ, მიზანშეწონილია, ყურადღება მის ნათქვამსაც მივაქციოთ. სამივე განცხადება ახლო მომავალს ეხებოდა, რაც საზოგადოებას, შესაძლოა, უფრო მეტად აინტერესებს, ვიდრე აწმყო, რომელშიც ყველაფერი, ალბათ, ისედაც ცხადი და გარკვეულია.



# ან მხოლოდ, ან უაღრესად...

### იველია, არ გადართვამვ

გრიგოლ ვაშაძე „BBC“-ის სტუდიაში ოდნავ დაუფარცხნელი თმითა და ზომიერად ექსტრავაგანტური შარფით იჯდა, თუმცა იმის გათვალისწინებით, თუ როგორ გამოიყურება ხომღვი ხელისუფლების პირველი ხელი, ის სავსებით რესპექტაბელური ჯენტლმენის შთაბეჭდილებას ტოვებდა. ისე, ვაშაძე სტუდიაში აკვლანგითაც რომ მისულიყო, ყურადღება მაინც არა ამ ფაქტზე, არამედ მის განცხადებაზე გამახვილდებოდა, რადგან საგარეო საქმეთა მინისტრმა საკმაოდ მნიშვნელოვანი რამ თქვა: „არაშინა, არც ერთ ადამიანს მსოფლიოში, ჯერ არ დაუდასტურებია პრაზიდიენტის განზრახვა — კრემლი-არ-მინისტრი განხილვას. ხოლო როგორც მისი ბუნდის წევრი, მე ახლა სრული პასუხისმგებლობით ვაპირებ: ეს პრაზიდიენტის განზრახვა არ შედის“.

ვნა, რომ მინისტრის პასაჟი, დიდი ალბათობით, მიზნად იმ ნეგატიური განწყობის თუნდაც ნაწილობრივ განეიტრალებას ისახავდა, რომელიც დასავლეთში სააკაშვილის პრემიერის სავარძელში შესაძლო გადმოსკუპებისთან დაკავშირებით ჩამოყალიბდა. მსგავსი რამ ცალსახად და არაორაზროვნად პირველად ითქვა. რა იყო ეს: სააკაშვილის ხელისუფლების ადეკვატურობის დემონსტრირება თუ მისი მორიგი ტაქტიკური ხრიკი? ერთის მხრივ, გვაქვს ვაშაძის ეს განცხადება; მეორეს მხრივ კი, ნუგზარ ნიკლაურის „საკაშვილი 2013 წლის შემდეგაც ცენტრალურ როლს შეასრულებს ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში“; ფორმალური თვალსაზრისით, ერთი მეორეს არ გამოირიცხავს. არსებობს სხვადასხვა შუალედური ვარიანტები, რომლებიც სააკაშვილის მიერ პარლამენტის თავმჯდომარის პოსტის დაკავებას ან სულაც, მმართველი ჯგუფის არაფორმალური ლიდერის, ერთგვარი „ქართველი დენ სიაოპინის“ როლის შესრულებას ითვალისწინებს; იმედია, დიდი ჩინელის აწრდილი ამ უზერხული შედარების გამოყენებას მოგვიტყვებს. თუმცა ნებისმიერი ასეთი ვარიანტი ამა თუ იმ ფორმით ხელისუფლებაზე „ნაციონალური მოძრაობის“ მონოპოლიის შენარჩუნებას ითვალისწინებს და ამ კონტექსტში არსებითი მნიშვნელობა არ აქვს იმას, პრემიერ-მინისტრი იქნება სააკაშვილი 2013 წლის შემდეგ თუ მთავარი შამანი.

პრობლემა, ალბათ, არა იმდენად თანამდებობაშია, არამედ იმ მეთოდებში, რომელთაც სააკაშვილი და მისი ჯგუფი ხელისუფლების შენარჩუნებისთვის იყენებს. იმ უპრეცედენტო ნაბიჯების მიმოხილვის შემდეგ, რომლებიც მათ ბიძინა ივანიშვილის წინააღმდეგ გადადგეს, „World Politics Review“-ში შემდეგი შეფასება გაკეთდა: „ცხადია, რომ სახელმწიფო პოლიტიკური რეაქსიონიზმის მოზღვაპეპული მტკიცება უკლებიანი უმცირესობის უფლებების დასაცავად ადვილად შეიძლება ანთი უმცირესობის შესრულება სულ უფრო გაუჭირდებათ“.

ზურ ატმოსფეროში, რომელიც (გადმოცემით) დღეს ავღანის რეზიდენციაში სუფევს, ალბათ, მართლაც ძნელია, ვითარება ჯერონად შეაფასო და ეს ცვლილებები დააფიქსირო. გამორიცხვად არაა, რომ საქმე შეეძება გამოვიღოთ სხვადასხვა მხრივ, ალბათ, უარყოფითი პერსპექტივა დასავლეთის მისამართით და სააკაშვილი პრაქტიკულად მიწასთან მიწამდე დააყენებენ. ამ პოსტს მმართველი ჯგუფის რომელიმე წევრი წარმოადგენდა რააბარაგანე, ვინც თვითმხილავი დაქორაბიის როლს შეასრულებს. ამასთან, არჩევნების მორიგი გაყალბება, დიდი ალბათობით, უპრეცედენტოდ მასშტაბურ პროტესტს გამოიწვევს და, ხელისუფლებაში მისი პირველი ტალღის ჩახშობა რომც მოახერხოს, პრობლემა ამით არ მოიხსნება და ქვეყანაში უმწვავესი პოლიტიკური კრიზისი და-

ინყება. ამ სიტუაციიდან, საკარგოდ, ერთადერთი გამოსავალი არსებობს და მას ერთპარტიული მონოპოლიის დემონტაჟი ჰქვია, თუმცა სააკაშვილის ხელისუფლება ამისთვის, როგორც ჩანს, მზად არ არის. ვაშაძის განცხადება თითქოსდა მიანიშნებს იმაზე, რომ ხელისუფლება მონადინებული დემოკრატიული ფასადის შენარჩუნებაზე იზრუნოს, მაგრამ საეჭვოა, დასავლელი პარტნიორები მხოლოდ ამით დაკმაყოფილდნენ. არა იმიტომ, რომ საქართველოში დემოკრატიის აყვავების გამო მზად არიან, თავი მოიკლან, უბრალოდ, სააკაშვილის მიერ ხელისუფლების შენარჩუნება დღევანდელი მეთოდებით შეიძლება სრულმასშტაბიანი საპროტესტო „აფეთქებით“ დაგვირგვინდეს, რაც მათ პოზიციებს საქართველოში მნიშვნელოვან საფრთხეს შეუქმნის. ამასთანავე, ოდიოზური ერთპარტიული დიქტატურის მხარდაჭერა ერთობ პრობლემურია და, თუნდაც პრაგმატული მოსაზრებებიდან გამომდინარე, დასავლეთი (უპირველესად, — აშშ) დღევანდელი სისტემის დემონტაჟს, სავარაუდოდ, არ შეეწინააღმდეგება.

### თქვენ უხეინო „აშერიკის ხმა“ გაუინგტონიდან

„თუ საარჩევნოდ იქნება აშკარად დარღვევები ან აშკარად ხელისშემშლელი ფაქტები, რაც ხელს შეუშლის არჩევნების ლიად და კონკურენტულ გარემოში ჩატარებას, ჩვენ ძალიან მკაფიო პოზიცია გვქვია“, — განა-

**გასაგებია, რომ ირაკლი ალასანია დღეს მონადინებული, აშკარად პარტნიორებს დაუბკიოს, რომ ის თავის პოლიტიკურ მოქაზებასთან ერთად სააკაშვილს უჭირს. კრემლიც, თუმცა აშკარად დარწმუნებულია იმაში, რომ ირაკლი ალასანია, ალბათ, მიიწვევს სააკაშვილს, ალბათ, მიიწვევს სააკაშვილს, ალბათ, მიიწვევს სააკაშვილს.**

# არსებითი მნიშვნელობა არ აქვს ივანს, პრაზიდიენტი იქნება სააკაშვილი 2013 წლის შემდეგ თუ მთავარი შამანი. პრობლემა, ალბათ, არა იმდენად თანამდებობაშია, არამედ იმ მეთოდებში, რომელთაც სააკაშვილი და მისი ჯგუფი ხელისუფლების შენარჩუნებისთვის იყენებს

### კადაფის მკვლელობა სახელმწიფო დანაშაულია

სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს მთავარი პროკურორი — ლუის მორენო-ოკამპოს განაცხადებით, „ლიბიის ყოფილი ლიდერის მუამარ კადაფის მკვლელობის გამოძიებისას სამხედრო დანაშაულის ნიშნები იკვეთება. ამაზე ვიდგინაწინაწინა და თვითმხილველმა ჩვენებები მეტყველებს. ლიბიის ახალი ხელისუფლება დამპირდა, რომ მუამარ კადაფის და მისი ვაჟის მუთასიმის სიკვდილის გარემოებებს გამოიძიებს“, — განაცხადა ლუის მორენო-ოკამპომ. შეგახსენებთ, რომ პოლიკოენიკი კადაფი მშობლიურ ქალაქ სირტში 20 ოქტომბერს მოკლეს.



### ისლანდია პალესტინა პლიარა

ისლანდიის პარლამენტმა მიიღო გადაწყვეტილება, პალესტინის დამოუკიდებლობა ოფიციალურად აღიაროს. ისლანდია პირველი ევროპული ქვეყანა გახდა, რომელიც ამ ნაბიჯს გადადგამს. „ახლა მე ყველა უფლებამოსილება მაქვს, რათა ამ ქვეყნის ფორმალური აღიარების შესახებ განვაცხადო“, — განაცხადა საგარეო საქმეთა მინისტრმა ოსსურ სკარფედისონმა. პარლამენტის გადაწყვეტილების თანახმად, რეკვირება პალესტინა 1967 წლამდე არსებულ საზღვრებში აღიარა. ამავე რეზოლუციაში დეპუტატებმა ებრაელებსა და პალესტინელებს მოუწოდეს, მშვიდობიანი დიალოგი არ შეწყვიტონ და კონფლიქტის დარეგულირების გზა ეძებონ.





# ინტერპრესი

www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

**„ჩვენი ხელისუფლება იქნება ის ხელისუფლება, რომელიც ბანავერინანებს საპარტიულო ეპროსაგოში, ეპროატლანტიკურ სივრცეში. სააკაშვილის ხელისუფლების პირობებში ძალიან შენედა ეს პროცესი. ამასთან ერთად, აუცილებლად მიგვაჩნია რუსეთთან ურთიერთობის დალაგება, რაც არავითარ შემთხვევაში არ ნიშნავს იმას, რომ საპარტიულო არ აქვს საშუალება განვერინადეს ნატოში.“**

**„თავისუფალი დემოკრატების“ ლიდერი ირაკლი ალასანია ფიქრობს, რომ დღეს ქვეყნის მოსახლეობა მზად არის ცვლილებებისთვის. თუკი არჩევნები გაყალბდება და პარლამენტში მეორე ადგილს მოიპოვებენ, არც ამით დაშავდება რაიმე, ისინი ყველა ძალასთან ითანამშრომლებენ, მათ შორის, სააკაშვილთანაც. ამასთან, ალასანიას დიდი იმედი აქვს, რომ შეძლებენ სააკაშვილის გარეშე გააგრძელონ ქვეყნის განვითარება.**



**ირაკლი ალასანია:**

— ბატონო ირაკლი, დაფუძნდა ბიძინა ივანიშვილის ახალი მოძრაობა „ქართული ოცნება“, რომლის პოლიტიკური სუბიექტი თქვენც ხართ. სამოქმედო პროგრამა, რომელიც ივანიშვილმა გაახმოვანა, როგორ იქნება რეალიზებული: მოხდება თუ არა პოლიტიკური ოპოზიციის კოორდინაცია „ქართული ოცნების“ პროგრამის ირგვლივ?

— რაც შეეხება ოპოზიციის კოორდინაციას, მასში ჯერჯერობით სამი პოლიტიკური სუბიექტია „ქართული ოცნების“ ირგვლივ. „ქართული ოცნება“ ჯერ კიდევ ჩამოყალიბების პროცესშია.

— ბიძინა ივანიშვილმა თავიდანვე განაცხადა, რომ ითანამშრომლებდა ნინო ბურჯანაძის ძალასთან. ახლა კი ეს პოლიტიკოსი ზოგიერთისთვის და მათ შორის თქვენთვისაც მიუღებელია. ნინო ბურჯანაძის შემოსვლა თქვენს პოლიტიკურ გეოგრაფიაში რატომ არ გინდათ?

— ის გზა, რაც მან აირჩია ხელისუფლების წინააღმდეგ საბრძოლველად, ჩემთვის მიუღებელია. 26 მაისს ბურჯანაძემ კარგად იცოდა, ასეთი მცირე მასშტაბის აქციებით ხელისუფლებას რომ ვერ დაამარცხებდა, მაგრამ არ გაითვალისწინა მოსალოდნელი შედეგები, რაც ადამიანების დაღუპვით დასრულდა. ჩემთვის მიუღებელია ბურჯანაძე რუსეთთან ურთიერთობის იმ ფორმის დადგენა, რა ფორმაშიც არსებობდა და რუსეთში და ხელს ართმევდა რუსეთის პირველ პირებს, მათგან, რომლებსაც ის არ იყო ხელისუფლებასში და არც არავითარი ბარკატი არ ჰქონდა.

— „ქართული ოცნების“ დაფუძნებაზე არ მოვიდა „ეროვნული ფორუმი“, გუბაზ სანიკიძე თქვენს გაერთიანებაში არ იქნება?

— ვერაფერს გეტყვით, ერთი რამ კი ნამდვილად ვიცი, რომ ჩვენთვის ხელისუფლების შესაცვლელად, არჩევნების გარდა, ყველა გზა მიუღებელია.

— დარწმუნებული ხართ, რომ არჩევნებს მოიგებთ? თუ მეორე ადგილზე გავიდა თქვენი პოლიტიკური გაერთიანება და პარლამენტში ვერ მოიპოვეთ მასსურველი უმრავლესობა, მაშინ როგორ შეცვლით სააკაშვილს?

# ჩვენ ყველა კლასთან ვითანაობრობებით, მათ შორის, სააკაშვილთანაც...

— თუ პარლამენტში უმრავლესობით ვერ შევალთ, ეს არ იქნება ტრაგედია, ჩვენ ყველა ძალასთან ვითანამშრომლებთ, მათ შორის, სააკაშვილთანაც. საერთოდ, ჩვენ უნდა მივჩვიოთ იმას, რომ მომავალი პარლამენტი იყოს მრავალპარტიული და დაბალანსებული.

— მომავალ საპარლამენტო არჩევნებში შესაძლებელია ხმები გაიყოს: თქვენ — ცალკე; ბურჯანაძე, სანიკიძე — ცალკე; იქეთ კიდევ — „ახალი მემარჯვენეები“ და „ქრისტიან-დემოკრატები“.

— დაიბნევა ამომრჩეველი და, გამომდინარე აქედან, გაგიჭირდებათ ხმათა უმრავლესობის მოპოვება.

— არა მგონია, რომ ამომრჩეველები დავკარგოთ და, როგორც უკვე გითხარით, თუ პარლამენტში უმრავლესობით არ შევალთ, ეს არ იქნება ტრაგედია.

— რეგიონებში შესაძლებელია ვერ მოიპოვოთ სერიოზული მხარდაჭერა, ხელიისუფლებას არჩევნების მოგების მზა ბერკეტები აქვს — როგორც ადამიანური, ისე ორგანიზაციული რესურსი.

— საარჩევნოდ ვაპირებთ რეგიონული ორგანიზაციების შექმნას. ხალხს აინტერესებს სამუშაო ადგილები და ჩვენ ვპირდებით სამუშაო ადგილების შექმნას. ასეთი პროგრამული ალტერნატიული შეთავაზებით დავდივართ კარდაკარ და დარწმუნებული ვართ, საზოგადოების მხარდაჭერას მოვიპოვებთ.

**უფრო, რომ თქვენ ჯერჯერობით ამ მოძრაობის ჩამოყალიბებას აპირებთ, „ნაც-მოძრაობას“ კი ეს ყველაფერი მზად აქვს? როგორ შეძლებთ არჩევნებამდე მობილენებას?**

— ჩვენ ვაპირებთ არჩევნებისთვის გამოვიყენოთ რეგიონული პრესა და ტელევიზია, რათა ხალხმა სიმახარო იცოცხლოს, თუმცა საზოგადოებას არ სჭირდება იმაში დარწმუნება, რომ უნდა ჰქონდეს გარანტირებული პოლიტიკური უფლება, გამოხატოს თავისი პოზიცია. ცუდია, როცა მოსახლეობას ადგილობრივი თუ რეგიონული პოლიტიკა ემუქრება, — არ მიხვდით ოპოზიციის შეხვედრაზე, თორემ სამუშაო ადგილს დაკარგავთ.

**ადამიანებს ხელისუფლების უსამართლოობაში და რწმუნება ალარ სჭირდება, სასამართლო რომ უსამართლოა და სოფლის მეურნეობა დახარბული, ამას თავდაც პარტად ხედავენ. რაღა დარწმუნება სჭირდება საზოგადოებას იმას, რომ მოსახლეობის 80%-ისთვის ჯანდაცვა ხელმისაწვდომია?**

— ამიტომ ჩვენ რეგიონებში უნდა ვიმუშაოთ და შედეგიც იქნება. გულხელდაკრეფილი ყოფნას არ ვაპირებთ. დღეს ბევრად უფრო შესაძლებლად მეჩვენება, რომ განვითარებას სიცრუის მანქანა, რომელიც ასე ძლიერად მუშაობს; წარმოგაჩინოთ ის პრობლემები, რომლებიც სახელმწიფოსა და ადამიანებს შორის არსებობს. იმედი მაქვს, საგამოძიებო უზრუნველყოფაში არ გადანაცვლებოთ უფრო მეტი რესურსი, რაც მთავარია, დავამარცხებთ მონოპოლიებს როგორც ქვეყნის ბედი და მომავალი. რაც მთავარია, დავამარცხებთ მონოპოლიებს როგორც ქვეყნის ბედი და მომავალი.

## «რუსეთს არავინ ეკითხება საქართველოს ნატოში განვიხილავს!»

ბი, რომლებიც სახელმწიფოსა და ადამიანებს შორის არსებობს. იმედი მაქვს, საგამოძიებო უზრუნველყოფა თავის სიტყვას აუცილებლად იტყვის, რადგანაც უამრავი პრობლემა, რომლებიც ხალხს აწუხებს. ყოველივე ამის თაობაზე ინფორმაციის დეფიციტია, რასაც ვერც ერთი პარტია ვერ შეავსებს.

— დღეს რომ რიგგარეშე არჩევნები დაინიშნოს, როგორ ფიქრობთ, რეგიონებში მხარდაჭერას მოიპოვებთ?

— მე მგონია, დღეს ქართული საზოგადოების უდიდესი ნაწილი მზად არის ცვლილებებისთვის.

ხელისუფლებას პარლამენტსა და პრეზიდენტს შორის ისე, რომ ხელისუფლებაში მყოფმა მცირე ჯგუფმა არ გადაწყვიტოს ისევე ქვეყნის ბედი და მომავალი. რაც მთავარია, დავამარცხებთ მონოპოლიებს როგორც ქვეყნის მნიშვნელოვან ტელევიზორებში, ასევე მონოპოლიებს ბიზნესის სფეროში; ყველა ადამიანს, მათ შორის, უცხოელებსაც ექნებათ თანაბარ კონკურენტუნარიან გარემოში ბიზნესსაქმიანობის საშუალება. დასამარცხებთ მონოპოლია პოლიტიკაშიც. საქართველოში არც ერთ ადამიანს არ ექნება განუსაზღვრე-

მხარს დაუჭერს ქართველი ხალხის არჩევანს.

**— თქვენი აზრით, ნატოს გენერალურმა მდივანმა რატომ თქვა, რომ საქართველოში არის დემოკრატია?**

— საქართველოში დემოკრატიის შექმნის პროცესი მართლაც დაიწყო 2003 წელს, ამაში ორი აზრი არ არსებობს; ყველას ჰქონდა ნდობა იმ რეჟიმებისადმი, რომლებიც ქვეყანაში ტარდებოდა, მაგრამ სააკაშვილმა ამ გზიდან გადაუხვია. ჩვენ გვინდა, სააკაშვილის გარეშე გაავადლოთ ამ გზაზე მოძრაობა. დარწმუნებული ვარ, ძალიან მალე ნატოში ჩვენი განვერინება შესაძლებელი იქნება, თუკი ჩამოვყალიბდებით ინსტიტუციონალურად გამართულ დემოკრატიულ ქვეყნად. ეს გახდება ასევე აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის ნატოში რეინტეგრაციის საფუძველი. თუ ეს არ მოხდა, მაშინ ვერც ნატოში, ვერც ცივილიზებულ ერთა სიაში ვერასოდეს ჩავნერვებით.

**— ნატოსთან დაკავშირებით გაუფრდა თქვენი არაერთგვაროვანი დამოკიდებულება, რომ საქართველო დაშორდა ნატოს, საქართველო ნატოსკენ სვლა უნდა შეაჩეროს. რას ნიშნავს ეს: ნატოს ხარჯზე დაუფასოვდე რუსეთს?**

— არა, ეს ასე არ არის. ნაციონალურმა ტელევიზიებმა გაავრცელეს დეზინფორმაცია, რომ თითქოს ივანიშვილი და მისი გუნდი ნატოში განვერინებას ეწინააღმდეგება. მე მჯერა, რომ ჩვენი ხელისუფლება იქნება ის ხელისუფლება, რომელიც განვერინებს საქართველოს ევროკავშირში, ევროატლანტიკურ სივრცეში, სააკაშვილის ხელისუფლების პირობებში ძალიან შენედა ეს პროცესი. ამასთან ერთად, აუცილებლად მიგვაჩნია რუსეთთან ურთიერთობის დალაგება, რაც არავითარ შემთხვევაში არ ნიშნავს იმას, რომ საქართველოს არ აქვს საშუალება განვერინადეს ნატოში.

**— რუსეთი ხომ ეწინააღმდეგება საქართველოს ნატოში განვერინებას? რუსეთთან ურთიერთობის დალაგება და პარალელურად ნატოში განვერინებისკენ სწრაფვა ხომ ურთიერთგამომრიცხავი ცნებებია და როგორ ფიქრობთ ამ მიზნის მიღწევას?**

— რუსეთს არავინ ეკითხება საქართველოს ნატოში განვერინებას. ჩვენ მხარს დავუჭირებთ რუსეთის მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში განვერინებას და ეს უნდა იქცეს რუსეთზე ზეწოლის ბერკეტად. რუსეთს უნდა მოვთხოვოთ, რომ ჩვენი სოფლის მეურნეობის პროდუქტები ისევე გავიდეს რუსულ ბაზარზე, ჩვენმა ბიზნესმენებმა ისე იგრძნონ თავი რუსეთში, როგორც რუსი ბიზნესმენები გრძნობენ თავს საქართველოში. სააკაშვილის ხელისუფლების პირობებში რუსეთში გაიყინა სპარტაკოს ოქროსი

**«როდესაც საქართველო იქნება კაპიტალიზმის ქვეყანა, სადაც დახული იქნება ჩვენი უფლებები დასავლეთში, ეს იმომავალს რუსეთზე, რომ შეასრულოს აღებული ვალდებულება საქართველოს წინაშე და ოკუპირებული ტერიტორიიდან თავისი ჯარები გაიყვანოს»**





**საერთაშორისო საქართველო**

www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

**ამ დროისთვის ქალაქში ეძვსასამდე ჯიხური აიღეს და ეს პროცესი კვლავაც გრძელდება. გამომცემლებმა უკვე დაიწყეს ტირაჟების შემცირება და, სავარაუდოდ, ზომიერი გაზებით, შესაძლოა, დაიხუროს კიდევ... ერთი სიტყვით, გიგი უზულავეა ქართულ ბაჭდურ მედიას ღიად შეუტია, გაიკვამის ინიც, რომ ამ ბრძოლაში დედაქალაქის მერი მარტო არ არის და მას ზურბს ორი კანონიერი ძურღის ყოფილი ცოლები უმაგრებენ.**

# გიგი უზულავე და «ჩამკიანი სოლები»

ქალაქის მერიის მიერ გამოცხადებულ ტენდერს, რომელსაც თბილისში საგაზეთო ჯიხურების გაუქმება მოჰყვა, პრესის გამავრცელებლები და ჟურნალისტები ამ ეტაპზე სხვადასხვა ფორმით უპირისპირდებიან. ტენდერის შესაჩერებლად უკვე გაიმართა რამდენიმე საპროტესტო გამოსვლა, თუმცა უშედეგოდ. უგულავე უკან დახევას არ აპირებს. ქალაქის მერია აღნიშნულ საკითხზე ჟურნალისტებთან საჯარო დისკუსიაში არ შედის და მხოლოდ ტენდერის პირობებზე საუბრობს.



# თავისუფალი პრესის წინააღმდეგ

რაღაც შეეცვლა სხვა „არასასიამოვნო“ კითხვებს, ჟურნალისტები ტენდერთან დაკავშირებით რომ სვამენ, მათზე უგულავეს ნაცვლად ჟურნალ „ტაბულას“ რედაქტორი თამარ ჩერგოლიძევილი ან „პრაიმ ტაიმის“ რედაქტორი თაკო ფხაკაძე პასუხობენ. ისინი კი ცალსახად უპირისპირდებიან პრესის გამავრცელებლებს და ირიბად — ბეჭდური მედიის იმ ნაწილს, რომელიც ჯიხურების აღებას უწინააღმდეგება. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, ამ დროისთვის ქალაქში ექვსსამდე ჯიხური აიღეს და ეს პროცესი კვლავაც გრძელდება. გამომცემლებმა უკვე დაიწყეს ტირაჟების შემცირება და, სავარაუდოდ, ზომიერი გაზებით, შესაძლოა, დაიხუროს კიდევ ერთი სიტყვით, გიგი უზულავეა ქართულ ბაჭდურ მედიას ღიად შეუტია, გაიკვამის ინიც, რომ ამ ბრძოლაში მარტო არ არის და მას ზურბს ორი კანონიერი ძურღის ყოფილი ცოლები უმაგრებენ.

ლოდ ჩორგოლიძევილის ტვიტში იხარშება. არადა, საინტერესოა, როგორ ესმოდა ლიბერალიზმი ან თუნდაც ყბადაღებული „ნულოვანი ტოლერანტობა“ და „ყველანი ციხეში“ თამარ ჩერგოლიძევილს მაშინ, როცა ის პირველ ქორნიცებში შავი სამყაროს ერთ-ერთ ავტორიტეტთან, დიდებულ „კოკოშასთან“ იგივე კოტე კოპალიძევილი იმყოფებოდა(!). დღეს ეს ადამიანი (კოკოშა) ჩიტივით თავისუფალია, რაშიც ბევრი სწორედ გიგა ბოკერიას ძალისხმევას ვგავს ხედავს. შესაძლოა, ეს „კვალის“ მხოლოდ კონსპიროლოგიისადმი გადამეტებული მიდრეკილებითაც იყოს გამოწვეული, მაგრამ, ფაქტია — პოლიცია ჩერგოლიძევილის პირველი ქმრის საქმიანობით არ დაინტერესებულა, მაშინ, როცა არა თუ კანონიერ ქურდებს, არამედ კრიმინალური სამყაროს გაცილებით „წვრილფეხს“ წარმომადგენლებსაც კი მერაბიშვილის უწყება მსოფლიოს ყველა წერტილში ზარზემით აკავებს, ხელისუფლების მიერ კონტროლირებადი არხები კი ამას საგანგებო სიუჟეტებს უძღვნიან.

არის თუ არა კავშირი „კოკოშას“ ართგვარებას და მისი ყოფილი მკვლელის ართგვარებას? არადა, საინტერესოა, როგორ ესმოდა ლიბერალიზმი ან თუნდაც ყბადაღებული „ნულოვანი ტოლერანტობა“ და „ყველანი ციხეში“ თამარ ჩერგოლიძევილს მაშინ, როცა ის პირველ ქორნიცებში შავი სამყაროს ერთ-ერთ ავტორიტეტთან, დიდებულ „კოკოშასთან“ იგივე კოტე კოპალიძევილი იმყოფებოდა(!). დღეს ეს ადამიანი (კოკოშა) ჩიტივით თავისუფალია, რაშიც ბევრი სწორედ გიგა ბოკერიას ძალისხმევას ვგავს ხედავს. შესაძლოა, ეს „კვალის“ მხოლოდ კონსპიროლოგიისადმი გადამეტებული მიდრეკილებითაც იყოს გამოწვეული, მაგრამ, ფაქტია — პოლიცია ჩერგოლიძევილის პირველი ქმრის საქმიანობით არ დაინტერესებულა, მაშინ, როცა არა თუ კანონიერ ქურდებს, არამედ კრიმინალური სამყაროს გაცილებით „წვრილფეხს“ წარმომადგენლებსაც კი მერაბიშვილის უწყება მსოფლიოს ყველა წერტილში ზარზემით აკავებს, ხელისუფლების მიერ კონტროლირებადი არხები კი ამას საგანგებო სიუჟეტებს უძღვნიან.

რადგან ქალბატონზე ვსაუბრობ, არაფერტოლმენურ ფესტად რომ არ ჩამოთვალოთ, აქვე მოვიყვანო რამდენიმე „შეადრებით კორექტული ცნობილი გამონათქვამი“ ქალბატონი თამარის არსენალიდან: „სულ მკვიდია სტურუსა შემოქმედება; ბიძინა ივანიშვილი ახალი თესლი ქართული პოლიტიკაში“... ვფიქრობ, უმჯობესია, მკითხველმა თავად დაასკვნას, ვის გავლენას უფრო განიცდის ამ სიტყვების ავტორი — უშიშროების საბჭოს ლიბერალი თავმჯდომარე გიგა ბოკერიასი თუ კრიმინალური სამყაროს ავტორიტეტ „კოკოშასი“... თუმცა დასკვნის გამოსატანად „რეზონანსის“ მთავარ რედაქტორთან მისი დებატებიც საკმარისია, ეკა კვეციტაძის გადაცემაში ახლახან რომ იხილა საზოგადოებამ. ამ პროცესს დებატები პირობითად შეიძლება დაერქვას, თორემ ჩერგოლიძევილმა ნამდვილი ქურდული გარჩევა მოუწყო ლაშა ტულუშს პირდაპირ ეთერში.

რაც შეეხება „პრაიმ ტაიმს“ და მის რედაქტორს თაკო ფხაკაძეს, რომელსაც უგულავემ ყველაზე სკანდალური გაზეთი ჩააბარა, ბოლოს თავად გაზეთი ყველაზე ნმარულიან და სამარცხვინო სკანდალში. „პრაიმ ტაიმის“ ერთგულ მკითხველს გაუკვირდება, ალბათ, ის ფაქტი, რომ ამ გაზეთის რედაქტორი არ საუბრობს თავის პირად ნარსულზე მის მკითხველთან მაშინ, როცა არც ერთი ცნობილი ადამიანის ნარსული არ დაუტოვებია გამოუჩნრეკავი. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, „პრაიმ ტაიმის“ რედაქტორს თავის რესპონდენტებზე არანაკლებ სკანდალური ცხოვრება აქვს გამოვლილი. კონფიდენციალური წყარო გვატყობინებს, რომ თაკო ფხაკაძეს „ექსკლუზიურად პირადი“ ცხოვრება აკავშირებს კანონიერ ქურდ დავით კაკულიასთან. მათი ურთიერთობა ხანმოკლე აღმოჩნდა, რადგან პოსტსტატოთა სივრცეში ერთობლივი ცხოვრება გაუღვივებია კანონიერი ქურდის პირველი ცოლი თაკო ფხაკაძე მამამთილს, გურამ კაკულიას არმოსდოდა თვალში. შეგახსენებთ, დავით კაკულია შევარდნაძის დროს მძიმე დანაშაულისთვის იხდოდა სასჯელს ორთაჭალის ციხეში და სწორედ მის სახელს უკავშირდება ე.წ. რეზონანსული პატიმრების შემოწირულობების ამშენებელი ეკლესია. მოგვიანებით კაკულიამ ციხეს თავი დააღწია და მოსკოვში გააგრძელა „მოღვაწეობა“, სადაც გასარკვევად „პრაიმ ტაიმის“ რედაქციას დაუკავშირდი. ტელეფონის ოფისმენეჯერმა უპასუხა:

გაზეთი „პრაიმ ტაიმის“, ისევე, როგორც ჟურნალი „ტაბულა“, დიდი ხანია, საზოგადოებაში ხელისუფლების მხარდამჭერ მედიასაშუალებად მოიაზრება და ამის შესახებ არაერთი დისკუსია გამართულა ქართულ ტელეარხებზე, მაგრამ ხელისუფლებასთან თანამშრომლობის აღიარებას ორივე გამოცემის რედაქტორები კეთროვანივით გაურბიან. ასე, მაგალითად, თამარ ჩერგოლიძევილი დღემდე ამტკიცებს, რომ მისი მეუღლე, საქართველოს უშიშროების საბჭოს თავმჯდომარე და ერთ-ერთი ყველაზე გავლენიანი „ნაცი“ გიგა ბოკერია ჟურნალის საქმიანობაში არ ერევა, ხოლო ის ლიბერალური იდეოლოგია, რომელსაც „ტაბულა“ უწევს ავტორიტეტს, მხო-

ლოდ ჩორგოლიძევილის ტვიტში იხარშება. არადა, საინტერესოა, როგორ ესმოდა ლიბერალიზმი ან თუნდაც ყბადაღებული „ნულოვანი ტოლერანტობა“ და „ყველანი ციხეში“ თამარ ჩერგოლიძევილს მაშინ, როცა ის პირველ ქორნიცებში შავი სამყაროს ერთ-ერთ ავტორიტეტთან, დიდებულ „კოკოშასთან“ იგივე კოტე კოპალიძევილი იმყოფებოდა(!). დღეს ეს ადამიანი (კოკოშა) ჩიტივით თავისუფალია, რაშიც ბევრი სწორედ გიგა ბოკერიას ძალისხმევას ვგავს ხედავს. შესაძლოა, ეს „კვალის“ მხოლოდ კონსპიროლოგიისადმი გადამეტებული მიდრეკილებითაც იყოს გამოწვეული, მაგრამ, ფაქტია — პოლიცია ჩერგოლიძევილის პირველი ქმრის საქმიანობით არ დაინტერესებულა, მაშინ, როცა არა თუ კანონიერ ქურდებს, არამედ კრიმინალური სამყაროს გაცილებით „წვრილფეხს“ წარმომადგენლებსაც კი მერაბიშვილის უწყება მსოფლიოს ყველა წერტილში ზარზემით აკავებს, ხელისუფლების მიერ კონტროლირებადი არხები კი ამას საგანგებო სიუჟეტებს უძღვნიან.

რადგან ქალბატონზე ვსაუბრობ, არაფერტოლმენურ ფესტად რომ არ ჩამოთვალოთ, აქვე მოვიყვანო რამდენიმე „შეადრებით კორექტული ცნობილი გამონათქვამი“ ქალბატონი თამარის არსენალიდან: „სულ მკვიდია სტურუსა შემოქმედება; ბიძინა ივანიშვილი ახალი თესლი ქართული პოლიტიკაში“... ვფიქრობ, უმჯობესია, მკითხველმა თავად დაასკვნას, ვის გავლენას უფრო განიცდის ამ სიტყვების ავტორი — უშიშროების საბჭოს ლიბერალი თავმჯდომარე გიგა ბოკერიასი თუ კრიმინალური სამყაროს ავტორიტეტ „კოკოშასი“... თუმცა დასკვნის გამოსატანად „რეზონანსის“ მთავარ რედაქტორთან მისი დებატებიც საკმარისია, ეკა კვეციტაძის გადაცემაში ახლახან რომ იხილა საზოგადოებამ. ამ პროცესს დებატები პირობითად შეიძლება დაერქვას, თორემ ჩერგოლიძევილმა ნამდვილი ქურდული გარჩევა მოუწყო ლაშა ტულუშს პირდაპირ ეთერში.

რაც შეეხება „პრაიმ ტაიმს“ და მის რედაქტორს თაკო ფხაკაძეს, რომელსაც უგულავემ ყველაზე სკანდალური გაზეთი ჩააბარა, ბოლოს თავად გაზეთი ყველაზე ნმარულიან და სამარცხვინო სკანდალში. „პრაიმ ტაიმის“ ერთგულ მკითხველს გაუკვირდება, ალბათ, ის ფაქტი, რომ ამ გაზეთის რედაქტორი არ საუბრობს თავის პირად ნარსულზე მის მკითხველთან მაშინ, როცა არც ერთი ცნობილი ადამიანის ნარსული არ დაუტოვებია გამოუჩნრეკავი. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, „პრაიმ ტაიმის“ რედაქტორს თავის რესპონდენტებზე არანაკლებ სკანდალური ცხოვრება აქვს გამოვლილი. კონფიდენციალური წყარო გვატყობინებს, რომ თაკო ფხაკაძეს „ექსკლუზიურად პირადი“ ცხოვრება აკავშირებს კანონიერ ქურდ დავით კაკულიასთან. მათი ურთიერთობა ხანმოკლე აღმოჩნდა, რადგან პოსტსტატოთა სივრცეში ერთობლივი ცხოვრება გაუღვივებია კანონიერი ქურდის პირველი ცოლი თაკო ფხაკაძე მამამთილს, გურამ კაკულიას არმოსდოდა თვალში. შეგახსენებთ, დავით კაკულია შევარდნაძის დროს მძიმე დანაშაულისთვის იხდოდა სასჯელს ორთაჭალის ციხეში და სწორედ მის სახელს უკავშირდება ე.წ. რეზონანსული პატიმრების შემოწირულობების ამშენებელი ეკლესია. მოგვიანებით კაკულიამ ციხეს თავი დააღწია და მოსკოვში გააგრძელა „მოღვაწეობა“, სადაც გასარკვევად „პრაიმ ტაიმის“ რედაქციას დაუკავშირდი. ტელეფონის ოფისმენეჯერმა უპასუხა:

„საქართველო და მსოფლიოდან“ განუხებთ, ქალბატონ თაკოსთან ვესურს ინტერვიუ?  
— რა საკითხზე?  
— მის პირად ცხოვრებაზე.  
— მითხარით და გადავცემ, ახლა თათბირი აქვს.  
— გვიანტერესებს: იმყოფებოდა თუ არა ის კანონიერ ქურდ დავით კაკულიასთან ქორწინებაში?  
— იცით, მაგონ, რაღაც გემულებათ.  
— არ მემულება, ჰკითხეთ და, თუ სურვილი ექნება, გაგვცეს პასუხი.  
— კარგი. ჩავიწერ და გადავცემ. საათ-ნახევარში დაგვკავთ.  
— რატომ უნდა დროს კვლავ დავუკავშირდი „პრაიმ ტაიმის“ რედაქციას.

## ევროპის ცენტრალური ბანკის პრეზიდენტ მარო დრეაგის შეფასებით: ევრო მიმდინარე კრიზისს გადაიტანს

ევროპის ცენტრალური ბანკის პრეზიდენტ მარო დრეაგის შეფასებით, ევრო მიმდინარე კრიზისს გადაიტანს. მას ეჭვი არ ეპარება, რომ, რისკების მიუხედავად, რომლებიც ევროზონის სტაბილურობას ემუქრება, ერთიანი ევროპული ვალუტა პრობლემებს შეინარჩუნებს. ევროკავშირის ფინანსთა მინისტრებმა საგალუტო ფონდის სპეციალურ ფონდში დამატებითი თანხების გადარიცხვის შესახებ განაცხადეს. გამოყოფილი თანხების მოცულობა 150 მილიარდ ევროს შეადგენს.

## ჩინეთის კომპარტიის კომუნისტური რეჟიმის ბაზრის გახსნის ნიშნულზე გაქვდა

ჩინეთის კომპარტიის მაღალჩინოსანმა ჩუ ვეიციუნმა თანაპარტიელების რელიგიურობა დაემო. პარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრის განცხადებით, რელიგიურობა კომუნისტებს ხელს უშლის, მიუკერძოებლად მიუდგენ ქვეყანაში მცხოვრებ სხვადასხვა ეროვნების და აღმსარებლობის ჯგუფებს. ჩუ ვეიციუნმა ხაზს უსვამს, რომ, თუ პარტიის წევრები ღიად აღიარებენ რელიგიას, ეს 80-მილიონიანი პარტიის ერთიანობას დაარღვევს, რაც პირდაპირ აისახება ჩინეთის მოქალაქეთა კეთილდღეობაზე და საბოლოოდ სეპარატისტული განწყობილებების გაჩენას შეუწყობს ხელს.







www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

თუ რაზე გავაქით, შვიკიძეთ და ეს გიწინდებს ეხება, ყველაფერი გაქვითა ჩემი ფულით. გიას არ ჰქონდა ფული, ჩემი ფულით შვიკიძეთ კახეთში მიწები, ვენახები გავაშენეთ და წლები მანძილზე იმ 150 კაცს ვუხდით ხელფასს. ეს ხალხი დასამაგებელი იყო. თუ რაზე შვიკიძეთ სპარტელოზი, თუ რაზე გავიქითა, ყველაფერი ეს ხელფასი მანამდე, ვიდრე მიხეილ სააკაშვილის ნათესავი გავხდებოდი და მას შვილს მოვუხატავდი.

# მინისტრის შოლის პირუბითი, ანუ ვისია, ვისი სახლი ღაგაზი?

„საქართველო და მსოფლიოს“ წინა ნომერი (14-20 დეკემბერი, №45), გამოქვეყნდა წერილი „დავით სააკაშვილმა და გრიგოლ ვაშაძემ „ქართული ოცნება“ წყნეთში აისრულეს“. სტატიაში კონფიდენციალურ წყაროებზე დაყრდნობით მოთხრობილი იყო იმის შესახებ, რომ წყნეთში, ე.წ. კაკლების დასახლების ყველაზე პრესტიჟულ ადგილას, შენდება ორი, ერთმანეთისგან ნაწილობრივ დამოუკიდებელი ფეშენებლური სახლი, რომელთაგანაც ერთი პრესტიჟის ძმას — დავით სააკაშვილს ეკუთვნის, ხოლო მეორე — პრიმა ბალერინა ნინო ანანიაშვილსა და მის მეუღლეს, საგარეო საქმეთა მინისტრ გრიგოლ ვაშაძეს. მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი წყაროს ინფორმაცია რეალობასთან ახლოს იყო, ჩვენ მაინც დავიცავით ჟურნალისტური ეთიკის თუ თამაშის წესები და ინფორმაცია ვაშაძე-ანანიაშვილის მშენებარე სახლთან დაკავშირებით შევამოწმეთ. ვესაუბრეთ ნინო ანანიაშვილის პრესმდივანს — თამარ მოდებაძეს, ქალბატონ ნინოს ძმას — გიორგი ანანიაშვილს და დიდგორის რაიონის გამგებლის მოადგილეს — კახა შაგულაშვილს.



ნინო ანანიაშვილი:

ნობთ? ნათლობაში მაინც არ იყო?  
— არ ვიცნობ, რა ვქნა? ვიცნობ სანდრას, ვიცნობ მიხეილ სააკაშვილს, ქალბატონ გიულის, ქალბატონ მზიას... დათო სააკაშვილს არ ვიცნობ. შენ-სადლო, ვიცი, რომელია, ნანახი მყავს, მაგრამ ვერ ვიხსენებ ნამდვილად.  
— ქალბატონო ნინო, თავად ხელისუფლების წარმომადგენლები პირად საუბარში არ უარყოფენ, რომ ქვეყანაში ელიტური სახელისუფლო კორუფციაა. ამის დამადასტურებელი უამრავი ფაქტი არსებობს და მათ ჩამოთვლას დიდხანს მოვუწოდებ. თქვენი მეუღლეს ამ ხელისუფლების წარმომადგენელია. გამოდის, გრიგოლ ვაშაძე „ეთერი ყვავია“ ხელისუფლებაში?  
— დიახ, ასეა. გიას ვინც იც-

არ ვიღებ, ისე, კეთილი ნებისთვის ვცეკვავ; ყოველწლიურად ვცეკვავ, რომ პატარა ბავშვს ოპერაცია გავუქეთო, ვინმეს სახლი ვუყიდო... არაერთი საქველმოქმედო კონცერტი გამომართავს ან სხვის ორგანიზებულ კონცერტზე მიცეკვია. ახლა მაქვს ფონდი, რომელიც ჯერჯერობით მცირე საქველმოქმედო საქმიანობითაა დაკავებული. ამაზე არასდროს არსად არ მითქვამს. ახლაც იმიტომ კი არ ვამბობ, რომ ვინმემ თქვას, ნინო რა კარგი გოგოაო. უბრალოდ, მინდა გთხოვოთ თქვენც, თქვენს კოლეგებსაც, რომ დაუსაბუთებლად ნუ შეურაცხყოფთ ადამიანებს.  
— ქალბატონო ნინო, ჩვენ გვერდით ინფორმაცია სანდო წყაროზე დაყრდნობით და მოვალენიც ვიყავით, გავგვერცელებინა. თან შევამოწმეთ ეს ინფორმაცია თქვენს პრესმდივანთან, თქვენს ძმასთან და დიდგორის რაიონის გამგებლის მოადგილესთან.  
— გამგებლის მოადგილემ უარყო ინფორმაცია და განაცხადა, რომ ნინო ანანიაშვილის მშენებარე მსმენიაო. ჩემმა პრესმდივანმა და ჩემმა ძმამაც უარყო იმ სახლთან ჩემი კავშირი. თქვენ კი მაინც დანერეთ, რომ ის სახლი ჩემია.  
— დავწერეთ წყაროზე დაყრდნობით და თან არა მტყუარებულს ფორმით, რისი უფლებაც კანონით გვექნება.  
— იცით, მესმის თქვენიც, მე დემოკრატიის, სიტყვის თავისუფლების საწინააღმდეგო არაფერი მაქვს; პირიქით, მომხრე ვარ დემოკრატიისა, მაგრამ ეს პროცესი ცალმხრივი არ უნდა იყოს. მეც უნდა შემეძლოს თავის დაცვა, როცა ცილს მწამებენ.  
— თუ თვლით, რომ ცილი დაგნამეთ, მიმართეთ სასამართლოს.  
— ასეც მოვიქცეოდი, მაგრამ სად მაქვს სასამართლოში სირბილის დრო! ამასთან, მე ძალიან კარგად ვიცნობ კანონს. არასწორია, სასამართლოში მე ვამტკიცო, რომ ეს სახლი ჩემი არ არის. პირიქით — რასაც მბრალდებენ, აქეთ უნდა დამიმტკიცონ კიდევ.  
— ანუ კანონი არ მოგწონთ?  
— მოდით, ამით დავასრულოთ. ისე, სიმართლე გითხრათ, რაც ამ ბოლო დროს ცილისმყარებლური ინფორმაციის გავრცელება შედეგად გამოვიყენებთ, მართლაც მიხარობთ და სასამართლოსთან დაკავშირებით სასამართლოში ვიქცევი.

## ეს ნაკვეთი ჩემს ძმას, გიორგის ვაჩუქე და მან გაყიდა, ვის მიყიდა, არ ვიცი და არც დავინტერესებულვარ. ახლა არ მითხრათ, უფლებას არ გქონდა, ძმისთვის მიწის ნაკვეთი გეჩუქებინაო. დავა-ზუსტებ, რომ, როცა ეს მიწის ნაკვეთი ჩემს ძმას ვაჩუქე, მე მოსკოვში ვიყავი, იქ ვმუშაობდი; მოსკოვში ვიყავი იმ დროსაც, როცა ავლაბარში დაინწყევ სახლის მშენებლობა. მერნმუნეთ, მართლა არ ვიცი, ვინ, სად, რას აშენებს და ამ სახლთან მე და გიას არაფერი გვაკავშირებს. თუ ვინმე საჩუქარს მიმზადებს, აშენებს და მაჩუქებს, ხომ გითხრათ, მაღლობული დაგჩუქებ. ერთადერთი, ჩემი გვარი იმ სახლთან დაკავშირებით იმიტომ ფიგურირებს, რომ ერთ დროს იმ კაკლებში 1000 კვ.მ ნაკვეთი მე-კუთვნიდა.

თამარ მოდებაძემ და გიორგი ანანიაშვილმა უარყვეს, რომ მშენებარე სახლი ნინო ანანიაშვილს ეკუთვნოდა. მათი თქმით, სიმართლეს არც ის ინფორმაცია შეესაბამებოდა, რომ ანანიაშვილს 8000 კვ.მ მიწის ნაკვეთი ხელისუფლებამ აჩუქა „კაკლებში“. გიორგი ანანიაშვილმა გვითხრა, რომ ქალბატონ ნინოს 1000 კვ.მ მიწის ნაკვეთი ედუარდ შევარდნაძემ აჩუქა, რომელიც დამ მას — ძმას აჩუქა, ბატონმა გიორგიმ კი, როგორც თავად იხსენებს, საგარეო უწყაროდ, კომპანია „ვი-სოლ“ მიჰყიდა.  
სტატის დაბეჭდვისთანავე დამიკავშირდა ქალბატონი თამარ მოდებაძე და მითხრა, რომ ნინო ანანიაშვილს ჩემთან შეხვედრა და აღნიშნულ პუბლიკაციასთან დაკავშირებით საუბარი სურდა. ცხადია, შეხვედრაზე უარი არ მითქვამს და ნინო ანანიაშვილს საბავშვო სკოლაში ვესტუმრე.  
— ქალბატონო ნინო, ჩვენ გვაქვს ინფორმაცია და ეს გაზეთშიც დავწერეთ, რომ „კაკლებში“ მშენებარე სახლის ნახევარი თქვენ და თქვენს მეუღლეს გეკუთვნის.  
— ვაიმე, ძალიან გამიხარდება, ვინმემ რომ მაჩუქოს რამე, ჩემზე ბედნიერი ადამიანი არ იქნება!.. შეიძლება მართალია და არ ვიცი, ჩამაყენეთ საქმის კურსში, მომიტანეთ დოკუმენტები, რომ მჩუქნიან, ძალიან გამიხარდება!  
— ანუ უარყოფთ, რომ „კაკლებში“ მშენებარე სახლის ნახევარი თქვენია?  
— კი არ უარყოფ, საერთოდ გაუგებარია ჩემთვის ეს თემა.  
— ქალბატონო ნინო, ჩემი სტატიის გამოქვეყნებამდე რამდენიმე თვის წინ ლიბო-

რისტული პარტიის ლიდერმა შალვა ნათელაშვილმა ე.წ. კაკლებში, სადაც ახლა მშენებლობა მიმდინარეობს, გამართა ბრიფინგი და თქვა, რომ ნინო ანანიაშვილი და გრიგოლ ვაშაძე სახელმწიფოსგან ნაჩუქარ მიწის ნაკვეთზე სახლს იშენებენო. რატომ არ უარყავით მაშინ ნათელაშვილის ეს განცხადება? ისიც ნათქვამია, კვამლი უცეცხლოდ არ ჩნდებაო...  
— სერიოზულად ამ თემაზე, ამ სახლზე ლაპარაკიც კი არ შემიძლია. პოლიტიკოსი იმი-საა, რომ ილაპარაკოს, მაგრამ საფუძვლიანად. გამიგეთ, ეს სახლი არ არის ჩემი, არც ჩემი მეუღლის. არც კი ვიცი, სად და რა შენდება. შალვა ნათელაშვილს ვაჩუქე იმ სახლს, თუ მოიტანს რაიმე დოკუმენტს არა იმის შესახებ, რომ სახლი ჩემი ან ჩემი მეუღლისაა, არამედ რაღაც დოკუმენტს, რომელიც ჩვენს კავშირს დაადასტურებს ამ სახლთან.  
— სერიოზულად ამ თემაზე, ამ სახლზე ლაპარაკიც კი არ შემიძლია. პოლიტიკოსი იმი-საა, რომ ილაპარაკოს, მაგრამ საფუძვლიანად. გამიგეთ, ეს სახლი არ არის ჩემი, არც ჩემი მეუღლის. არც კი ვიცი, სად და რა შენდება. შალვა ნათელაშვილს ვაჩუქე იმ სახლს, თუ მოიტანს რაიმე დოკუმენტს არა იმის შესახებ, რომ სახლი ჩემი ან ჩემი მეუღლისაა, არამედ რაღაც დოკუმენტს, რომელიც ჩვენს კავშირს დაადასტურებს ამ სახლთან.  
— და მეორე მიზეზიც არის: თქვენი მეუღლე ამ ხელისუფლების საგარეო საქმეთა მინისტრია.  
— სწორედ ამის გამო ლაპარაკობენ ასეთ აბსურდებს. მე არაფერი მაქვს დასამალი, ხომ ავაშენე სახლი ავლაბარში? ის სახლი ჩემია. ჩემი შრომით, ოფლით, წვალებით მოპოვებული სახსრებით აშენდა და, რაც არ არის ჩემი და გიასი, იმაზე არასდროს ვიტყვი, რომ ჩემია.  
— კარგი, ბატონო, თქვენი არ არის ეს სახლი, მაგრამ ვი-

სიც არის, იმან ხომ თქვენი სახელი გამოიყენა საკუთარი ვინაობის გადასაფარად? და მეორეც: სახლის მშენებლებმა და მუშებმა იციან, რომ ისინი ნინო ანანიაშვილისა და დავით სააკაშვილის სახლებს აშენებენ.  
— ჰკითხეთ ერთი იმ მუშებს, როგორ გამოიყურება ანანიაშვილი? შეიძლება სახლს აშენებდნენ და ერთხელ მაინც არ მიხვდნენ, არ დაინტერესდნენ, რას გიშენებენ? არც გია მისულა იქ და არც მე. ხომ გითხარით, რაკი ერთ დროს იქ ნაკვეთი მეკუთვნიდა, ამას მოჰყვა ჭორები. უამრავი ჭორი გამოიგია ჩემ შესახებ და არ მცალია საიმისოდ, ყველას ვუბასუხო, გავაბათილო. უამრავი საქმე მაქვს საკეთებელი. სიმართლე გითხრათ, არც ის ვიცი, ჩემი ნაკვეთი იქ მდებარეობს თუ არა, სადაც მშენებლობა მიმდინარეობს. შესაძლოა, არც არის იქ ჩემი ნაკვეთი, სახლები შეიძლება სხვანაირად შენდებოდნენ. თუ ვინმე იყენებს ჩემს სახელს საკუთარის გადასაფარად, მე რა შუაში ვარ?  
— იმასაც ამბობენ, იმ სახლის გვერდით, თქვენად რომ მოიაზრება, დავით სააკაშვილი იშენებს სახლს.  
— საერთოდ არ ვიცნობ დავით სააკაშვილს...  
— ნათესავია, ნათელულის, მიხეილ სააკაშვილის ვაჟის, ნიკოლოზის ბიძა და არ ვი-

ესაუბრა ლევან ჯავახიშვილი

„ენიტინილი“ სისტემაში ჯანდაცვა არის ის მიმართულება, რომელიც დღემდე რჩება გადაუჭრად პრობლემად და მეტიც, ეს ის სფეროა, რომლის გაუმართაობისა და მოუწესრიგებლობის გამოც უამრავი ადამიანის სიცოცხლეა საფრთხეში. ამას ადასტურებს ოფიციალური სტატისტიკაც, ვინაიდან გარდაცვლილ მსჯავრდებულთა ახსოვსუბური უმეტესობის სიკვდილის მიზეზი იყო სწორედ ის, რომ მათ საჭირო დროს არ ან ვერ აღმოუჩინეს სათანადო სამედიცინო დახმარება...“

# მსჯავრდებული კახა ბარათაშვილი საერთაშორისო სიკვდილის პირადად მიიყვანეს

ციხეებში არსებულ მდგომარეობასა და ზოგადად ადამიანის უფლებების დარღვევის ბოლოდროინდელ ფაქტებზე „საქართველო და მსოფლიოს“ ესაუბრება ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის წარმომადგენელი, იურისტი ნინო გომარინია.

— ქალბატონო ნინო, გასულ კვირას ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ მსჯავრდებულ კახა ბარათაშვილის მიმართ განხორციელებულ ზეწოლაზე ინფორმაცია გაავრცელა. მასში ნათქვამი იყო, რომ მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობა უკიდურესად მძიმეა. კონკრეტულად რა ფორმით განხორციელდა მისზე ძალადობა?

— კახა ბარათაშვილი სასჯელს №17 დანესვლებლაში იხდის, სადაც, ჩვენთვის გაურკვეველი მიზეზების გამო, გაურთულდა ჯანმრთელობის მდგომარეობა და, ვინაიდან თავის დროზე არ აღმოჩინეს სათანადო სამედიცინო დახმარება, მსჯავრდებულმა, ფაქტობრივად, სიკვდილის პირამდე იყო. როგორც ჩვენთვის ცნობილია, მას საკმაოდ დიდი ხნის განმავლობაში ჰქონდა

გაუსაძლისი ტკივილები და შემდეგ, როცა ციხის ადმინისტრაციამ დარწმუნდა, რომ პატიმარს სჭირდებოდა სასწრაფო ოპერაცია თირკმელებზე, გადაიყვანეს №18 დანესვლებლაში, რომელიც არის სამკურნალო დანესვლება. ჩვენ, ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციას, მოგმართა მისმა ადვოკატმა კახა მუმლაძემ, რომელმაც თქვა, რომ, როგორც მას პატიმარმა განუცხადა, ბარათაშვილის მიმართ ადგილი ჰქონდა ფიზიკურ და ფსიქიკურ ძალადობას. ეს ძალადობა გამოისახებოდა იმაში, რომ, როცა მას ჰქონდა გაუსაძლისი ტკივილები და ითხოვდა ექიმს, იგი ჩაიყვანეს პროზექტურაში, სცემეს, გააშიშვლეს, მისხნეს ცივი წყალი და დაეშურებინ, თუ კიდევ მოითხოვდა სამედიცინო დახმარებას, ფიზიკურ

რი ზემოქმედება მასზე ისევე გაგრძელდებოდა. ასევე, როგორც კახა მუმლაძემ განაცხადა, იყო მუქარა სექსუალური ძალადობის კუთხითაც, რასაც თვითონ მსჯავრდებულმა ადასტურებს. ...ამის შემდეგ უკვე ბარათაშვილი გადაყვანილი იქნა ფსიქიატრიულ პალატაში, სადაც მას გაუკეთდა ოპერაცია. ოპერაციიდან რამდენიმე დღეში კი ისევ გაგრძელდა მუქარა, ოღონდ ამჯერად არა მხოლოდ პატიმრის, არამედ უკვე მისი ოჯახის წევრების მიმართაც...

— ოჯახის წევრების მიმართ კონკრეტულად რა ფორმით იყო მუქარა?  
— მუშარა სორციელი და სხვა სოციალური დახმარების ორგანიზაციების მიერ, ანუ ურეალურად ადგილობრივი ოჯახის წევრებს, დედას და უახლოეს ნათესავებს, თუ თქვენ ისაუბრებთ თქვენი ოჯახის მდგომარეობის შესახებ და ახსენებთ, რომ მსჯავრდებული იმყოფებოდა რეანიმაციის განყოფილებაში და შესაბამისად მასთან გასაუბრება ვერ მოხერხდებოდა.

ხადა, ასეთი მუქარის ზარები უკვე რამდენიმეჯერ იყო ბარათაშვილის ოჯახის მიმართაც, ამიტომ დღესდღეობით ეს ადამიანები, ფაქტობრივად, ხმის ამოღებას ვერ ბედავენ და ვერ საუბრობენ იმ ძალადობის ფაქტებზე, რაც სორციელიდებოდა და, სავარაუდოდ, დღესაც ხორციელდება კახა ბარათაშვილის მიმართ საპრობლეუმი.

— პირადად თქვენ ან იურისტთა ასოციაციის სხვა რომელიმე თანამშრომელმა თუ ნახა კახა ბარათაშვილი?  
— როგორც კი მოგვმართა მისმა ადვოკატმა კახა მუმლაძემ, ჩვენ, რა თქმა უნდა, მასთან ვცადეთ პატიმართან შეხვედრა, მაგრამ ციხის ადმინისტრაციისგან უარი მივიღეთ, გვითხრეს, რომ მსჯავრდებულთან ადვოკატი იმყოფებოდა და ვერ შეგვახვედრებდნენ. შემდეგ ოპერაცია მომიხერხებ და ასევე უარი გვითხრეს შეხვედრაზე, ხოლო მეორე დღეს კი განგვიმართეს, რომ მსჯავრდებული იმყოფებოდა რეანიმაციის განყოფილებაში და შესაბამისად მასთან გასაუბრება ვერ მოხერხდებოდა.

რებს, რომ დაზიანებები მას ნამდვილად ჰქონდა...  
— და თქვენ გამორიცხავთ, რომ ეს დაზიანებები მას მართლა თვითონ მიეყენებინა საკუთარი თავისთვის?  
— ჯერ ერთი, თვითონ პატიმარი ამბობს, რომ ამ დოკუმენტზე ძალით მოანერჩნეს ხელი, მაგრამ ასეც რომ არ იყოს და მართლა თვითონ მიეყენებინა დაზიანებები საკუთარი თავისთვის, მაინც საქმე გვაქვს არაადამიანური მოპყრობისა და წამების ფაქტთან, ვინაიდან არ შეიძლება, ადამიანი, მსჯავრდებული მიიყვანო იმ მდგომარეობამდე, რომ იგი საკუთარი თავისთვის რამე საფრთხეს წარმოადგენდეს.

— შეიძლება ითქვას, რომ სისხტემაში პროცესები უარყოფითად ვითარდება?  
— გააჩნია რომელიმე სფეროში და რა კუთხით. მაგალითად, გადაჭარბების გარეშე შეიძლება ითქვას, რომ ამ სისტემაში ჯანდაცვა არის ის მიმართულება, რომელიც დღემდე რჩება გადაუჭრად პრობლემად და მეტიც, ეს ის სფეროა, რომლის გაუმართაობისა და მოუწესრიგებლობის გამოც უამრავი ადამიანის სიცოცხლეა საფრთხეში. ამას ადასტურებს ოფიციალური სტატისტიკაც, ვინაიდან გარდაცვლილ მსჯავრდებულთა ახსოვსუბური უმეტესობის სიკვდილის მიზეზი იყო სწორედ ის, რომ მათ საჭირო დროს არ ან ვერ აღმოუჩინეს სათანადო სამედიცინო დახმარება...  
ესაუბრა  
ჯანა შვანია

# მიხეილ სააკაშვილმა ბიძინა ივანიშვილის ნარეჟი «სიციინათელა» სოფსებს მიჰყიდა

ბიძინა ივანიშვილი საქართველოს ხელისუფლების მთავარი სპონსორი იყო, უამრავი სახელისუფლო პროექტი მისი ფულითაა დაფინანსებული. ცხადია, მათ შორის მრავლადაა ისეთიც, „ნაცმოდრობა“ დღემდე თავს რომ იწონებს. პრეზიდენტი თუ მასზე დაბალი რანგის ჩინოსნები ამ ობიექტების გახსნის ცერემონიაზე წითელ ლენტებს დიდი მკრატლებით რომ ჭრიდნენ, მათი ამშვენების სახელს არც კი ახსენებდნენ. ცხადია, მოვა დრო (და ეს, ალბათ, წინასწარჩვენი პიკზე იქნება), როცა ივანიშვილის შტაბი მედიით გაახმაურებს, თუ როდის, რაში შეეხიდა ხელისუფლებას და არც ამ პროექტების ღირებულება დარჩება საიდუმლოდ.



ნებოდა შენარჩუნებული, მცირე მოგებაზე იმუშავებდა და ყველას, მათ შორის, შეჭირვებული ოჯახის შვილებსაც მიუწვდებოდათ ხელი. ახლა, სად არის გარანტია, რომ უცხოელი ბიზნესმენი არ გააძვირებს მომსახურებას? თუ მაინც ცადაც გაყიდვა გინდოდა, ისე ჩემთვის მოგეყიდა ჩემივე აშენებული ან, თუ ფული გჭირდებოდა, დაგერეკათ შენ ან ვანო მერაბიშვილს და იმ რამდენიმე მილიონს მოგცემდით, რა ფასადაც «ციცინათელა» გაყიდეთ. ჯერ არ გითხვით თუ არ მომიციანო?!

თუმცა „ნაცმოდრობის“ ლიდერების უმეტესობას შუბლის ძარღვი, დიდი ხანია, განყვეტილი აქვს და უხერხულობას მაინც ვერ იგრძნობს. „ნაცმოდრობა“ მალე მოჭამს თავის დროს და, როცა მისი ლიდერები ქართული პოლიტიკური სცენიდან ნავლენ, ზურგზე ნამდვილად ვერ მოიკიდებენ იმ უამრავ შენობა-ნაგებობას, რომლებიც ივანიშვილმა ააშენა. ხალხი გაიგებს სიმართლეს: როცა ესენი ბიუჯეტიდან მილიონებს იპარავდნენ, ივანიშვილი ამშვენებდა...

ამტკიცა. ქართულ პოლიტიკაში „მოსულა“, — ადამიანი ლიბონივით გამოწერო, მილიონები დაახარჯე და მერე მოისროლო (ასეთი ბიზნესმენები მრავლად არიან ჩვენში, ზოგი ციხეშიც ზის), სანაცვლოდ რომ არაფერი გთხოვოს. სააკაშვილი იმასაც ფიქრობს, რომ, მისი ჭკუით, ბიძინა ივანიშვილი მაშინ მოატყუა, როცა მასთან ჯერაც ნორმალური ურთიერთობა ჰქონდა და ქართველი მილიარდერი ხელისუფლების ერთ-ერთი მთავარი ფინანსური ბურჯი იყო.

კომპლექსი «ციცინათელა» გახსნა. მაშინ სააკაშვილმა, ჩვეულებისამებრ, ბევრი ილაპარაკა, თუმცა მისი მთავარი გზავნილი ის იყო, რომ ასლან აბაშიძე ბავშვებისთვის არაფერს აკეთებდა, მე კი ერთ წელიწადში ამხელა საბავშვო კომპლექსი ავაშენეო. აჭარი-სა და გურიის რაიონებიდან ავტობუსებით უამრავი ბავშვი და მოზარდი ჩამოიყვანეს და იმ დღეს ატრაქციონიც და ნაყინიც უფასო იყო მათთვის. ეს კომპლექსი ბიძინა ივანიშვილმა ააშენა და იმ დროს, როცა სააკაშვილი ბავშვების, ზეიმის და სხვა ნიშნების დახმარებით, რამდენიმე თვეში ბიძინა ივანიშვილმა «ციცინათელა» სახელ-

მნიფოს აჩუქა და ის ეკონომიკის სამინისტროს ქონების მართვის სააგენტოს ბალანსზე გადავიდა.  
საკაშვილმა 2 წელი შეინარჩუნა «ციცინათელა». მერე ჩვეულება ხუშტურმა მოუარა და 2007 წლის გაზაფხულზე ეს საბავშვო-გასართობი კომპლექსი სომეხ ბიზნესმენებს მიჰყიდა, თანაც ისე, რომ ივანიშვილი, ზრდილობის გულისთვის მაინც, არ ჩაუყენებია საქმის კურსში. როცა ბიძინა ივანიშვილს გაუგია, სააკაშვილმა «ციცინათელა» სომხებს მიჰყიდა, დაურეკავს და უსაყვედურია — არავის საწინააღმდეგო არაფერი მაქვს, მაგრამ ჩვენ შევთანხმდით, რომ ამ ცენტრში მინიმალური ფასები იქ-

ართ-ართი პირველი, რამაც ნელ-ნელა ხელისუფლებას ბიზნესმენს გული აუცრუა.  
ისტორია კი უცნაურად, მაგრამ ჭეშქარიანად დასრულდა. ბიძინა ივანიშვილი ხელისუფლების გვერდის ავლით დაუკავშირდა სომეხ ბიზნესმენებს, მათ 2 მილიონი დოლარით მეტი გადაუხადა, ვიდრე სომხებს ჰქონდათ გადახდილი სახელმწიფოსთვის და უკან დაიბრუნა «ციცინათელა». მოკლედ, ივანიშვილმა ორჯერ გადაიხადა — ჯერ ააშენა და აჩუქა უმაღლეს ხელისუფლებას «ციცინათელა», შემდეგ კი ძალზე ძვირად გამოყიდა ხელისუფლების მიერ გაყიდული კომპლექსი. ჩვენთვის უცნობია, რა დაუჯდა მისი ამშენებელი ივანიშვილს, რა ფასად მიჰყიდა სააკაშვილმა სომეხ ბიზნესმენებს და რამდენად გამოისყიდა ბიძინა ივანიშვილმა, მაგრამ ხალხის თვალში რომ მოგებულა მაინც ბიძინა ივანიშვილი დარჩა, ფაქტია.  
სომხმა ბიზნესმენებმა სულ რაღაც ერთ თვეში 2 მილიონი დოლარის მოგება ნახეს, თანაც — არაფერში: სახელმწიფოსგან იყიდეს და ძველ პატრონს, ივანიშვილს მიჰყიდეს.  
ის, რაც სააკაშვილმა იკადრა, ხელიდან წასული თაღლითი არ იხამადა.  
ლევან ჯავახიშვილი

# პაი ქაქისაგან

www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

## საქართველის კეთილდღეობა 5-წლიანი და 5-დღიანი კრიზისის შედეგად

შეადრება იმისა, რის შედეგებადაც შემოგთავაზებთ, ეკონომიკური მეცნიერების პოზიციებიდან არაკორექტულია, ასე იტყვის ეკონომიკური მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ვლადიმერ პაპავა. მაგრამ არის შეკითხვა, რომელიც ცნობის წინადადებას არ არის გამოწვეული, არამედ უმწვავესი ვითარებით, რომელიც ქვეყანაშია შექმნილი და მაგლავუნასავით აწვევს საქართველოს მოსახლეობას.

1941-1945 წლების გამანადგურებელი სამამულო ომის შემდგომ წლებში, 1947 წლიდან მოყოლებული, საბჭოთა კავშირში ყოველწლიურად იაფდებოდა მასობრივი მოხმარების საქონელი.

2008 წლის აგვისტოს სუბილანდის ომის შემდეგ საქართველოში მასობრივი მოხმარების საქონელზე ფასები ზღაპრული ამირანით ყოველწლიურად კი არა, ლამის ყოველდღიურად იზრდებოდა. კატასტროფულად ძვირდებოდა პროდუქტები, საქონელიც, მომსახურებაც.

### საბაზისური „ქაქისის“ პოლიტიკა

2008 წლის აგვისტოს სუბილანდის ომის შემდეგ ცხოვრება კატასტროფულად გაძვირდა, მიუხედავად იმისა, რომ აშშ-მა და თანამეგობრობის სხვა ქვეყნებმა 4,5 მილიარდი დოლარი დახმარების სახით გამოგვიყვეს და, დღეის მონაცემებით, მისი მხოლოდ ნახევარია ათვისებული.

ერთ-ერთი ოპოზიციური პარტიის მონაცემებით, 2008 წლიდან 2010 წლამდე ფიქსირდება ფასების გაძვირების მყარი ტენდენცია სამომხმარებლო კალათაში შემავალ ძირითად პროდუქტებზე.

### სტალინური ბაიფების პოლიტიკა

1947 წლის დეკემბერში საბჭოთა კავშირში განხორციელდა ფულის რეფორმა, გაუქმდა საბარათო სისტემა სასურსათო და სამრეწველო საქონელზე, შემოღებული იქნა ერთიანი გათვალისწინებული სახელმწიფო საცალო ფასები მასობრივი მოხმარების საქონელზე.

ფასების შემცირებით ბიუჯეტმა 86 მილიარდი რუბლი დაკარგა. ეს ზარალი დაიფარა შრომისნაყოფიერების, მასობრივი მოხმარების საქონლის წარმოების გაზრდისა და პროდუქციის თვითღირებულების შემცირების ხარჯზე.

1949 წლის 1 მარტს დამთავრდა ფასების გათვალისწინებული რეფორმა. შედეგად, როგორც იმ პერიოდის დოკუმენტებშია აღნიშნული, „კვლავ მნიშვნელოვნად გაიზარდა მანეთის მსყიდველობითი უნარი და გაუმჯობესდა მანეთის კურსი უცხოურ ვალუტასთან შედარებით, კვლავ გაიზარდა მუშათა და ინტელიგენციის რეალური ხელფასი და კვლავ მნიშვნელოვნად შემცირდა სამრეწველო საქონლის საყიდლად გლეხების მიერ განეული ხარჯები“.

### კაბები, პერანგები, ქალის ბლუზები და აბრეშუმის ქსოვილის სხვა სამკერვალო ნაწარმი, ფეხსაცმელი, ქუდები — 15 პროცენტით;

ყველი და ბრინჯა, პარფუმების ნაწარმი, კაუჩუკი, ტანსაცმლის ინდივიდუალური შეკერვა, ჭურჭელი და პლასტმასის საყოფაცხოვრებო მოწყობილობა, მოტოციკლები და ველოსიპედები, რადიომიმღებები, პიანინოები, აკორდეონები, ბაიანოები, პატეფონის ფირფიტები, საოჯახო ნაწარმი, საბეჭდო მანქანები — 20 პროცენტით; ტელევიზორები, არაყი — 25 პროცენტით; მარლი, ცემენტი, პატეფონები, საათები, თივა — 30 პროცენტით; შემცირდა ფასები სასაღმრთლოებო, რესტორნებში, საჩაიებო და საზოგადოებრივი კვების სხვა ობიექტებში.

ასე მორიდებოდა ყოველწლიურად.

ასევე ყოველწლიურად მოსახლეობისთვის ყველა კატეგორიის ეზრდებოდა ხელფასები, იზრდებოდა პენსიები და სტიპენდიები.

ემსპარტაბის ერთი ნაწილის შეფასებით, ამაზნარის ყოველწლიური ბაიფებისა და ხელფასების ზრდა სხვა არაფარია, თუ არა მუშაობისა და მოსამსახურეობის, პენსიონარებისა და სტუდენტების ინფლაციის ზრდასა და ხელფასების ზრდასთან დაკავშირებით. მოქალაქის აქვს საშუალება და ყიდულობს უფრო მეტს, ხარჯობს უფრო მეტს.

მარტივად ასეა. აი, ამ ციფრებისა და დასკვნების მიღმა კი იყო ხალხის სიხარული და უკეთესობის დარწმუნებული მოლოდინი. ამ სტრატეგიის ავტორი გიდასტურებთ ამას საკუთარი ოჯახის გამოცდილებიდან გამომდინარე.

მაგალითად, ზეთი: 3,30 ლარიდან — 4,50 ლარამდე; ყველი: 5,80 ლარიდან 8,50 ლარამდე; შაქარი: 1,40 — 2,25; მკარონი: 1,20 — 1,75; ფქვილი: 0,60 — 1,10; პური: 0,40 ლ — 0,80; წინიბურა: 1,20 — 5; კარაქი 1 კგ: 7 — 15; კვერცხი 1 ც: 0,15 — 0,35; ნიორი 1 კგ: 4 — 9; ხორცი საქონლის ერთი კილოგრამი 6 ლარიდან — 12 ლარამდე; ლობიო: ერთი კილოგრამი 2 ლარიდან — 5 ლარამდე. თუ 2008 წელს ზემოთ ჩამოთვლილი პროდუქტების შესაძენად საცალო ფასებით ადამიანს ჯამურად უნდა გადაეხადა 44 ლარი, 2010 წლის ფასებით, იმავე პროდუქტებში და იმავე რაოდენობით უნდა გადაეხადა 23 ლარი მეტი, ანუ 67 ლარი.

ოფიციალური სტატისტიკური მონაცემებით, 2011 წლის სექტემბრისთვის პროდუქტები კიდევ უფრო გაძვირდა.

საბარათო	თვილისში	საბარათო	თვილისში
პური 1 კგ	1,53 ლარი	1,55 ლარი	
ყველი 1 კგ	5,80 ლარი	8,50 ლარი	
მოსხდელი	7,21 ლარი	7,33 ლარი	
სულუბური	10,75 ლარი	10,63 ლარი	
მკარონი 1 კგ.	2,97 ლარი	3,01 ლარი	
ფქვილი 1 კგ.	1,71 ლარი	1,72 ლარი	
კვერცხი 10 ც.	3,06 ლარი	3,18 ლარი	
ნიორი 1 კგ	6,45 ლარი	6,75 ლარი	
ხორცი 1 კგ	11,64 ლარი	13,21 ლარი	
ლორის	12,47 ლარი	13,30 ლარი	

და ასე შემდეგ. ამ მონაცემებსა და ბაზრის ფასებს შორის საკმაოდ დიდი სხვაობაა. მაგალითად, სულუბურს 12 ლარად ჰყიდნენ, ხორცის ფასი 15 ლარია და ა.შ. ბაზარი თვითრეგულირებადი, მაგრამ რატომღაც მომხმარებლის საზიანოდ რეგულირდება.



**ბაიფა:** პური, ფქვილი და პურფუნთუშეული, ბურღული, ხორცი და ძებვეული, თევზი და თევზის პროდუქტები, კარაქი და ზეთი, შალისა და აბრეშუმის ქსოვილები, ბენვეული, რკინის სამეურნეო ნაწარმი და ელექტროსაქონელი, ფოტოაპარატები და სხვა საქონელი — 10 პროცენტით; კაბები, პერანგები, ქალის ბლუზები და აბრეშუმის ქსოვილის სხვა სამკერვალო ნაწარმი, ფეხსაცმელი, ქუდები — 15 პროცენტით; ტელევიზორები, არაყი — 25 პროცენტით; მარლი, ცემენტი, პატეფონები, საათები, თივა — 30 პროცენტით;



**გაპირდა:** ზეთი: 3,30 ლარიდან — 4,50 ლარამდე; ყველი: 5,80 ლარიდან 8,50 ლარამდე; შაქარი: 1,40 — 2,25; მკარონი: 1,20 — 1,75; ფქვილი: 0,60 — 1,10; პური: 0,40 ლ — 0,80; წინიბურა: 1,20 — 5; კარაქი 1 კგ: 7 — 15; კვერცხი 1 ც: 0,15 — 0,35; ნიორი 1 კგ: 4 — 9; ხორცი საქონლის ერთი კილოგრამი 6 ლარიდან — 12 ლარამდე. ლობიო: ერთი კილოგრამი 2 ლარიდან — 5 ლარამდე. თუ 2008 წელს ზემოთ ჩამოთვლილი პროდუქტების შესაძენად საცალო ფასებით ადამიანს ჯამურად უნდა გადაეხადა 44 ლარი, 2010 წლის ფასებით, იმავე პროდუქტებში და იმავე რაოდენობით უნდა გადაეხადა 23 ლარი მეტი, ანუ 67 ლარი.

### ემსპარტაბის კომენტარი

**ბატონმა ლადო პაპავამ, როგორც ვთქვით, ამ ორი ტენდენციის შედეგად ბოლომდე კონსტრუქციულად არ ჩათვალა, რადგან ეკონომიკური მოდელი სტალინის ეპოქაში და ეკონომიკური მოდელი დღევანდელი საქართველოსთვის იგივე განსხვავებულია.**

მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში, — თქვან მან, — საბჭოთა კავშირის ეკონომიკა უმძიმეს მდგომარეობაში აღმოჩნდა, მაგრამ იმდროინდელმა ხელმძღვანელებმა მოახერხა, რომ ქვეყნის პრაქტიკულად მთელი პოტენციალი გადაეტანა ურალში და ურალს გადაღმა — ციმბირში, შეინარჩუნა. ეს განხორციელდა ძალიან დიდი ძალისხმევითა და ადამიანური რესურსის ფარდობითი სტაბილური გამოყენების ხარჯზე.

ომის შედეგად უმძიმეს მდგომარეობაში აღმოჩნდა სოფლის მეურნეობაც, რადგან უკრაინა, ყუბანი, ანუ ქვეყნის ბელეჯანა ნოდდელი რეგიონები მიწასთან იყო გასწორებული. ომის დასრულების შემდეგ, მკაცრი დისციპლინის პირობებში პირველივე მოსავალმა სერიოზული ზრდა

ბი, რისი საფუძველიც იყო: პირველი, სასოფლო-სამეურნეო ნარმოების განვითარება, მეორე, დატვირთვის ეკონომიკის სხვა დარგებზე გადატანა. ანუ იყო დოტაციური დარგები, რომლებიც ბიუჯეტიდან ფინანსდებოდა, რათა ფასი დაბალი ყოფილიყო. სხვა დარგებში კი მაღალი ფასები წესდებოდა.

**ინფორმაცია, თუ რომელი დარგები ინახავდა დოტაციურ დარგებს, საჯარო მსოფლო „პერსპექტივის“ დროს ბახადა. შემოსავლების სერიოზული წყარო იყო ფასნამათი ალკოჰოლურ პროდუქტებზე. სპირტი, ძირითადად, აქვდა ოქრო, ბენვეული, ალმასები და ნავთობი.**

მაშასადამე, სახელმწიფო პოლიტიკა იმ პერიოდში იყო ქვეყანაში კვების პროდუქტების სიახვე, რისთვისაც გამოიყენებოდა დოტაციური სისტემა, დირექტიული ფასნარმოქმნა. აქედან გამომდინარე, იქმნებოდა შესაძლებლობა, სხვა პროდუქტების შედარებით გაძვირების ხარჯზე შედარებით გათვალისწინებული პროდუქტები.

**რამდენად დღეს საბარათო?** ქვეყნის საბაზრო ეკონომიკა საერთაშორისო სავაჭრო ურთიერთობებში არის მოქცეული. აქედან გამომდინარე, სურსათის გაძვირება საქართველოში მართლაც ჩვენი პრობლემაა არა იმის, რადგან სურსათი მთელ მსოფლიოში ძვირდება. გაძვირების უმარტივესი მიზეზია დედამიწაზე ადამიანების რაოდენობის ზრდა, ასევე — ტექნოლოგიური ცვლილებები, როცა სასურსათო პროდუქტები გამოიყენება არა მარტო კვებისთვის, არამედ — სხვადასხვა რთულ ტექნოლოგიურ პროცესებში. არის სხვა მიზეზებიც.

იზრდება მოთხოვნილება, იზრდება ფასები. ამ გლობალურ ტენდენციას ემატება საქართველოს ხელიწველების მიერ განხორციელებული აბსოლუტურად მცდარი სასოფლო-სამეურნეო პოლიტიკა. 2011 წლის მარტში სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ხელმძღვანელობასთან შეხვედრის დროს მიხეილ სააკაშვილი ალიარა საკუთარი უფიცობა, აქამდე ეგონა, რომ სოფლის მეურნეობას არ სჭირდებოდა სახელმწიფოს დახმარება, თავისთავად განვითარდებოდა, და შვიდი წელიწადი დასჭირდა იმისთვის, რომ შეეგნო სოფლის მეურნეობისთვის დახმარების აუცილებლობა.

საუბარია სასოფლო-სამეურნეო ნარმოების სუბსიდირებაზე. მთელ მსოფლიოში ეს დარგი ამ პრინციპით არსებობს. ჩვენ ასე რომ არ ვიქცევოდით, მივიღეთ ის შედეგი, რომელიც გვაქვს.

სურათი კატასტროფულია. ჩვენი მოსახლეობის 57 პროცენტი ცხოვრობს სოფლად და მთლიანი შიდა პროდუქტის მხოლოდ 8 პროცენტს აწარმოებს, იქმნება სასურსათო დეფიციტი, რომლის დასაფარად გამოიყენება იმპორტი, რომელიც, მსოფლიოში გაძვირების ტენდენციის გამოდინარე, გაძვირებული შემოდის. გაძვირებას ხელს უწყობს ტურიზმის განვითარება, რომელიც ჩვენი არსებული კრიზისის კიდევ უფრო ამძაფრებს: იზრდება მოთხოვნა საკვებ პროდუქტებზე, იძულებული ხდები, გაზარდო ამ პროდუქტების იმპორტი. ეს კი ქვეყნის მოსახლეობას უმძიმეს მდგომარეობაში აყენებს.

**ესე იგი, სუბილანდის ომის შემდეგ ფასების კატასტროფული ზრდა, გლობალური ტენდენციის გარდა, ჩვენი ხელისუფლების უთავო, არაპროფესიული დამოკიდებულების ბრალია?**

ჩვენი ხელისუფლება არ არის სოციალურად ორიენტირებული. გვაქვს რაღაც მონოდები, ლობუზები თუ სლოგანები (სამივე სიტყვა ერთსა და იმავეს ნიშნავს), მაგრამ არ გავაჩნია სოციალურად ორიენტირებული ეკონომიკური პოლიტიკა.

**ბოლოთქმის ნაცვლად** აგვისტოს ომმა ჩვენი თავპარიანი მთავრობა კიდევ უფრო ააფორიაქა და დააბნია. ცხოვრება კი ყოველდღიურად ძვირდება. ფასები კატასტროფულად მატულობს. 2008 წლის აგვისტოს ომის შემდეგ ეს ტენდენცია განსაკუთრებით გამოიკვეთა.

გაფანტული სკლეროზით დაავადებულთა არსებობას სახელმწიფო რატომღაც ვერ ამჩნევს, მათ არ ეხმარება არც ერთი კარგი ბიზნესორგანიზაცია. არადა, დახმარების გარეშე ეს ადამიანები, ფაქტობრივად, განვიწყობენ არიან... 2010 წლის მონაცემებით, ნარკოტიკული სისტემის სხვა დამანერგავი და დამინერგავი მთლიანად ავადმყოფობით — 2740, ხოლო ექსტრასტრადიკული და მოძრაობის სხვა მოვლილობებით 8764 ავადმყოფია რეგისტრირებული.



# სახელმწიფო გაფანტული სკლეროზით დაავადებულთა ბანირს

გაფანტული სკლეროზი ცენტრალური ნერვული სისტემის ქრონიკული, არაპროგრესირებადი დაავადებაა, რომელიც უმეტესწილად ახალგაზრდა ასაკში ვითარდება და სრულ ინვალიდობას იწვევს. მიუხედავად დაავადების სირთულისა, გაფანტული სკლეროზით დაავადებულებს საქართველოში არაფერ ეხმარება. მეტიც, ოფიციალური სტატისტიკაც კი ვერ მოვიძიეთ, თუ რამდენი ადამიანია საქართველოში გაფანტული სკლეროზით დაავადებული. მონაცემებს არ ფლობენ არც საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროში. მართალია, ჩვენს ქვეყანაში არსებობს კერძო ორგანიზაცია „მს საქართველოს ფონდი“, რომელიც გაფანტული სკლეროზით 35-მდე დაავადებულს აერთიანებს, მაგრამ (მათი მძიმე მდგომარეობის მიუხედავად) მათ არც ერთი სახელმწიფო ან კერძო ორგანიზაცია არ ეხმარება. როგორც ჩანს, ქვეყანაში ამ ადამიანების ბედი არავის ანალღვებს.



გიორგი ჩიქვანაია:

## მიუსადავად იმის, რომ ძალიან ბევრს მივხარბობ, არავინ დაგვხმარებია

სხვა დამანერგავი და დამინერგავი მთლიანად ავადმყოფობით — 2740, ხოლო ექსტრასტრადიკული და მოძრაობის სხვა მოვლილობებით — 8764 ავადმყოფია რეგისტრირებული.

გიორგი ჩიქვანაია, უკვე ექვსი წელიწადია, ინვალიდის ეტლს არის მიჯაჭვული. ჩვენს ქვეყანაში, როგორ ახერხებს თავის გატანას, არ წუწუნებს, ამბობს, რომ ისე ცხოვრობს, როგორც ყველა. ადრე კომპიუტერზე ტექსტებს კრფდა, რათა შემოსავალი ჰქონოდა, მაგრამ ახლა ამასაც ვეღარ ახერხებს, ჯანმრთელობის გაუარესებული მდგომარეობა კომპიუტერთან დიდხანს მუშაობის საშუალებას აღარ აძლევს.

„რამდენიმე ძალიან ცნობილი ადამიანი ვიცი, რომელთაც გაფანტული სკლეროზი აქვთ, მაგრამ მალავენ, რადგან რცხენიათ. რა უნდა ელაპარაკო ასეთ ხალხს, ეს ისეთი უკურნებელი დაავადებაა და ისეთი სიმპტომები ახასიათებს, ვერ დამალავ, ადრე თუ გვიან მაინც გამოჩნდება, რაც გჭირს,“ — ამბობს გიორგი ჩიქვანაია.

ფონდს ოფისი არ გააჩნია და ის ჩიქვანაიას საცხოვრებელ სახლშია განთავსებული, თუმცა ფონდის ხელმძღვანელს ეს ყველაზე ნაკლებ პრობლემად მიაჩნია.

„კარგი იქნებოდა, გვექონოდა ადგილი, სადაც შეიკრიბებოდნენ გაფანტული სკლეროზით დაავადებული ადამიანები, ერთმანეთს აზრს გაუზიარებდნენ. ისინი მაინც მივიღოდნენ, ვისაც ახალი დაწყებული აქვს დაავადება და ჯერ კიდევ შეუძლია გადაადგილება. ამას გარდა, გაფანტული სკლეროზით დაავადებულებისთვის აუცილებელია“

გაფანტული სკლეროზით დაავადებული ორგანიზმის იმუნური სისტემა საკუთარი ნერვული ბოჭკოების — მიელინის გარსს ანადგურებს, რის შედეგადაც ზიანდება: თავის ტვინი, ზურგის ტვინი, მხედველობის ნერვები — ეს ყველაფერი კი, ფაქტობრივად, მთელი ორგანიზმის ფუნქციების მოშლას იწვევს. ადამიანს უჭირს გადაადგილება, იშლება მგრძობილობა, კოორდინაცია, შარდის შეკავების კონტროლი, სუსტდება მხედველობა, ავადმყოფი უჩივის საერთო სისუსტეს უუნარო ხდება და დროთა განმავლობაში დამოუკიდებლად გადაადგილება უჭირს. ამას გარდა, დაავადებულთა დაბალი იმუნიტეტი იწვევს ინფექციური და არაინფექციური ნიშნები გაფანტულ სკლეროზს ადრეულ სტადიაში არ ახასიათებს.

„მს საქართველოს ფონდის“ ხელმძღვანელი გიორგი ჩიქვანაია თავადაც გაფანტული სკლეროზის დიაგნოზით იტანჯება. როცა მიხვდა, რომ გაფანტული სკლეროზით დაავადებულების ბედი ქვეყანაში არავის აინტერესებდა, 2009 წელს თავად ჩამოაყალიბა „მს საქართველოს ფონდი“. დახ-

მარებისთვის კი მიმართა დედაქალაქის მერს, პრეზიდენტს, ჯანდაცვის მინისტრს, პარლამენტის თავმჯდომარეს, მაგრამ არანაირი რეაგირება მის მცდელობას არ მოჰყოლია. „პრეზიდენტის სახელზე გაგზავნილი წერილი გადაამისამართეს ჯანდაცვის მინისტრთან, რომელმაც, თავის მხრივ, შესაბამის სპეციალისტთან, ქალბატონ მარინა ჯანელიძესთან გადაგვიამისამართა. გვითხრეს, ამ ქალბატონმა დაწეროს ყველაფერი და წარმოვიდგინოს. ქალბატონი მარინა ასეც მოიქცა, მაგრამ ამომოჩნდა, რომ ჯანდაცვის სამინისტროს არ ჰქონდა თანხა, რომ დაეფინანსებინეთ. საინფორმაციო ბანკი რომ შეიქმნას, ამის საშუალებაც არ არსებობსო, გვიმასუსხეს სამინისტროდან.“ — ამბობს გიორგი ჩიქვანაია.

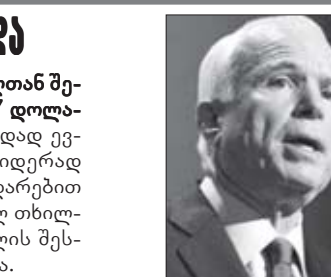
კონკრეტულად გაფანტული სკლეროზით დაავადებულთა მონაცემებს არ ფლობს არც დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრი, თუმცა მათ ვებგვერდზე მითითებულია ინფორმაცია, ცენტრალური ნერვული სისტემის დარღვევების მქონე რამდენი ავადმყოფია რეგისტრირებული საქართველოში. აღმოჩნდა, რომ, 2010 წლის მონაცემებით, ნარკოტიკული სისტემის

ლია ფსიქოლოგის, ნევროპათოლოგის დახმარება, კომპლექსური მკურნალობა. ფონდში ნევროპათოლოგიც გვყავს და ფსიქოლოგიც, მაგრამ ისინი უსასყიდლოდ გვეხმარებიან და ამიტომ ვერ ვახერხებთ ყველა ავადმყოფთან გაგზავნას. ოფისი რომ არ გვაქვს, ეს ყველაზე ნაკლებად მანუხებს. მიჩვენია, თუ თანხა გამოჩნდება, ისე ფონდის ნევროზის მკურნალობისთვის დაიხარჯოს, ვიდრე ოფისისთვის. ამ თანხის ტომოგრაფიას ან ანალიზს მაინც ვაკეთებთ რომელიმე დაავადებულს.

— დახმარების თხოვნით ბიზნესმენებისთვის მაინც თუ მივიმართავთ?

— მიუხედავად იმისა, რომ ძალიან ბევრს მივმართე, არავინ დაგვხმარებია. მხოლოდ ორჯერ — ახალ წელს და სააღდგომოდ, არჩილ გვეგნებამ გამოგვიგზავნა პროდუქტები და ერთხელ „ავერსმა“ 300 ლარის მედიკამენტები მოგვცა, რაც ფონდის წევრებზე გადავანაწილეთ. მართალია, ეს ერთჯერადი დახმარება იყო და ჩვენს პრობლემებს ვერ წვევს, მაგრამ ამისთვისაც მაღლობელი ვართ, რადგან სხვები საერთოდ არ დაგვხმარებია.

**პროკურორი**  
ევროპულ ბაზარზე ქართული თხილის ფასმა წინა წელთან შედარებით მოიმატა და კილოგრამზე 6, 40 დოლარიდან 7 დოლარამდე გაიზარდა. ქართულ თხილზე მოთხოვნა ძირითადად ევროპის ქვეყნებიდანაა. თხილის მსოფლიო ბაზარზე ლიდერად თურქეთი მიიჩნევა, თურქული თხილი კი ქართულთან შედარებით 15 ცენტით ძვირია. მიუხედავად ფასის ზრდისა, ქართულ თხილზე მოთხოვნა არ შემცირებულა. მოსახლეობისგან თხილის შესყიდვის ფასი, ბოლო მონაცემებით, 4 ლარი და 10 თეთრია.



**გაქვინი საქართველოსთვის იარაღის მიყიდვას მოითხოვს**  
ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესის მიერ დამტკიცებულ თავდაცვის კანონში, რესპუბლიკელი სენატორის — ჯონ მაკკეინის ინიციატივით, ერთ-ერთ პუნქტად საქართველოს შეიარაღების საკითხიც შევიდა. კანონის 1242-ე პუნქტის მიხედვით, თავდაცვის სამინისტრომ და ამერიკის მთავრობამ 90 დღის განმავლობაში უნდა ჩამოაყალიბონ გეგმა, რომელიც შეერთებული შტატების თავდაცვის სამინისტროსა და საქართველოს შორის ურთიერთობის განვითარებას და სამომავლოდ იარაღის მიყიდვასაც ითვალისწინებს.

**საქართველოსთვის**  
არ დავასახელებ) დაფურეკე და ვთხოვე მათი ორგანიზაციის წევრების ვინაობა და კოორდინატები ეცნობინა, მაგრამ, რაოდენ გასაკვირიც უნდა იყოს, დამიძალა...  
ორიოდე წლის წინ გერმანიაში „გაფანტული სკლეროზის საერთაშორისო ორგანიზაცია“ დაფუძნდა. საკუთარი ქვეყნისგან განსხვავებით, გერმანელებმა გულისხმიერება გამოიჩინეს. „თუ სადმე ასეთი რამ ხდებოდა, არ მეგონა, ასეთ გულისხმიერებას არ ველოდი. თავიდან ბოლომდე დაგაფინანსებთ, ინვალიდის ეტლსაც გამოგიგზავნით და ყველა პირობას შეგიქმნით, ოღონდ კონფერენციაზე ჩამოვდიეთ.“ — მომწერეს. ვერ წავედი, ეტლში ვზივარ, ძალიან მიჭირს და უხმარებლად გადაადგილება და ვერ გავრისკებ.  
წელიწადში 7 ათასი ევროა საჭირო ამ ორგანიზაციამ გასაერთიანებლად, მაგრამ ჩვენ, როგორც ასოცირებული წევრი, უფასოდ მივიღეს. ყოველთვიურად უსასყიდლოდ მიგზავნიან წერილებსა და აუტონომებს.  
თუმცა, გერმანიისგან განსხვავებით, საქართველოში გაფანტული სკლეროზით დაავადებულთა შესახებ ოფიციალურ სტატისტიკურ მონაცემებსაც არ ფლობენ. ზემდგომი სახელმწიფო დაავადებულთა რაიონული დახმარებაზე. ეს ადამიანები საერთოდ არავის ახსოვს და მათზე არავინ ზრუნავს. ჩვენ შევეცადეთ, გაგვეჩვენა, არსებობს თუ არა სახელმწიფო პროგრამა გაფანტული სკლეროზით დაავადებულთა დახმარებად ან თუ იგეგმება მსგავსი რამ უახლოეს მომავალში. საპარტიო მხარეში, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროში განაცხადეს, რომ გაფანტული სკლეროზით დაავადებულთა მონაცემები არ არსებობს. მაგრამ, როგორც აღვნიშნე, საერთოდ არავინ გვეხმარება.  
დაავადებულთა დასახმარებლად ჩვენამდე ვითომდა არსებობდა კერძო ორგანიზაცია, მაგრამ, როგორც ვთქვა, ის არავის დახმარებია. ვინც ამ ორგანიზაციას კურირებდა, იმ ქალბატონს (რომლის ვინაობას შეგნებულად

სურათი ციკპარაფილი



**აქტუალი**  
GEWORLD.GE-ს მიხედვით

www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

**ტრანსნაციონალური კორპორაციები, მედია-კარტელები და ყოველსხეობა  
ბიუროკრატიული სტრუქტურები პოლიტიკურ პარტიებს აქცევენ  
ორგანიზაციებად, რომელთა ამოცანა ახლა უკვე საზოგადოების სამსახური კი  
არაა, არამედ კონკრეტული კლიენტებისა და გარკვეული ინტერესების დაცვა.  
პოლიტიკა ლოგოსთან გრძობის ველად გადაიქცა; მასმედია  
სერიოზულ პრობლემებს უხამსობად აქცევს; დემოკრატია ხშირად  
მომხმარებლისთვის განკუთვნილ ვირტუალურ თამაშს ემსგავსება  
და არა სერიოზულ სამსახურ სერიოზული ადამიანებისთვის.**

75 წლის ასაკში გარდაიცვალა ჩეხოსლოვაკიის უკანასკნელი და ჩეხეთის პირველი პრეზიდენტი ვაცლავ შველი, რომლის სახელი „ხავერდოვან რევოლუციასთან“ არის გაიგივებული. დისიდენტობიდან პრეზიდენტობამდე გავლილი გზა ყოფილი ჩეხოსლოვაკიის ორ ქვეყნად გაყოფით დაგვირგვინდა. შველს ეკუთვნის ტერმინი „აბსურდისტიანი“, — ისეთი ქვეყნის ირონიული სახელი, რომელშიც აბსურდი ნორმად იქცა, განსაკუთრებით, პოლიტიკაში. გთავაზობთ შველის 1994 წელს დაწერილ სტატიას, რომელიც ნათლად აჩვენებს, რამდენად არასრულყოფილი აღმოჩნდა სამყარო, რომლისთვისაც დისიდენტი იბრძოდა.



გორც პოლიტიკური პარტიებისა და სახელმწიფო დაწესებულებების საპირსონეს. ჩვენ ასევე ვოცნებობდით უფრო სამართლიან მსოფლიო წესრიგზე. ორ ბანაკად გაყოფილი მსოფლიოს დასასრულის შემდეგ გაჩნდა შესაძლებლობა იმისა, რომ საერთაშორისო წესრიგი უფრო პუმანური გამხდარიყო. ამის ნაცვლად ჩვენ ვხედავთ ექსტრემიზმს, კორუფციას, რომელიც ბაზოვიდს პოლიტიკის კონტროლიდან დაიწყო და მისი დღევანდელი სახით იწვევს ექსტრემიზმს.

**ცვლა უაზრობა იყოს. მოდით, შევეცადოთ, ავაშოვნოთ გლობალური სამოქალაქო საზოგადოება და მიტოვოთ ვიდრე იმ პოლიტიკა, რომ პოლიტიკა მხოლოდ ქალაქმფლობის მორალური შესაძლებლობაა. მასმედია უნდა გააძლიეროს, რომელიც შექმნილია რეალურ გლობალურ მართვას. შეიძლება გავროთ დაეცეთ, რომელიც მეორე მსოფლიო ომის შემდგომ შექმნილი სიტუაციის გადმონათს წარმოადგენს. იგი არ ასახავს ზოგიერთი სახელმწიფოს გავლენას, რომელიც რეგიონალურ დონეზე მნიშვნელოვნად გაძლიერდა. ამავე დროს, ქვეყნები, რომელთა ხელმძღვანელობაც დემოკრატიულად არის არჩეული, გაიგივებული არიან იმ ქვეყნებთან, რომლის წარმომადგენლებიც საკუთარი თავისა და მათი ხუნტის სახელით ლაპარაკობენ, რაც თავისთავად ამორალურია.**

ამავე დროს დემოკრატიული ქვეყნების პოლიტიკოსები სერიოზულად უნდა დაეცეოდნენ საერთაშორისო დაწესებულებათა რეფორმაზე, ვინაიდან უკიდურესად გვეჭირდება ისეთი დაწესებულებანი, რომლებიც შექმნილია რეალურ გლობალურ მართვას. შეიძლება გავროთ დაეცეთ, რომელიც მეორე მსოფლიო ომის შემდგომ შექმნილი სიტუაციის გადმონათს წარმოადგენს. იგი არ ასახავს ზოგიერთი სახელმწიფოს გავლენას, რომელიც რეგიონალურ დონეზე მნიშვნელოვნად გაძლიერდა. ამავე დროს, ქვეყნები, რომელთა ხელმძღვანელობაც დემოკრატიულად არის არჩეული, გაიგივებული არიან იმ ქვეყნებთან, რომლის წარმომადგენლებიც საკუთარი თავისა და მათი ხუნტის სახელით ლაპარაკობენ, რაც თავისთავად ამორალურია.

ჩვენ, ევროპელებს, ერთი კონკრეტული ამოცანა გვაქვს. ინდუსტრიული ცივილიზაცია, რომელმაც მთელ მსოფლიოში მოიკიდა ფეხი, ევროპაში დაიბადა. ყველა მისი სასწაული, ისევე როგორც მისი შემადარსებელი წინააღმდეგობანი, შევიძლია განვიხილოთ, როგორც შედეგი წმინდა ევროპული სულის გამოვლინებისა. მაშინაც კი, ევროგაერთიანებამ უნდა მისცეს მაგალითი დანარჩენ მსოფლიოს, თუ როგორ გავესწოროთ თვალის სხვადასხვა საფორმებსა და საშინელებს, დღეს რომ მოგვეძალა.

მართლაც, ამ ამოცანის დაძლევა, რომელიც მჭიდრო კავშირშია ევროინტეგრაციის წარმატებასთან, იქცეოდა გლობალური პასუხისმგებლობის ევროპული კომპონენტის სრულყოფილი რეალიზაციად. და ეს იქნებოდა ბევრად უკეთესი სტრატეგია, ვიდრე იფფასიანი ბრალდებები ამერიკის მიმართ თანამედროვე მსოფლიოს სხვადასხვა პრობლემის გამო.

# გაცლავ შველი: გაკვეთილები, როგორცაა დღევანდელი გვიტარებს კოეზივში

15 წლისთავი 1989 წლის 17 ნოემბრის ხავერდოვანი რევოლუციისა, რომელმაც ბოლო მოუღო ჩეხოსლოვაკიაში კომუნისტური დიქტატურის 41-წლიან ბატონობას, იმაზე დაფიქრების საბაზს იძლევა, თუ რა არის ზნეობრივი საქციელი და მოქმედების თავისუფლება. დღეს ჩვენ ვცხოვრობთ დემოკრატიულ საზოგადოებაში, მაგრამ ბევრი — არა მარტო ჩეხეთში — დღემდე მიიჩნევს, რომ საკუთარი ბედის ნამდვილ პატრონებს არ წარმოადგენენ. მათ დაკარგეს რწმენა, რომ მართლაც შეუძლიათ პოლიტიკურ ცვლილებებზე და, მით უმეტეს, ჩვენი ცივილიზაციის განვითარების მიმართულაზე ზემოქმედება.

კომუნისტურ ეპოქაში ადამიანების უმრავლესობა მიიჩნდა, რომ რაიმეს შეცვლის ინდივიდუალურ მცდელობებს აზრი არ ჰქონდა. კომუნისტური ბელადები ამტკიცებდნენ, რომ სისტემა წარმოადგენდა ისტორიის ობიექტურ კანონების მოქმედების შედეგს, რის ეჭვქვეშაც დაყენებული მუქარები იყო, ხოლო მას ვინც ამ ლოგიკას არ იზიარებდა, სჯიდნენ, — ისე, ყოველი შემთხვევისთვის.

**სამწუხაროდ, ამგვარი აზროვნების წესი, რაზეც კომუნ-**

ისტური დიქტატურები იდგა, საბოლოოდ არ გამქრალა. ზოგიერთი პოლიტიკოსი და ექსპერტი ამტკიცებს, რომ კომუნისტი საკუთარი სიმძიმის ქვეშ დაიმარხა — ისევე და ისევე, ისტორიის „ობიექტური კანონების“ მოქმედების შედეგად. პიროვნული პასუხისმგებლობისა და პიროვნების მოქმედების როლს კვლავაც ამტკიცებენ. ჩვენ ვეუბნებოდით, რომ კომუნისტი დასავლური რაციონალიზმის მხოლოდ ერთ-ერთი ჩიხია, ამიტომ საკმარისი იყო პასიური ლაინი, ვიდრე იგი თავად განიცდიდა კრახს.

იმავე ადამიანებს ხშირად სწამთ გარდაუვალობის სხვა გამოვლინებანიც, როგორცაა თითქოსდა არსებული ბაზრის კანონები და ესა თუ ის „უჩინარი ხელი“, რომელიც წარმართავს ჩვენს ცხოვრებას. ვინაიდან ამგვარი აზროვნება თითქმის არ ტოვებს ადგილს პიროვნული ზნეობრივი საქციელისთვის, მათ, ვინც სოციალური კრიტიკით გამოდის, ხშირად იგდებენ სასაცილოდ, როგორც მიაბიჭ მოწაღლის ტყებს ან ელიტარული მიმდევრებს.

შესაძლოა, ერთ-ერთი მიზეზი ესეც არის, რომ კომუნისტების დაცემიდან 15 წლის შემდეგ ჩვენ ვხე-

ვათ პოლიტიკური აპათიის მონაწილე ვართ. დემოკრატიის სულ უფრო ხშირად აღიქვამენ, უბრალოდ, რომელიც რიტუალს მთლიანობაში იძენს. მისი დასრულება, რომ დასრულდა, სავსებით საზოგადოებრივ დემოკრატიული ტრადიციისა და მოქალაქეთა პარტიის განხორციელებას.

შესაძლოა, ის, რაც ჩვენს თვალში ხდება, პარადიგმის უბრალო ცვლაა, რომელიც ახალი ტექნოლოგიების განვითარებამ გამოიწვია და სადარდებელიც არაფერია. მაგრამ შესაძლებელია, პრობლემა უფრო ღრმა არის: ტრანსნაციონალური კორპორაციები, მედია-კარტელები და ყოველსხეობა ბიუროკრატიული სტრუქტურები პოლიტიკურ პარტიებს აქცევენ ორგანიზაციებად, რომელთა ამოცანა ახლა უკვე საზოგადოების სამსახური კი არაა, არამედ კონკრეტული კლიენტებისა და გარკვეული ინტერესების დაცვა. პოლიტიკა ლოგოსთან გრძობის ველად გადაიქცა; მასმედია სერიოზულ პრობლემებს უხამსობად აქცევს; დემოკრატია ხშირად მომხმარებლისთვის განკუთვნილ ვირ-

ტუალურ თამაშს ემსგავსება და არა სერიოზულ სამსახურად აღიქვამენ მისთვის.

დემოკრატიულ მომავალზე ოცნებისას ჩვენ, დისიდენტები ნამდვილად ვიყავით ერთგვარი ილუზიების ტყვეობაში, რასაც დღეს სრულად ვაცნობიერებთ. მაგრამ ჩვენ არ ვცდებოდით, როცა ვამტკიცებდით, რომ კომუნისტი დასავლური რაციონალიზმის უბრალო ჩიხი არ არის. ბიუროკრატია, ანონიმური მანიპულირება და მასობრივი კონფორმიზმისთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობის მინიჭება — ყოველივე ეს „სრულყოფილებამდე“ იყო მიყვანილი კომუნისტურ სისტემაში, მაგრამ ზოგიერთი ამ საფრთხეთაგან დღესაც ჩვენ გვერდით არის.

ჩვენ უკვე მაშინ დარწმუნებული ვიყავით, რომ ფასეულობებს მოკლებული და პოლიტიკურ პარტიათა ცვლილება სიტუაციისთვის რომ „გარანტირებული“ გადამწყვეტილება აქვთ კონკურენციამდე დაყვანილი დემოკრატიული შედეგები სრულიად არადემოკრატიული აღმოჩნდეს. აი, რატომ ვანიჭებთ ასეთ მნიშვნელობას პოლიტიკის მორალურ ასპექტებს და აქტიურ სამოქალაქო საზოგადოებას, რო-

**კურ გაღატაკებას და ექსტრემიზმს კატასტროფას სამყაროს სხვადასხვა კუთხეში.**

კომუნისტი დაცემამ მოგვცა შანსი, შეგვექმნა უფრო ეფექტური გლობალური პოლიტიკური დაწესებულებანი, რომლებიც დაეკრძალოდა დანესებულებანი, რომლებიც შექმნილია რეალურ გლობალურ მართვას. მაშინ თავისუფლების, თანასწორობის და სოლიდარობის პრინციპები — დასავლური დემოკრატიული სახელმწიფოების სტაბილურობისა და კეთილდღეობის საფუძველი — გლობალური მასშტაბით უნდა ამოქმედდეს.

მაგრამ უპირველეს ყოვლისა, ისევე, როგორც კომუნისტურ ეპოქაში, არ უნდა დაეკარგოს რწმენა, რომ სამოქალაქო აზრის ალტერნატიული ცენტრების არსებობა და სამოქალაქო აქტიურობა შექმნის მნიშვნელოვანია. მოდით, არ დავეშვათ, რომ მოტყუებით და გავარწმუნოთ, თითქოს „დაწყვიტული“ წესრიგისა და „ობიექტური“ კანონების შე-

# რუსულმა სახსრებმა ახერხებულა კუდიტ ქვა ასროლინა

ამერიკის შეერთებულ შტატებში, შტატ ფლორიდის ქალაქ ორლანდოში 29-ე და ჩატარდა Super SWAT International Round-Up — 2011. ეს მსოფლიოს სპეცრაზმთა ყოველწლიური ღია ჩემპიონატი. წელს მის სენსაციად რუსულ სპეცრაზმ „ალფას“ გამარჯვება იქცა. „ალფა“ რუსეთის უშიშროების ფსბ-ს დაქვემდებარებაშია. ჩემპიონატზე მის შემადგენლობაში თერთმეტი მებრძოლი წარსდგა, მათგან ორი — სანიპერი.

გუნდმა უმაღლესი შედეგები აჩვენა და, თუ მანამდე ამერიკელები მათ აგრძობდნენ, რომ ამ პრესტიჟულ ჩემპიონატში უბრალო მონაწილეობასაც კი უნდა დაკმაყოფილებულიყვნენ, საბოლოოდ Super SWAT-ის პირველი და მეორე ადგილი, აგრეთვე, Remington super sniper-ის ვერცხლი გადასცეს.

სტარტზე 72 გუნდი გავიდა, ფინალამდე მხოლოდ 59-მა მი-

აღწია. რამდენიმე დისკვალიფიკაცია მიიღო, ზოგიერთმა კი თავად მიატოვა ასპარეზობა. ამერიკელთა მსაჯობის მიმართ სერიოზული პრეტენზიები იყო. მაგალითად, როცა ერთ-ერთი შეჯიბრის შედეგები გამოცხადდა, რუსული სპეცრაზმის დრო ნაჩვენები იყო, როგორც 7 წუთი და 40 წამი. ვერაინ წარმოიდგენდა, რომ სპეცრაზმის ოფიცერმა მთელი შეჯიბრი ვიდუკამერაზე გადაიღო, რო-

მელზეც მკაფიოდ ჩანდა, რომ დავალება 3 წუთსა და 40 წამში შესრულდა.

პროტესტი არ დაკმაყოფილდა საოცარი მოტივით: ვიდრე და ფოტო მასალა არ ითვლება მტკიცებულებად, მხოლოდ მსაჯის შეხედულებას აქვს მნიშვნელობა! ამ უსინდისობით აღმოფთვებულმა რუსებმა შემდეგ შეჯიბრზე ისეთი ტემპი აკრიფეს, რომ ფინიშზე მისვლის შემდეგ დაბანაც მოასწრეს, გამოცვლაც და ფოტოების გადაღებაც, ვიდრე დანარჩენი მონაწილეები დაასრულებდნენ შეჯიბრს.

ამის შემდეგ ვაჭრობა გაჩაღდა: რუსებს სთხოვდნენ, პირველობა ამერიკელისთვის დაეთმო, რომელმაც გარდა დროში ნაცვების, უამრავ მიზანს ააცილა. როცა არაფერი გამოვიდა, მერე ორი ასაკობრივი ჯგუფის

უკანა რიცხვით დაწესება მოინდომეს, რომ სანუკვარი პირველი ადგილი შეენარჩუნებინათ. საბოლოოდ, პირველი ადგილი მაინც რუსებს დარჩათ. თუმცა ამერიკელებმა მეორე ადგილი მაინც არ დათმეს და ბრავილიელი, რომელსაც ჩათვლების მიხედვით მეორე ადგილი ეკუთვნოდა, მესამეზე აღმოჩნდა. მან დაიფიცა, რომ ჩემპიონატზე აღარ ჩავიდოდა. უნდა გრძობა შეთავაზოთ, რომელიც ათი წელია, ფლორიდაში ჩადის, გამარჯვებულმა წამოიძახა: „მაინც რა ძალიან ვიწლები არიან ეს ამერიკელები!“

ამერიკელებს პირველი ადგილი რომ სათავისოდ გვეულებოდათ, იქიდანაც ჩანს, რომ დაჯილდოების ცერემონიაზე Super SWAT-ის მსოფლიო ჩემპიონს, რუს სპეცრაზმელს „გლოკის“ ნებისმიერი მოდელის უფა-

ლოდ შექმნის სერტიფიკატი გადასცეს. ირონია კი იმაშია, რომ ამერიკაში უცხოელზე იარაღის მიყიდვა და, მით უმეტეს, ქვეყნიდან გატანა აკრძალულია!

ტაძარი, ჩემპიონმა სერტიფიკატი ვერ ისარგებლა. ავღანის რეზიდენციამ რუსებს „უანგიან“ ტანკებზე ლაპარაკით იმზიდებენ თავს, ხოლო ამერიკას ტემპარატივის ქომაგად ნათლავენ. ქართული სპეცრაზმის „მასნავლებლები“, ყალთაბანდობის მიუხედავად, რუსული სპეცრაზმის დამარცხებას მაინც ვერ ახერხებენ, ხოლო ქართული სპეცრაზმი მსოფლიო ჩემპიონატში არც მონაწილეობს. კიდევც რომ მიიღოს მონაწილეობა, ძნელად სავარაუდოა, რომ საკუთარ მასნავლებლებზე უკეთესი შედეგი აჩვენოს. იგი მხოლოდ შინ, მშვიდობიან

მოსახლეობასთან და დევნილებთან არის მაგარი.

2008 წლის აგვისტოს ომის შემდეგ რუსმა იუმორისტმა მიხაილ ზადორნოვმა კონცერტზე თქვა: „საკაპუტოში დახმარება მეგობარ ფრანგებსა და გერმანელებს სთხოვა, მაგრამ მათ თავზიანი უარი უპასუხეს. ეს იმიტომ, რომ მათ უკვე იომეს რუსეთთან!“

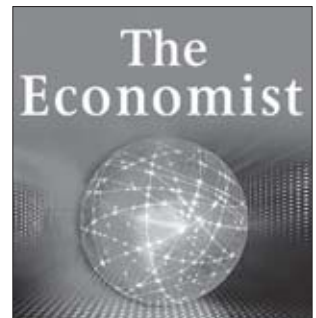
საკაპუტო არც ის იცის, რომ საფრანგეთმაც და გერმანიამც წააგეს ომი რუსეთთან და არც ის, რომ ამერიკული, ჰოლოვუდის ნაქები სპეცრაზმი საკუთარ ტერიტორიაზე გამართულ ჩემპიონატში რუსეთთან დამარცხდა. იგი კვლავაც მაკეინის იდეებს აბოგანებს და ჰგონია, რომ მოგებული დარჩება. უკარც მიზა ჯონ კენედი და არც სოფო ნიჟარაძე — მერილინ მონრო, რუსები კი ისევ რუსები არიან!

# ECONOMIST: საქართველოში ავტორიტარიზმის ელემენტებია

მსოფლიოს ქვეყნების 2011 წლის დემოკრატიის ინდექსში — Democracy Index 2011 — საქართველო 167 ქვეყანას შორის 102-ე ადგილზეა. ინფორმაციას ამის შესახებ „ჯი-ეიჩ-ენი“ აქვეყნებს.

ბრიტანული გამოცემა Economist-ის ანალიტიკურმა განყოფილებამ the Economist Intelligence Unit თავის კვლევაში აღნიშნა, რომ 2011 წელი ხასიათდება პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობით, დრამატული ცვლილებებითა და სოციალური მღელვარების ზრდით მსოფლიოს უმეტეს ნაწილში. ყველა ამ პროცესმა გარკვეული გავლენა იქონია დემოკრატიაზე, მეტწილად ნეგატიური. კვლევის ავტორები აცხადებენ, რომ დემოკრატია „სტრესს განიცდის“ და მსოფლიოს უმეტეს ნაწილში ძლიერ ზეწოლის ქვეშ იმყოფება.

ბრიტანული გამოცემა Economist-ის ანალიტიკურმა განყოფილებამ the Economist Intelligence Unit თავის კვლევაში აღნიშნა, რომ 2011 წელი ხასიათდება პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობით, დრამატული ცვლილებებითა და სოციალური მღელვარების ზრდით მსოფლიოს უმეტეს ნაწილში. ყველა ამ პროცესმა გარკვეული გავლენა იქონია დემოკრატიაზე, მეტწილად ნეგატიური. კვლევის ავტორები აცხადებენ, რომ დემოკრატია „სტრესს განიცდის“ და მსოფლიოს უმეტეს ნაწილში ძლიერ ზეწოლის ქვეშ იმყოფება.



უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოში ავტორიტარიზმის ელემენტები უკვე არსებობდა, რაც იმას ნიშნავს, რომ კვლევის ავტორების დასკვნის მიხედვით, საქართველოში არსებული ავტორიტარიზმის ელემენტები უკვე არსებობდა, რაც იმას ნიშნავს, რომ კვლევის ავტორების დასკვნის მიხედვით, საქართველოში არსებული ავტორიტარიზმის ელემენტები უკვე არსებობდა...

დემოკრატიის ინდექსში — Democracy Index 2011 — საქართველო 167 ქვეყანას შორის 102-ე ადგილზეა. ინფორმაციას ამის შესახებ „ჯი-ეიჩ-ენი“ აქვეყნებს.

## ივანიშვილისთვის გაზაფხული წერილები უკან ბრუნდება

„გურია ნიუსის“ ინფორმაციით, „საქართველოს ფოსტის“ ჩოხატაურის ფილიალი ბიძინა ივანიშვილთან წერილებს არ აგზავნის. როგორც ერთ-ერთმა რესპონდენტმა გამოცემასთან საუბარში აღნიშნა, ფოსტაში მას განუშარტეს, რომ წერილის გაგზავნას აზრი არ აქვს, რადგან მაინც უკან ბრუნდება.

წერილის უკან დაბრუნების ფაქტს სხვა რესპონდენტებიც ადასტურებენ. მისი თქმით, გაზაფხულიდან რამდენიმე დღეში ფოსტიდან დაუბრუნეს და უთხრეს, რომ ბიძინა ივანიშვილთან გაგზავნილი წერილი უკან იყო დაბრუნებული და მოეკითხა. წერილების უკან დაბრუნებას ბიძინა ივანიშვილის პრესსამდივნოს ხელმძღვანელი ნონა ყანდიაშვილი პოლიტიკას უკავშირებს: „ძალიან ბევრი წერილი შემოდის ჩვენთან ფოსტიდან და ისეც მოაქვს ხალხს. აქ სხვა უკან დაბრუნებს,“ — აცხადებს კობიძე.

## «გამგებულთსვენა» კახეთში



სილნალის მუნიციპალიტეტის გამგებლის შემდეგ თანამდებობიდან გურჯაანის გამგებელი შოთა უტიანოვილიც გადათავისუფლეს. კახეთის საინფორმაციო ცენტრის ინფორმაციით, სამართალდამცავი ორგანოები რამდენიმე გამგებლის მიერ ქრთმის, კერძოდ კი ოქროს საათების აღების ფაქტებსაც იკვლევენ.

ვიღმა სამსახურიდან წასვლის შესახებ განცხადება ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემების გამო დაწერა. „წევები აწუხებს“, — განაცხადა სიბაშვილმა.

შოთა უტიანოვილი განმარტავს, რომ თანამდებობა პირადი განცხადების საფუძველზე 16 დეკემბერს დატოვა. გურჯაანის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის ზაქარია იაგანაშვილის თქმით, შოთა უტიანოვილი სხვა სამსახურში გადადის სამუშაოდ, თუმცა სად, არ აკონკრეტებს.

კახეთის საინფორმაციო ცენტრის ინფორმაციით, უახლოეს დღეებში კახეთში საკადრო ცვლილებები კიდევ განხორციელდება. არაოფიციალური ინფორმაციით, გამოიქვამა დედოფლისწყაროს და ახმეტის გამგებლების საქმიანობას სწავლობს. დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გამგებელი ნიკოლოზ შანშიაშვილი ამ ინფორმაციას კატეგორიულად უარყოფს.

## ქუთაისის გაზარს ხეხული უკიდია

სულ რამდენიმე დღეში ახალი, 2012 წელი დადგება. მიუხედავად იმისა, რომ ახალი წლის დადგომას მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში სიხარულით და საახალწლო განწყობით ელიან, ჩვენს ქვეყანაში, განსაკუთრებით — ქუთაისში, მოსახლეობის უმეტესობისთვის ასე ნამდვილად არ არის.



გაზეთმა „P.S.“-მა გადაწყვიტა, გაეგო, თუ რა მდგომარეობაა ფასების მხრივ ბაზრებში და ემზადებიან თუ არა საახალწლოდ ქუთაისელები. „რომელ საახალწლო განწყობაზეა საუბარი! როცა ახალი წლისთვის ემზადები, სუფრაც კარგი გინდა რომ გქონდეს, მაგრამ ვერაფერს ვერაფერს ყიდულობ, ფასები ისეა გაზრდილი. ფაქტობრივად, 90% შიმშილობს, დანარჩენი 10% ბიზნესმენები და პოლიტიკოსები არიან, მათთანაა ენადადგება. 2-3 საათი ისე გაივლის, მყიდველი არ შემოვა ბაზარში, მაშინ, როცა წინა წლებში ამ დროს ბაზარში გავლა გაგიჭირდებოდა, იმდენი მყიდველი იყო. ხეხულინდელი დღის მემინია, რა ვაჭარო ბავშვებს, იმაზე ვფიქრობ მუდამ. ხალხს ხელფასი არ აქვს, ფასები კიდევ ყოველ წამს იზრდება და როგორ იყიდონ რაიმე. საშუალო ფენა, ფაქტობრივად, უპატრონოდ

ვართ დარჩენილი. კილო ხახვი ახლა რომ სუთი ლარი ეღირება, ვინ შეძლებს და იყიდოს, გეკითხებით მე თქვენ?!“ — აღნიშნა ბოსტნეულის გამყიდველმა ელიკო ვენდელაძემ.

გამოვედი, ახლა ვიყიდი საახალწლოდ რაღაცებს-მეტეჟი, მაგრამ თანხა რაც წამოვიღე, ის ყველაფრით დაგხარჯე და სახლში, ფაქტობრივად, არაფერი მიმაქვს. შარშანაც ვწუნუნებდით — იზრდება ფასები, თუმცა წელს უკვე მართლაც რომ კატასტროფაა. რა გვეშველება ამ ხალხს, არ ვიცი, ყველა ხომ არ წავაღო საზღვარგარეთ?! აქ დარჩენი და მშვიერი მოკვდები ადამიანი!“ — აღნიშნა საუბარში დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გამგებელი ნიკოლოზ შანშიაშვილი.

## კასპის სიხივისგან 58 წლის გავაკაში დაიქვა

კასპის რაიონის სოფელ ქვემოჭალაში 58 წლის იოსებ გორჯოლაძე ტრავიკულად დაიღუპა. სიცოცხლისგან გაყინული მამაკაცი მეზობლებმა საკუთარ ბინაში იპოვეს.

წყება შიდა ქართლის საინფორმაციო ცენტრი. 2011 წლის სექტემბრიდან იოსებ გორჯოლაძეს სოციალური დახმარება შეუწყდა. მიზეზი ფაქტობრივი საცხოვრებელი სახლის დროებით შეცვლა გახდა. კასპის სოციალური სუბსიდიების სააგენტოს თანამშრომლები სსიურედ საცხოვრებელი სახლის შეცვლას ასახელებენ სოციალური დაზღვევის შეწყვეტის საფარად მიზეზად. გარდაცვლილის დაკრძალვის ხარჯები მეზობლებმა გაიღეს.

საინფორმაციო ცენტრის ინფორმაციით, უახლოეს დღეებში კახეთში საკადრო ცვლილებები კიდევ განხორციელდება. არაოფიციალური ინფორმაციით, გამოიქვამა დედოფლისწყაროს და ახმეტის გამგებლების საქმიანობას სწავლობს. დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გამგებელი ნიკოლოზ შანშიაშვილი ამ ინფორმაციას კატეგორიულად უარყოფს.



„წინააღმდეგობა ვითარდება ჩვენს ქვეყანაში და მთელი საქართველო იმდენად არის დაზარალებული, რამდენად დაზარალებულია ჩვენს ქვეყანაში, იმდენად არის დაზარალებული ჩვენს ქვეყანაში, იმდენად არის დაზარალებული ჩვენს ქვეყანაში...“

ალექსანდრე მეტრეველი:

# პირადობა, რომ კრახით დაბრუნდა ყველაფერი

ალექსანდრე მეტრეველი, ჩვენი თაობისთვის — ალიკ მეტრეველი, მსოფლიო ჩოგბურთის ვარსკვლავი გახლდათ, კაშკაშა ვარსკვლავი, რომელსაც იმ პერიოდის საბჭოთა კავშირის უმაღლესი სპორტული წოდება ჰქონდა მინიჭებული — სსრკ სპორტის დამსახურებული ოსტატი. ამ წოდებას პაიჭარად არ არიგებდნენ — ჭეშმარიტად გამორჩეული სპორტსმენი უნდა ყოფილიყავი, მსოფლიო მასშტაბის ტურნირებში გამარჯვებული. მეტრეველმა ჩოგბურთში სკანდინავიის ღია ჩემპიონატი მოიგო 1966 წელს და მოსკოვში საბჭოთა სპორტის უმაღლესი ელიტის წევრად დაბრუნდა. ნიკოლაი ოზეროვის, ლეგენდარული სპორტული კომენტატორისა და უფროსი თაობის ბრწყინვალე ჩოგბურთელის შემდეგ ალიკ მეტრეველი ახალი ფორმაციის პირველი ჩოგბურთელი იყო, ვინც ამ წოდებას ღირსეულად ატარებდა.



**«ჩვენთვის რომ გავიგოს, ყველა სიტყვა უნდა იყოს ანონიმი, არაფერი უნდა იყოს, უნდა იყოს, უნდა იყოს, უნდა იყოს...»**

ნიკოლაი ოზეროვი, ხუმრობდნენ მაშინ, რომელსაც ყველა მნიშვნელოვანი სპორტული პაექრობის გაძლოლას ავალბებდნენ, რადგან მისი კომენტარები განსაკუთრებით მოსწონდა გენსეკ ბრეჟნევის, თავის რეპორტაჟებს ასე იწყებდნენ: გამარჯობათ, ძვირფასო ლეონიდ ილიჩ!... ოზეროვი მთავრობაში მიღებული კაცი იყო. ალექსანდრე მეტრეველს ოზეროვის გზით არ უფიქროს, თუმცა არც მათთვის იყო აკლდა, თუნდაც უმაღლეს დონეზე, არც პოპულარობა, მაგრამ ბოლოს ისიც კომენტატორი გახდა: რუსეთის პოპულარული ტელეკომპანიის ნტვ-ს სპორტული კომენტატორი. კოლეგამ შინ მიმინვია. ვსაუბრობთ. არა მგონია, რომ ამ საუბრის ფრაგმენტული ამონარიდები უინტერესო იყოს ჩვენი მკითხველებისთვის. სხვა თუ არაფერი, მეტრეველისთან ჩოგბურთელი ქართულ სპორტს არც მანამდე ჰყოლია და არც მას შემდეგ. დღემდე. — ვინ გამოგიყვანა „დიდი ჩოგბურთის გზაზე“, ალიკ? — ჩემი პირველი მწვრთნელი არამხანაურად იყო, საბჭოთა კავშირის ნაკრებში — სერგეი ანდრეევი და შამილ ტარპიშვილი. — მოდი, უფროს თაობას გავახსენოთ, ახალ თაობას გავახსენოთ შენი სპორტული მიღწევები. — ალარც მახსოვს. ერთეულების თანრიგში საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატი 13-ჯერ თუ 14-ჯერ მოვიგე, დანარჩენი —

წყვილებში. სულ, თუ არ ვცდები, 33-ჯერ გავიხედი ქვეყნის ჩემპიონი. — მეტრეველი ევროპის მრავალჯერ ჩემპიონი იყო, სხვადასხვა საერთაშორისო ტურნირებში არაერთჯერის გამარჯვებული. შენ დროს ოზეროვი თამაშობდა? — უკვე აღარ თამაშობდა. სხვათა შორის, ოზეროვის თბილისში ვუყურე, ჩოგბურთის კორტებზე, რომლებიც აღარ არსებობს. უკვე ამთავრებდა სპორტულ კარიერას... — კორტები ახსენე, რომლებიც აღარ არის. იქაურბა გადათხროლი რომ ნახე, რა იგრძენი? — იცი რა, მე ვგრძნობდი, რომ კრახით დამთავრდებოდა ყველაფერი. თავის დროზე კორტებზე შექმნეს შპს, 60 პროცენტი მიჰყიდეს ჩოგბურთის მოყვარულებს, მათ შორის, ყოფილ მინისტრებს, 40 პროცენტი დაიტოვა „დინამოს“ საზოგადოებამ. შემდეგ გაყიდეს თავთავიანთი წილები. ვისთან არ ვიყავი, ეს კორტები რომ შეგვეჩვენებინა, არაფერი გამოვიდა. მართალია, იმ კორტებზე იდეალური პირობები არ იყო, მაგრამ მაინც და მაინც ჩვენ-

თან საგარეოში ჩამოდიოდნენ ბავშვები რუსეთიდან, უკრაინიდან, სომხეთიდან, აზერბაიჯანიდან, იმიტომ, რომ ქართულ ჩოგბურთის სკოლას სახელი ჰქონდა გავარდნილი. მე პირველი არ ვიყავი: რიაზაიოვა იყო, უნივერსიდალი მოიგო, საბჭოთა კავშირში რეიტინგით მესამე-მეოთხე იყო, ძმები მინაროვილები, მთელი პლეადა იყო. — თეიმურაზ კაკულია? — მე და კაკულია გამოვიდოდით საბჭოთა კავშირის ნაკრების სახელით. მაშინ საქართველო მსოფლიო სამეულში იყო, საბჭოთა კავშირში რეიტინგით მესამე-მეოთხე იყო, ძმები მინაროვილები, მთელი პლეადა იყო. — სად ვართ? — ასეულის ბოლოს. ჩვენზე უკან თურქმენეთი თუ იქნება. გახსენი ინტერნეტი და ნახავ, — გინდა ინდივიდუალურ,

შეგბით არ მოდიან. რაც დარჩა, ის კორტებიც ცარიელია. უნინ ვარჩევდით საუკეთესო მონაცემების მქონე ბავშვებს. — და „ბლატინებს“? — ძალიან იშვიათად, რადგან ორივე მხარისთვის მიუღებელი და უხერხული იყო თხოვნაც და შესრულებაც. — დღეს არც მთხოვნელია, არც მსურველი? — ასე გამოდის. მსურველი ცოტაა იმიტომ, რომ სწავლება და ვარჯიში ძალიან ძვირია. ძვირია საქართველოში, მაგრამ ისე არა, როგორც რუსეთში, იქ სასწავლო ფასებია! ყველა უცხოეთში გარბის... ყველას უნდა, რომ მისი გოგო შარაპოვა გამოვიდეს, ან კუზნეცოვა. — საზღვარგარეთ უფრო ძვირი არ ღირს? — არა. ბევრად უფრო

ლიც კი გამოქრას ასეთი შეკითხვის დასმის. — როგორ გითხრა? საქართველოს პირველობაზე ძლიერ შეგროვდა ექვსი ბავშვი. 14 წლამდე კიდევ თამაშობენ, მერე პროფესიული ვარჯიშისთვის უკვე სხვა პირობებია საჭირო. ჩვენთან 3-4 დარბაზია მხოლოდ, თანაც ისეთები, რომ შიგ უფრო ცივა, ვიდრე გარეთ. დავკარგეთ კადრები. ალარავინ დარჩა. ბოლო მაგალითი: ლაბაძე, ჩოგბურთელი, რომელიც საერთაშორისო შეჯიბრებებზე თამაშობდა. ახლა რუსეთში გარბის... ველას, ეძებს, სად სჯობია. დამირეკა, რჩევა მკითხა. — ამ პესიმისტური განწყობილებიდან რომ გამოვიდეთ, მოდი, კარგი დრო გავიხსენოთ, თუნდაც უიმპლიდონის ფინალში შენი გასვლა. — უიმპლიდონი არაოლიმპიკური მსოფლიო პირველობაა. ერთეულების ფინალში ერთხელ გავიდა, ორჯერ წყვილში. ახლა მსოფლიოში პროფესიონალთა 64 უმაღლესი დონის ტურნირი ტარდება. ასეთი ხანგრძლივი სეზონი სპორტის არც ერთ სახეობაში არ არის. ძალიან დიდი დატვირთვაა. საბჭოთა კავშირში ჩოგბურთის დასაუფლებლად ბავშვებისთვის შესანიშნავი სისტემა მუშაობდა. პროფესიონალებისთვის — არ ვარგოდა. ხომ დავდიოდით საზღვარგარეთ, ვთამაშობდით, მაგრამ პოლიტიკა ისე ერეოდა სპორტულ საქმიანობაში, რომ ყველაფერი აფუჭებდა. მაგალითად, თავის დროზე მე და კაკულიას შეგვეძლო დევისის თასი მოგვეგო, მაგრამ არ გავიგოვს, აგვიკრძალეს თამაში ჩილენში კონტრარეპოლიტიკური გადამტვირთების გამო პროტესტის ნიშნად. ასეთივე ამბავი გამეორდა სამხრეთ აფრიკაში აპარტეიდის პოლიტიკის წინააღმდეგ ბოიკოტის გამო. ნიშნად ტექნიკური ხასიათის დაბრკოლებებიც ბევრი იყო. მაგალითად, საფრანგეთში ტურნირის დამთავრების შემდეგ აუცილებლად გბრუნდებოდათ მოსკოვში, ვიღებდით ახალ პასპორტებს და ინგლისში მივდიოდით. აქეთ-იქით ასეთი უაზრო მგზავრობით ძალიან ვიღლებოდით, რაც, რა თქმა უნდა, ჩვენს სპორტულ ფორმაზე უარყოფითად მოქმედებდა. დღიური სამიველინებო ფული კაპიტები გვერ-

**პუტინი საარჩევნო უნებზე ვეპაეჩაბის დაყენებას ითხოვს**  
რუსეთის ფედერაციის პრემიერ-მინისტრ ვლადიმერ პუტინს საპრეზიდენტო არჩევნებისას საარჩევნო უნებზე ვეპაემრების დაყენება სურს. შესაბამისი თხოვნით რუსეთის ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას მან ტელეპროექტ „საუბარი ვლადიმერ პუტინთან“ მსვლელობისას მიმართა. მისი თქმით, ეს საჭიროა, რადგან საპრეზიდენტო არჩევნების დროს პროცესის სამართლიანობის შესახებ ყოველგვარი ეჭვი გამოირიცხოს. „ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას ვთავაზობ და ვთხოვ, ყველა საარჩევნო უნებზე დამონტაჟდეს ვეპაემრები, რომლებიც 24 საათის განმავლობაში იმუშავებენ — დღეც და ღამეც. შემდეგ ეს ყველაფერი დავდით ინტერნეტში, რათა ქვეყანამ დაინახოს, რა ხდება კონკრეტულ ყუთთან, რათა მორჩეს ფალსიფიკაციაზე საუბარი“, — აღნიშნა პუტინმა.

**ევროპარლამენტის ჩეოლუსიო არაფერს ნიშნავს**  
რუსეთის პრეზიდენტ დიმიტრი მედვედევისთვის რუსეთის არჩევნებთან დაკავშირებით ევროპარლამენტის შეფასება არაფერს ნიშნავს. „ეს ჩვენი არჩევნებია და ევროპარლამენტს მასთან საერთო არაფერი აქვს. მათ შეუძლიათ, კომენტარი გააკეთონ ყველაფერზე, რაც უნდათ, მე კი მათ კომენტარებს არ ვაპირებ, ჩემთვის ეს არაფერს ნიშნავს“, — განაცხადა მედვედევმა რუსეთ-ევროკავშირის სამიტის შემდეგ გამართულ პრესკონფერენციაზე.





www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

### „სააკაშვილის შტაბ-ბინაში წამიყვანა ერთმა ახსანაგმა — შენთან შეხვედრა უნდაო. მივდი. ვუცადეთ. არ მოვიდა. წამოვედი. გვიან საღამოს თვითონ დამირეკა, ბოდიში მომიხადა და ხვალ შეხვედითო. ხვალ პირველივე რეისით მივფრინავ-მეთქი. ეს იყო და ეს.“

და. რასაც ვიგებდი საპრიზო ფონდიდან, ვაბარებდი. ორი-სამი დღით თუ მიდიოდი საზღვარგარეთ, ნაიღებდი რაღაც საჭმელს და იოლად გახვიდოდი ფონს, მაგრამ, როცა ტურნირი 40 დღეს გრძელდებოდა, რა უნდა გექნა?

— **ლეგენდასავით დადის ასეთი ამბავი: უიმბლდონზე მოგებული თანხა რომ არ წაერთმიათ სპორტულ ჩინოვნიკებს, ალიკამ ლონდონში ავტომობილი იყიდა და თბილისში ჩამოიყვანაო. მართალია?**

— ტყუილია, თუმცა სიმართლის რაღაც ელემენტები არის. უიმბლდონზე იმ დროს კარგი საპრიზო ფონდი იყო, მაგრამ დღევანდელთან რა შედარებაა! მანქანა კი ამერიკიდან ჩამოიყვანე. ისე წაეწყო ტურნირები, რომ ძალიან დავილაღე და დასვენება მჭირდებოდა. ამერიკელებს კი ძალიან უნდოდათ, რომ ჩაესულიყავი. ჩავიდოდი, ვითამაშებდი, კიდევ უფრო დავილაღობოდი, თან — ჯიბეცარიელი ჩავიდოდი და ასეთივე დავბრუნდებოდი... არც მორალური, არც ფიზიკური, არც მატერიალური სტიმული უარი ვუთხარი. ძალიან მთხოვეს ამერიკელებმა, ჩვენმა ფედერაციამაც და ჩავედი. მაშინ მითხრა ამერიკელმა, რახან ამ თამაშიდან არავითარი ხიერი არ გექნება — ფულს მაინც ვერ იღებო, მანქანას გაჩუქებთო... და მარტუქს. უპრობლემოდ ჩამოტანის შემდეგ გაჩნდა. ლენინგრადში გემით ჩამოიტანეს. ჩავედი, უქმე დღე იყო.

საბაჟოში განძრევა გაუჭირდათ, საწყობის გამგე, სადაც ტვირთი იყო, ავად აღმოჩნდა. მაგრამ ქრთამმა აქცა გაანათა ბიუროკრატიული ჯოჯოხეთი, რაც 25 მანეთი,

ერთი ბოთლი კონიაკი და კანფეტების ერთი კოლოფი დამიჯდა. ორივე მხარე კმაყოფილი დავრჩით.

— **ამასობაში კარგა გვარინად გავცდით უიმბლდონის ტურნირს. რომ დავუბრუნდეთ?**

— დავუბრუნდეთ. ფინალში ვითამაშე ჩემ იან კობეშის წინააღმდეგ. მანამდე რამდენჯერაც შეხვდით, იმდენჯერ მოვუგე, მაგრამ, ეტყობა, ამ შეხვედრის დროს ზომაზე მეტად ვიყავი დაძაბული, იანი კი თავისუფლად თამაშობდა, რაც მისი დიდი გამოცდილებიდან მოდიოდა და მომიგო. სხვათა შორის, კობეშმა საფრანგეთის ღია პირველობაც მოიგო.

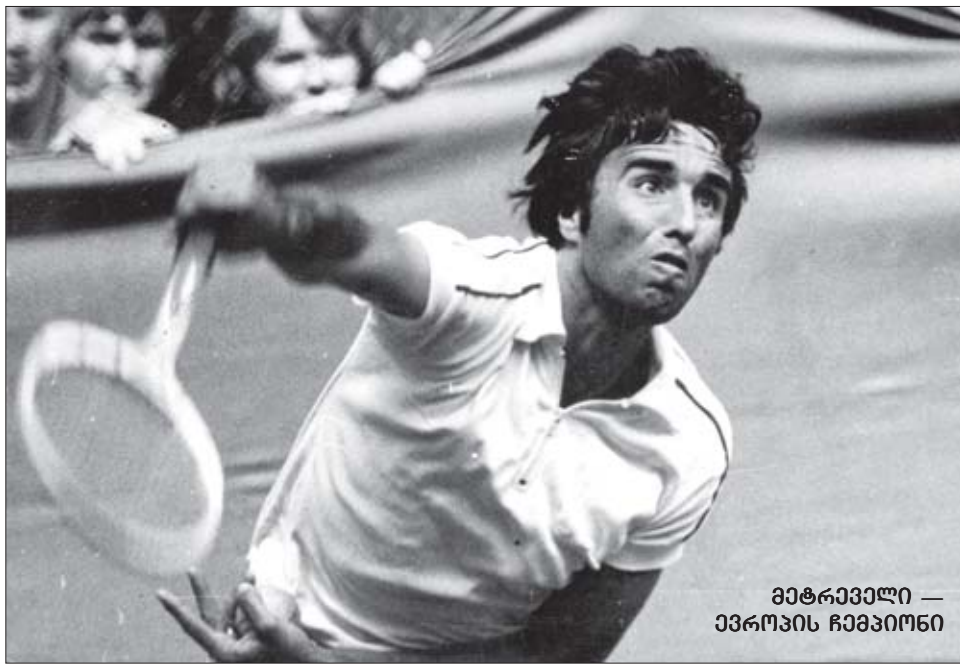
წყვილებში ოლგა მოროზოვასთან ერთად გავცდით ფინალში. სამწუხაროდ, არც აქ გავვიმართლა.

— **ხდება ასე, ამითაცაა სპორტი საინტერესო... შენ, როგორც სპორტული მოღვაწე, როდის ნახვედი საქართველოდან?**

— არასოდეს წავსულვარ. უამრავი შემთავაზება მქონდა, არც მიფიქრია წასვლა. ის კი არა, „დინამოს“ საზოგადოებიდან სხვაგან არსად გადავსულვარ. თავდაცვის სამინისტრო ძალიან მექაჩებოდა ცეცხლაში, მინისტრ გრეჩკოსთან ვითამაშობდი ჩოგბურთს, საკმაოდ თბილი ურთიერთობა გვქონდა. ბევრი კარგი საქმის გაკეთებაც მოვახერხე მისი კეთილგანწყობით — ბინის მიცემა იყო ჩოგბურთელ მოროზოვასთვის თუ სხვა ასეთი.

ერთ დღიას ცეცხლადან მიჩრეკე და მთხოვეს სასწრაფოდ მოდიო. მივედი. ვხედავ, კორტებიდან გამოდის გრეჩკო თავისი მოადგილეებისა და ცეცხლს ხელმძღვანელების თანხლებით. მომესალმა და თავის ხალხს ეუბნება:

— Он скажет правду.



მიხეილ ეკელიძე — ევროპის ჩემპიონი

### «რუსებს რაღაც აჭვიანოვის გრძობა გაუჩნდათ, ასე კარგად ვიყავით ერთმანეთთან, თქვენ კი შეგვიკულათო. უნდა აუხსნა, რომ ეს ხალხს არ ესება, მთავრობა და ხალხი განსხვავებულია, როგორც თქვენთან, ისე ჩვენთან, რომ არავითარი რუსოფობია საქართველოში არ არის»

საქმე ის იყო, რომ იმ დროს საბჭოთა კავშირში ჩავარდა ცურვა. კომკავშირმა აიღო ამ სახეობაზე შეფობა და ახალგაზრდულ მშენებლობად გამოაცხადა აუზების მშენებლობა. პირველი ცეცხლს აუზი იყო, რომლის ქვაბული უკვე ამოღებული იყო, კედლებში — ბეტონის ჩასხმული. გრეჩკოს კი ჩოგბურთი უყვარდა და საუბრეც არ აინტერესებდა, ცურვა განვითარდებოდა თუ არა. მკითხა, გამართლებული არის თუ არა კორტების დანერგვა აუზების სასარგებლოდ. ცხადია, ვუპასუხე, რომ გამართლებული არ იქნებოდა.

— აი, ხომ ხედავთ, რას ამბობსო, — თქვა მან, უბრძანა, შენეყვიტათ მშენებლობა და აღედგინათ კორტები... ორ კვირაში ყველაფერი მოსწორებული იყო.

— **მეტრეველის სახელი და ავტორიტეტი გამოიყენა საქართველომ დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ?**

— რა გითხრათ? საბჭოთა კავშირი რომ ინგრეოდა, იმ დროს წამოვედი საქართველოს სპორტკომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილის თანამდებობიდან. მთხოვეს, მიხედ ჩოგბურთსო. დავინწყე რაღაცის კეთება. „მხედრიონის“ დროს მოვიდნენ ჩემთან და ნაკრებში ერთი სპორტსმენის შეყვანა მთხოვეს, რომელიც იმ დროისთვის ამას არ იმსახურებდა. ცხადია, უარი ვუთხარი. მაინც შეიყვანეს. ასეთ ვითარებაში აქ ვერ გავჩერდებოდი. ამასობაში შამილ ტარპიშვილი, რომელიც მაშინ რუსეთის სპორტს ედგა სათავეში, დამირეკა მოსკოვში ჩასვლა და დახმარება მთხოვა. ცოტა ხანს იქ ვიმუშავე. შემდეგ საერთაშორისო ფედერაციაში, სახელმძღვანელო კომიტეტში, რვა კაცი ვიყავით იმ კომიტეტში და ყველაფერს ჩვენ ვწყვეტდით.

ამ დროს ანია დიმიტრიევამ ერთ-ორჯერ მატჩების წაყვანა შემომთავაზა, შემდეგ გაიხსნა სპორტული არხი „ენტევე პლიუსი“, იქ მიმიწვიეს, დღეს ენტევეს შტაბიანი კომენტატორი ვარ.

— **ამას სჭირდებოდა რუსეთის მოქალაქეობა?**

— არა. რუსეთის მოქალაქეობა ელცინმა მომიცა თავისი ბრძანებულებით.

— **საქართველოს მოქალაქეობა?**

— არ იყო რთული პროცესი, დავწერე განცხადება. მომიცეს. ორმაგი მოქალაქეობა მაქვს.

— **მოსკოვში იგრძნობა „გრუზინოფობია“?**

— ერთი პერიოდი იყო, ისტერიკა დაემართათ. მაგრამ სპორტულ სამყაროში მსგავსი არაფერი მომხდარა. ჩვენთან, ენტევეში მუშაობდნენ დარახველიძე, კიკნაძეები, ჭიაურელი. არავის არაფერი უგრძობია. რუსებს რაღაც ეჭვიანობის გრძობა გაუჩნდათ, ასე კარგად ვიყავით ერთმანეთთან, თქვენ კი შეგვიძულეთო. უნდა აუხსნა, რომ ეს ხალხს არ ესება, მთავრობა და ხალხი განსხვავებულია, როგორც თქვენთან, ისე ჩვენთანაც, რომ არავითარი რუსოფობია საქართველოში არ არის. აგვისტოს ომის დროს რუსი ბავშვები ვარჯიშობდნენ თბილისში და არსად არ გაქცეულან, დარჩნენ. რუსები ძალიან განიცდიან, რომ მათ ქვეყანას დაეკარგა ავტორიტეტი, ისეთი აღარ არის, როგორც საბჭოთა კავშირის დროს იყო.

— **საზოგადოებრივი გამოკითხვების შედეგებით, რუსეთში №1 მტრად ამერიკას ასახელებენ, №2 მტრად — საქართველოს.**

— პრობლემაა ეს. ვინც ცოტას აზროვნებს, იმათში არ გადის. სპორტს საერთოდ არ ეხება. სხვა თუ არაფერი, ხომ ხედავთ, რამდენი ქართველი თამაშობს რუსეთის ფეხბურთის გუნდებში. მოჭიდავეები წაივდნენ რუსეთში, უკრაინაში. იქ დასახლდნენ.

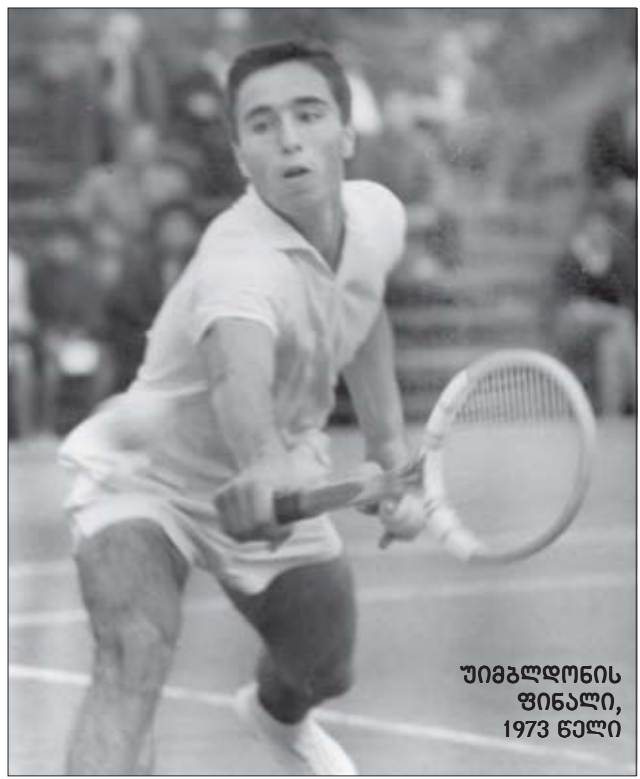
— **ბიძინა ივანიშვილის გამოჩენას პოლიტიკურ ასპარეზზე როგორ შეხვედით?**

— ყოველთვის ველოდი, რომ უნდა გამოჩენილიყო ბიძინა ივანიშვილისნაირი კაცი. აუცილებლად უნდა გამოჩენილიყო. ერთი და იგივე სახეები ხალხს ბეზრდება. ყველას თავისი დრო აქვს. რაღაც უნდა შეიცვალოს.

არ მესმის, ვისზეა გათვლილი ის, რაც ბოლო დროს საქართველოში ხდება. პრეზიდენტი რომ გამოდის, ყველა სიტყვა უნდა იყოს ანონიმი, არაფერი ზედმეტი. რომ ამბობს, პლენარისნაირი უბანი მსოფლიოში არ არის და არც ბათუმის სასტუმროსნაირი, ვის ატყუებს? ვისზეა გათვლილი, ვერ ვიგებ! ყველა კარი გახსნილია, ხალხი საზღვარგარეთ თავისუფლად დადის. ტელევიზორში ხომ ხედავს, ბოლოს და ბოლოს? რატომ ჰგონია, რომ იმდენად უბიძინა ქართველი ვერ ვარაჩევს, რა არის მართალი და რა — ტყუილი?

— **ბატონ ბიძინა ივანიშვილისგან ხომ არ გქონიათ დანიშნული დახმარება?**

— არა. ბიძინა ივანიშვილს



ვიმპალაძის ფინალი, 1973 წელი

**რუსეთი ახალ სტრატეგიულ რაკეტას ქმნის.** რუსეთის სტრატეგიული დანიშნულების სარაკეტო ჯარების სარდლის, გენერალ-ლეიტენანტ სერგეი კარაკაევის განცხადებით, „ამერიკული სტრატეგიული რაკეტის წარმოება თავდაცვის დასაძლევად რუსეთში ახალი 100-ტონიანი რაკეტის შექმნა იგეგმება. ახალი სარაკეტო კომპლექსის შექმნის შესახებ გადაწყვეტილება უკვე მიღებულია. მას ამერიკული რაკეტის წარმოებაზე თავდაცვის სისტემის დასაძლევად ამაღლებული შესაძლებლობები ექნება და მაღალი ეფექტურობით იქნება გამოჩეული“.

**ერაყი უკანასკნელმა ამერიკულმა სამხედრო კოლონამ დატოვა.** ერაყი-კუვეითის საზღვარი 100 ამერიკულმა ჯავშანმანქანამ და 500 ჯარისკაცმა გადაკვეთეს. ქვეყნის ტერიტორიაზე დარჩა მხოლოდ 15 ამერიკელი ჯარისკაცი, რომლებიც ადგილობრივ სამხედროებს განვრთნიან და ასევე საზღვაო ქვეითების მცირე რაოდენობა, რომლებიც ბაღდადში აშშ-ის საელჩოს უსაფრთხოებას უზრუნველყოფენ. ერაყში აშშ-ის სამხედრო ოპერაციის ოფიციალურად დასრულება 15 დეკემბერს ბაღდადში ამერიკული დროშის დაშვებით აღნიშნეს.



# დაჯილდოების ფუნჯი

www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

საგადასახადო პოლიტიკის სრულყოფა  
უნდა წარიმართოს საყოველთაოდ  
ალიარებული პრინციპის — დაბეგვრის  
თანახლოების, სამართლიანობის,  
ეფექტიანობის, ოპტიმალური  
საგადასახადო განაკვეთების  
დაწესების საფუძველზე.



# ლიკბეზი აკონოპიკის მიწისტრისთვის

## რა შედეგები შეიძლება მოყვას ქვეყნის მიერ საბარეო დავალიანების გადახდაზე უარის თქმას, ე.წ. დეფოლტს



## ქვეყნით იმპორტის დაფარვის ასეთი დაბალი დონე შეტად საგანგაშოა, რადგან იგი ქვეყანას უზღავს საბარეო ვალის ზრდის დიდ საშიშროებას

დღევანდელი პუბლიკაციით ვამთავრებთ „ლიკბეზის“ პირველ ციკლს. პროფესორი ამირან ჯიბუჭი გვპირდება, რომ მომდევნო ციკლი საქართველოში განხორციელებული პრივატიზაციის უმწვავეს საკითხებს შეეხება. ბოლომდე აფეთქდებო, დაგვირდა. დაველოდოთ.

დასასრული. დასაწყისი № 42-45

### დეფოლტი, როგორც დაბოლოვდა მასშტაბით პიკი

მკითხველების ყურადღებას მივაქცევ პრობლემას, თუ რა შედეგები შეიძლება მოჰყვეს ქვეყნის მიერ საგარეო ვალდებულებების გადახდაზე უარის თქმას, ე.წ. დეფოლტს. როცა ქვეყანას უზარმაზარი შიდა და საგარეო ვალი უგროვდება და არ აქვს ვალდებულების ძირითადი თანხისა და მომსახურების საპროცენტო თანხების გადახდის მოქმედება, იგი იღებს გადაწყვეტილებას ვალის არგადახდის შესახებ, რასაც ეწოდება „დეფოლტი“. ასეთი ქვეყნის მიმართ განვითარებული ქვეყნები და საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციები ახორციელებენ მთელ რიგ შეზღუდვებს და აწესებენ სანქციებს. 1. მოვალე ქვეყნები აყადაღებენ ამ ქვეყნის საკუთრებაში არსებულ საზღვარგარეთულ აქტივებს, აგრეთვე, საკუთრებას, რომელიც შეტა-

ნილია კრედიტორი ქვეყნის ტერიტორიაზე; 2. ხორციელდება მოვალე ქვეყნის კაპიტალის საერთაშორისო ბაზრიდან განდევნა — იზოლირება; 3. უწესდება საერთაშორისო ვაჭრობაში მონაწილეობის უფლება; კრედიტორი ქვეყნები ყადაღას ადებენ მოვალე ქვეყნის საქონელს საზღვრის გადაღების დროს, აგრეთვე, უზღუდავენ საგარეო-სავაჭრო კრედიტების მიღების შესაძლებლობას. ამასთან, აკონტროლებენ საზღვარგარეთის ბანკებში საანგარიშსწორებო ოპერაციებს და ართმევენ საგადასახადო ანგარიშსწორების წარმოების უფლებას. 4. მსოფლიო პრაქტიკაში არსებობს, აგრეთვე, მკვალე ქვეყნის მიერ ნომინალურ ღირებულებასთან შედარებით გაცილებით დაბალ ფასებში მოვალე ქვეყნის საგარეო ვალდებულებების (ე.წ. რუხ ბაზარზე) გაყიდვის ფაქტები. ასეთი სანქცია გატარებული იქნა ბოლივიის მიმართ.

### ამირან ჯიბუჭი



### რა ღონისძიებები უნდა გატარდეს ბიუჯეტის დეფიციტის აღმოსაფხვრელად?

დღეს საქართველოში ბიუჯეტის დეფიციტი და მზარდი სახელმწიფო ვალი ეკონომიკურ პრობლემათა ცენტრში მოექცა. ყოველწლიური დეფიციტის აბსოლუტური სიდიდე (ისევე, როგორც სახელმწიფოებრივი ვალის) 1996-2011 წლებში გიგანტურად გაიზარდა.

### საბარეო ვაჭრობის ბალანსი შარყოფითია

მონაცემები მონიშნავს, რომ საქართველოს საექსპორტო კვლავ (ქვეყნის იმპორტის შეფარდება მთლიან შიგა პროდუქტთან) ჯერ კიდევ დაბა-

და მისი სრულყოფის მიზნით, აუცილებელია საგადასახადო სისტემის გამარტივება და რაციონალიზაცია გადასახადების რაოდენობის შემცირებისა და საგადასახადო კანონმდებლობის კონსოლიდაციის გზით.

საჭიროა, გატარდეს ექსპორტის ზრდისთვის მიზანმიმართული ღონისძიებები, უპირველეს ყოვლისა, გადამსინჯოს საგარეო ვაჭრობის რეჟიმი, როგორც ერთ-ერთი საშუალება ექსპორტის გაფართოებისთვის.

საიმპორტო საქონლის სტრუქტურაში უნდა მოხდეს ისეთი სახეობების თანდათანობითი შემცირება, რომელთა შეცვლა შესაძლებელია ეროვნული ეკონომიკური პოლიტიკის გატარებით — „იმპორტ-შეცვლით“.

თუ საქართველოში იმპორტული პროდუქციის ნუსხას გადავხედავთ, ჩანს, რომ მათგან ბევრის წარმოება ადგილობრივად შეიძლება და თანაც — უკეთესი ხარისხისა.

## თუ საერთაშორისო იმპორტული პროდუქციის ნუსხას გადავხედავთ, ჩანს, რომ მათგან ბევრის წარმოება ადგილობრივად შეიძლება და თანაც — უკეთესი ხარისხისა

დეფოლტის ისტორია დაიწყო XX საუკუნის 80-იანი წლებიდან. ამ პერიოდში ვალის გადახდაზე უარი განაცხადა მექსიკამ, ბრაზილიამ, პერუმ, არგენტინამ, კუბამ, ჩილემ და ვენესუელამ. მათ მძიმე ეკონომიკური პრობლემები შეექმნათ და იძულებული გახდნენ, ამ არცთუ სასიამოვნო მეთოდისთვის მიემართათ. ზოგიერთმა ქვეყანამ „დეფოლტს“ ეკონომიკური სიძნელების გამო მიმართა, სხვები ამ გზას პოლიტიკური მოსაზრებით დაადგნენ.

ბიუჯეტის დეფიციტთან ერთად იზრდება სახელმწიფო ვალის ძირითადი თანხა და სარგებლის გადასახდელები. დეფიციტის თავიდან ასაცილებლად საჭირო იქნება დაქვეითების ფაზაში მკვეთრად გამოხატული შემზღუდვი ფისკალური პოლიტიკის გამოყენება. უნდა გაიზარდოს ბიუჯეტში გადასახადების მობილიზების მაჩვენებელი მთლიანი შიგა პროდუქტის ღირებულებიდან.

საგადასახადო პოლიტიკის სრულყოფა უნდა წარიმართოს საყოველთაოდ ალიარებული პრინციპის — დაბეგვრის თანახმობის, სამართლიანობის, ეფექტიანობის, ოპტიმალური საგადასახადო განაკვეთების დანების საფუძველზე. საგადასახადო სისტემაში არსებული ნაკლოვანებების

### საბანკო სისტემის სრულყოფისთვის

წარმოების განვითარების საქმეში მნიშვნელოვანი როლი უნდა შეასრულოს საბანკო სისტემამ. სანესახებო კაპიტალის სიმცირის გამო, ბანკები სრულყოფილად ვერ ახორციელებენ თავიანთ ფუნქციებს. ამას ემატება უნდობლობა მოსახლეობის მხრიდან (რაც შეანაბრება მოტყუებამ გამოიწვია), რის გამოც დიდია ბანკების გარეთ მიმდინარე ბუნებრივი ნაღდი ფულის რაოდენობა. მნიერი საკრედიტო რესურსების პირობებში ბუნებრივი, რომ ბანკებს ორიენტაცია აქვთ მთლიან აქვთ მოკლევადიან დაკრედიტებაზე, მაშინ, როცა მხოლოდ გრძელვადიან დაკრედიტებას შეუძლია შექმნას ეროვნული ეკონომიკის გაჯანსაღებისა და განვითარების საფუძველი, რაც აუცილებელია ტრანსფორმაციის მთე-

## ბიუჯეტის დეფიციტთან ერთად იზრდება სახელმწიფო ვალის ძირითადი თანხა და სარგებლის გადასახდელები. დეფიციტის თავიდან ასაცილებლად საჭირო იქნება დაქვეითების ფაზაში მკვეთრად გამოხატული შემზღუდვი ფისკალური პოლიტიკის გამოყენება

### ბორის გრიზლოვმა შეაფასა უარი თქვა

რუსეთის დუმის თავმჯდომარემ ბორის გრიზლოვმა დეპუტატის მანდატზე უარი თქვა. „მივიღე გადაწყვეტილება, დეპუტატის მანდატზე უარი მეტყვა“, — განაცხადა გრიზლოვმა და აღნიშნა, რომ იგი დუმაში, უკვე რვა წელია მუშაობს და შეძლო განეხორციელებინა იმ ყველაფრის დიდი ნაწილი, რაც ჩაფიქრებული იყო. „მიუხედავად იმისა, რომ კანონში არაერთი შეზღუდვა არ არის, ამჟამად მე არ წავალ სახელმწიფო დუმაში, ვინაიდან არასწორად მიმართა პალატის თავმჯდომარის თანამდებობა ზედღიზედ ორ წელზე მეტხანს მეკავოს“, — განაცხადა გრიზლოვმა.



### ფუჯისიანა აპირული ჩაქტორები შეაჩვენა

იაპონიის კუნძულ ფუჯისიანაზე ატომური რეაქტორი „ფუჯისიანა 1“ შეაჩვენა. ამის შესახებ იაპონიის პრემიერ-მინისტრის ეისიიკო ნოდუს პრესსამსახურმა გაავრცელა ინფორმაცია. შემდეგი სამუშაოები რეაქტორის მიმდებარე ტერიტორიის გასუფთავება და თავად რეაქტორის ლიკვიდაციაა. ოპერაცია, სავარაუდოდ, 2012-2015 წლებში დაიწყება. მთლიანი სამუშაოების დასრულებას, რომელიც რეაქტორის ლიკვიდაციას და დემონტაჟს მოიცავს, 40 წელი სჭირდება.





www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

# დარღვანი უჯრედები — საბალთ-საბალთ, მაგრამ — როდის?



ზაზა კოკია

ზაზა კოკიამ 1984 წელს წარმატებით დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიოლოგიის ფაკულტეტი. იმ დროს ბიოლოგიის ბატონი არჩილ ჯანაშვილი ასწავლიდა — შესანიშნავი მეცნიერი და არაორდინალური პიროვნება, სტუდენტების მიმართ თავისებური დამოკიდებულებით გამორჩეული, რომლის შესახებ ისტორიები საუნივერსიტეტო ფოლკლორმა დღემდე შემოინახა. მაგალითად, ეს: გამოცდაა. ბატონი არჩილ სტუდენტს ეკითხება: — ამ სახეობის თევზი სად ბინადრობს? სტუდენტი: — წყალში. გამომცდელის რეაქცია მყისიერია: — წყალი რადიატორშიცაა. ნადი — ორიანი!

სიცილით იხსენებს სტუდენტურ ამბებს ზაზა კოკია, შვედეთის ლუნდის უნივერსიტეტის პროფესორი, რომლის სამეცნიერო მოღვაწეობა ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის შენარჩუნების ტრანსპლანტაციის უმნიშვნელოვანეს პრობლემას ეხება, ამ მეთოდის დღეს არა და პერსპექტივაში აუცილებლად დანერგვის საკითხის გადწყვეტაზე მუშაობს. ქართული საზოგადოებრიობა მის ბიოგრაფიის პრესის პუბლიკაციებით იცნობს, ამიტომ დღევანდელი საბურთალოს მთავარ თემის პირდაპირ მივადგებით, თუმცა იმის თქმა, ეტყობა, მინც საჭიროა, რომ ჩემი რესპონდენტი პირველი ქართველი მეცნიერია, ვინც საზღვარგარეთ სადოქტორო დისერტაცია დაიცვა. დაიცვა საქართველოშიც. ჯამში სამჯერ მოუწია სამეცნიერო ხარისხის მოპოვება, და ესეც უნიკალური შემთხვევაა.

1996 წლიდან შვედეთში, ლუნდის უნივერსიტეტის მეცნიერების ცენტრში ვმუშაობ, სადაც შვეიცარული თავის ტვინის პათოლოგიის კერძოდ, ეპილეფსიის, ტვინის ინსულტის, ანუ იშემიის დაავადების პათოფიზიოლოგიურ მექანიზმებს, მათი განვითარების პროცესს და ვადგენთ ექსპერიმენტულ პირობებში ამ დაავადებათა მკურნალობის ახალი ტიპის გზებს, რომლებიც საბოლოო ჯამში კლინიკაში დაინერგება. ლუნდის ლეოროვანი უჯრედების ცენტრი 2003 წელს შვედეთის სტრატეგიული დაფინანსების ფონდმა შექმნა. (ჩვენს მკითხველებს ვთხოვ, აღიჭურვიან მოთმინებით, რადგან ამ უჯრედების გამოწვევით ახსნის გარეშე, გაგვიწოდებდა გავიგოთ, თუ რატომ უნდა მივიჩნიოთ ისინი, „უკვდავების წყაროდ“ თუ არა, დაავადებათა დაძლევის გზით სიცოცხლის გახანგრძლივების „სასწრაფო“).

1996 წლიდან შვედეთში, ლუნდის უნივერსიტეტის მეცნიერების ცენტრში ვმუშაობ, სადაც შვეიცარული თავის ტვინის პათოლოგიის კერძოდ, ეპილეფსიის, ტვინის ინსულტის, ანუ იშემიის დაავადების პათოფიზიოლოგიურ მექანიზმებს, მათი განვითარების პროცესს და ვადგენთ ექსპერიმენტულ პირობებში ამ დაავადებათა მკურნალობის ახალი ტიპის გზებს, რომლებიც საბოლოო ჯამში კლინიკაში დაინერგება. ლუნდის ლეოროვანი უჯრედების ცენტრი 2003 წელს შვედეთის სტრატეგიული დაფინანსების ფონდმა შექმნა. (ჩვენს მკითხველებს ვთხოვ, აღიჭურვიან მოთმინებით, რადგან ამ უჯრედების გამოწვევით ახსნის გარეშე, გაგვიწოდებდა გავიგოთ, თუ რატომ უნდა მივიჩნიოთ ისინი, „უკვდავების წყაროდ“ თუ არა, დაავადებათა დაძლევის გზით სიცოცხლის გახანგრძლივების „სასწრაფო“).

ამ აღმოჩენის კვალზე დავიწყეთ იმის კვლევა, თუ როგორ შეიძლება ზეგავლენა მოვახდინოთ ტვინში არსებულ ლეოროვან უჯრედებზე იმ მიზნით, რომ გაძლიერდეს, ანუ უფრო ინტენსიურად მოხდეს დაავადების შემდეგ ორგანიზმის ფუნქციების აღდგენა. ეს ლეოროვანი უჯრედების გამოყენების ერთი გზაა. მეორე გზა არის ამ ლეოროვანი უჯრედების გამოყოფა, ვთქვათ, ემბიონის ან ჩანასახის ლეოროვანი უჯრედებიდან და ლაბორატორიის პირობებში მათი გარკვეული დამუშავების შემდეგ მივცეთ გვზი, თუ რა მიმართულებით უნდა განვითარდეს და შემდეგ გადაინერგოს უშუალოდ ტვინის დაზიანებულ უბნებში.

ხალხურ მედიცინასთან აქვს ამას რაიმე კავშირი? ჭიპლარის მკურნალობის ხერხს ვგულისხმობ. ჭიპლარის სისხლი გამდიდრებულია ლეოროვანი უჯრედებით და მათ მიერ წარმოქმნილი ცილებით, პროტეინებით. ამდენად, გამოორიცხული არ არის, რომ ამ გზით მიღებული „პრეპარატი“ შეიძლება შეიცავდეს, მიჭირს ამაზე დაბეჯითებით ლაპარაკი, რადგან არავითარი მეცნიერული მონაცემი არ გამაჩნია, თუმცა თეორიულად სავსებით შესაძლებელია. საქართველოში გავრცელებულია მოსაზრება, რომ ინდივიდუალურად შეიძლება ჭიპლარის სისხლის შენახვა იმ ვარაუდით, რომ ახალშობილს ან მის და-ძმას შეიძლება გამოადგეს ამ ჭიპლარის სისხლში არსებული ლეოროვანი უჯრედები.

ინდივიდუალური მოხმარებისთვის ამ უჯრედების გამოყენება მრავალ ფაქტორთანაა დაკავშირებული. მაგალითად, მათი რაოდენობა საკმარისი უნდა იყოს, რომ შეიძლება და გარკვეული ნორმის ზევით, ვთქვათ, ადამიანის ორგანიზმში 50 კილოგრამზე მეტი თუა, ტრანსპლანტაციისთვის ერთი ჭიპლარის უჯრედები საკმარისი აღარ არის, რამდენიმე იქნება საჭირო. თეორიულად მათი შენახვის ვადა განუსაზღვრელია, მაგრამ, მაგალითად, შვედეთში, საზოგადოებრივ ბანკში ჭიპლარის უჯრედებს მხოლოდ ოც წელიწადს ინახავენ, რადგან არავითარი მონაცემი არ გვაქვს, ამ ვადის გასვლის შემდეგ დარჩება თუ არა მას ისეთივე უნარი, რაც უფრო ახალს ჰქონდა. ისიც გასათვალისწინებელია, რომ ჭიპლარს ძირითა-

დად ჰემატოლოგიური და მეტაბოლიკური დაავადებების დროს იყენებენ. არის სხვა სპეციფიკური შეზღუდვებიც, რომელთა საფუძველზე ინდივიდუალური მოხმარებისთვის ჭიპლარის შენახვა გამართლებულად არ არის მიჩნეული. სხვა საქმეა საზოგადოებრივი ბანკი. შვედეთში, იქ, სადაც მე ვმუშაობ, ერთადერთი საზოგადოებრივი ბანკია, სადაც მთელი ქვეყნიდან აგროვებენ ჭიპლარის სისხლს და, თავსებადობის შემოწმების შემდეგ, საჭიროების შემთხვევაში, გამოიყენებენ.

ესე იგი, საზღვარგარეთ ლეოროვანი უჯრედების ტრანსპლანტაციით მკურნალობენ შესაბამის დაავადებებს? სწორად ვაგვიტყვი? დიახ, ასეა. მაგრამ ვთქვათ ისიც, რომ მარტო საზოგადოებრივი ბანკის არსებობა საკმარისი არ არის, უნდა განვითარდეს მთელი ინფრასტრუქტურა და ტრანსპლანტაციის მთელი მიმართულება. თუ არ გვაქვს გამოყენების მექანიზმი, ლოგისტიკა, კლინიკური პრაქტიკა, არ გვაქვს გამოცდილი ექიმები, მარტო ბანკის არსებობა საკმარისი, ცხადია, არ იქნება. როგორ გეხსენება ამ ყველაფრის პერსპექტივა საქართველოში? სურვილის გარდა, არსებობს წინაპირობები? რამდენიმე თვის წინათ მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიაში პრეზიდენტის სხდოვაზე განიხილეს ეს საკითხი. აკადემიკოსმა ფრიდონ თოდუამ წამოაყენა წინადადება, რომ შეიქმნას ქართველ და შვედ მეცნიერთა ერთობლივი კომისია, რომელიც შეისწავლის, თუ რა უნდა გაკეთდეს საქართველოში ამ მიმართულების გასავითარებლად.

ეს მისასალმებელია და აუცილებელიც, რადგან რეპუტაციის დაკარგვა ძალიან ადვილია, მოპოვება — ძალიან ძნელი. ჩვენ ახლა იმ სტადიაზე ვართ, როცა დაგვიანება, გაჭიანურება დამლუპველი იქნება. ბატონ ფრიდონის წინადადება, ეტყობა, დროულია, მაგრამ გადაწყვეტა ამით პრობლემა? უნდა გადაწყვედეს. მსოფლიო თანამეგობრობის ბევრი ქვეყნის კლინიკები გვთავაზობენ ავტოლოგიურ ტრანსპლანტაციას, ანუ საკუთარი ძვლის ტვინიდან ლეოროვანი უჯრედების მიღებას, შემდეგ დაბრუნებას იმავე ორგანიზმისთვის, და ამ მეთოდით ნებისმიერ დაავადების განკურნებას. მაგრამ ასეთ მიდგომას არ

აქვს არანაირი დასაბუთებული მეცნიერული საფუძველი და არც კლინიკური გამოცდა გავუკვია. სამსუხაროდ, საქართველოში, და არა მარტო ჩვენთან, ძალიან იოლია ნებისმიერი პრეპარატის დარეგისტრირება და გაყიდვა, რასაც დიდი ზიანი მოაქვს ტრანსპლანტაციის მანძილზე, პაციენტის ჯანმრთელობისთვის. უჭეველია, რომ ფარმაცოლოგია უნდა განვითარდეს, შეიქმნას ახალი ნაშლები, მაგრამ აუცილებლად იმ სქემის დაცვით, იმ ფაზების გავლით, რაც ნების მანძილზე შემუშავებულია და აპრობირებულია. დიდ პრობლემას უწევს ე.წ. ობიექტური რეკლამა. ასეთ საეჭვო „პრეპარატებს“, მაგალითად, კიბოს განკურნების უეზარ საშუალებად ცხადებენ... „დომენტოლს“.

თქვენც იცით?! ვიცით. მაგ ტელეგადაცემას ვუყურებ და ძალიან... ინტერესით? ვინაობა ვი არა, ძალიან შევეშვით, როცა დავიხსენებ, თუ რა დონეზე ხდება პაციენტების გაბითურება. აქ ერთი მომენტია საინტერესო, კერძოდ, ახალი პრეპარატი, როგორც წესი, არსებობს, ცდები, სახსრებს. ახალს რომ ქმნი, უნდა მეცნიერულად დაასაბუთო, რატომაც ეს ახალი უკეთესია: ნაკლები გვერდითი ქმედება აქვს, უფრო სწრაფად მოქმედებს, უფრო იაფია და ა.შ. ბევრი ჩამოყალიბებული კრიტერიუმია, რომლებიც უნდა დააკმაყოფილოს ახალმა პრეპარატმა. ის მეთოდი, რომელზეც ახლა მუშაობთ, იქნება იმაზე უფრო ეფექტური, რომელიც დღეს არსებობს? მოდი, დავაზუსტოთ. მაშინ, როცა, ვთქვათ, ლეიკემიის სამკურნალოდ ლეოროვანი უჯრედების გადასერგვა, 50 წელიწადზე მეტია, ხორციელდება, ინსულტის შემდგომ აღდგენითი პროცესებისთვის პრეპარატი, პრაქტიკულად, დღემდე არ არსებობს. ეს ერთია. მეორე. პარკინსონის დაავადების სამკურნალოდ ათობით სხვადასხვა პრეპარატს გამოიყენებენ, მაგრამ გამოიკვეთა სიმპტომები იმისა, რომ გარკვეული დროის შემდეგ, მიჩვეული მეცნიერული საფუძველი და არც კლინიკური გამოცდა გვერდითი ქმედება და ა.შ. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ამ დაავადების უმეტესობა ასაკობრივია, ხანდაზმულებს უვითარდება, სხვა დაავადებათა ფონზე მიმდინარეობს, რაც უფრო აძვირებს და ართულებს მათ მკურნალობას.

ამიტომ, თუ გვინდა, რომ ჩვენი მეთოდი გადატანილი იქნას სამკურნალო ცენტრებში, კლინიკის მოთხოვნამ და მისმა პირობებმა უნდა განსაზღვროს ჩვენი გასაკეთებელი საქმე. აქ მთავარია ორმხრივი მოძრაობა: კლინიკა უნდა მოლოდინს საბაზისო კვლევასთან და ეს უკანასკნელი მიიწვევს კლინიკისკენ. შუა გზაზე უნდა შევხვდეთ ერთმანეთს და უნდა შევთანხმდეთ, რა იქნება უკეთესი ჩვენი პაციენტისთვის, რადგან იგია ჩვენი უმთავრესი და საბოლოო მიზანი.

რა ეტაპზეა ამჟამად ლეოროვანი უჯრედებზე დაფუძნებული თერაპია, მისი გზა კვლევებიდან კლინიკამდე? სისხლის დაავადებების მკურნალობის გარდა, სხვა ყველაფერი ექსპერიმენტულია. არც ერთ სხვა სისტემაზე, იქნება ეს გულსისხლძარღვთა სისტემა, დიაბეტი თუ ნევროლოგიური დაავადებები, სამეცნიერო მონაცემებზე დაფუძნებული, კლინიკური გამოცდებით განმტკიცებული მკურნალობის მეთოდი დღეს არ გავაჩნია, მაგრამ მივიჩნევთ ამ მიმართულებით. ბევრი კლინიკური გამოცდა ტარდება სხვადასხვა დაავადებასთან დაკავშირებით, ბევრი საინტერესო შედეგი გვაქვს და, ალბათ, მომავალ ათწლეულში უკეთესად გვეცოდნება, რა დონეს მივალავით.

რამდენად შესაძლებელია, რომ ამ გზაზე თქვენ, ანუ ლუნდის უნივერსიტეტმა და, ვთქვათ, ფრიდონ თოდუას კლინიკამ ერთად იაროთ? სავესებით რეალურია. ამისთვის კი პირობები სათანადო უნდა შეიქმნას, უნდა ჩამოყალიბდეთ, თუ რა მიმართულებით იქნება საჭირო მუშაობის წარმართვა, მარტივი და უპერსპექტივოდ განუვლი ძალისხმევა რომ არ შეგვრჩეს ხელში.

ესაუბრა არამაჰ სანეხლიკი P.S. ლეოროვანი უჯრედების ტრანსპლანტაციის მეთოდის კვლევა კიდევ ერთი სიახლეა, რის ათვისებასაც თავს იდებს აკადემიკოსი ფრიდონ თოდუა და რაც კიდევ ერთი ნაბიჯი იქნება ურთულეს დაავადებათა მკურნალობისკენ გადადგმული. დღეს არა — ხვალისთვის.



ხელისუფლებამ, აშშ-ის მიზანმიმართულ, ყველა რელიგიის თანაბარ მდგომარეობაში ჩააყენა, რატომ არ შეიძლება ენების შესწავლისადმი თავისუფალი მიდგომა დაკანონდეს? ან რატომ უნდა ინსტრუმენტული ინგლისური გლობალიზაცია ენათმეცნიერებაში პირველი კლასიდან და რუსული მსოფლიო გეოგრაფია კლასიდან? სად არის ამ სამართლიანობა და დემოკრატიულობა დაცული? სკოლა ბინძური პოლიტიკის ნაწილად არ უნდა ვაქციოთ.

უოსტა



www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

# საქართველო მეზობლების მოქულა ქვეყნად ვერ იქცევა

პოლიტიკა ბინძური საქმეა. როცა ეს სიბინძურე გავლენას ახდენს ხალხთა კულტურაზე, ხელოვნებასა და ენაზე, შეცდომაზე მეტია. საყვარელმა კომპოზიტორმა ვ. აზარაშვილმა რუსული კლასიკური მუსიკის მიმართ საქართველოში დამოკიდებულებაზე გულისტყვივით ისაუბრა. მე კი საქართველოში რუსული ენის პრობლემებზე, მის მიმართ დანესებულ შეზღუდვებზე მინდა გამოვხატო აღშფოთება.



**რუსეთი, მისი ენა და კულტურა არ არის ხელნაწილი. თუ ჩვენს ხელისუფალს სკულს კუბინი, ეს არ ნიშნავს, ქართველმა ხალხმა განვიხილოს სულიერი და კულტურული ურთიერთობა დიდი შესაძლებლობის მქონე მეზობელთან**

არღანი სასიამოვნო ხმას გა- მოსცემს, მიახტა და სახე- ლურს დაუნყო ტრიალი, მაგ- რამ, პირი, საოცრება! საშინე- ლი ხრიალი გადმოიფრქვა, ყურის ნამღები და დამთრ- გუნველი. ციყვი არ ეშვება და სახელურს ატრიალებს და ატ- რიალებს. ხმაურით შენუსე- ბული მტრედი მიფრინდა ციყ- ვთან და ურჩია: თავი დაანებე, რასაც აკეთებ, უმეცრეობაა. არ დაუფერა ციყვმა, სახელუ-

თან. მათ იციან, სულიერი და კულტურული თანამშრომლო- ბის კრიზისი ახალი დროის მსხვერპლია. **მწარა, ქართველთა გონიერება გადარწმუნის და სკოლაში რეჟიმის სახელით გაშვებული და მიუღებელი ქვეყნის გამოსწორება. პოლიტი- კა არ ითვალისწინებს გადამ- ყვეტ რეალს ორი ძველის- ეროვნულ ღირებულება- ში. ისტორიული კანონ- ნიშნობა არ შეიძლება ნაქვედრად დატყვევ- ხაყანს.**

ენა სამყაროს თავისებური მოდელია და მისი ხელყოფა დანაშაულებრივია. ეს აქსიო- მა ყველამ იცის და მაინც უახ- ლოესი მეზობელი ხალხის ენის სწავლება შეიზღუდა სკოლებში, რაც ენობრივ აგ- რესიად მიმაჩნია. საქმე ისაა, რომ რუსული ენა არჩევით საგნად გამოცხადდა. მაგრამ მეცნიერებისა და განათლე- ბის სამინისტრომ სასწავლო „ბადემი“, ანუ სასწავლო პრო- გრამაში, რაც სკოლებისთვის სავალდებულოა, მხოლოდ მე- 7 კლასიდან დაუშვა. ადრე სკოლებში რუსული ენა მე-4 კლასიდან ისწავლებოდა.

თველოში მომხდარ ლინგვი- ნისტიკურ რევოლუციასა და ამის შედეგად რუსული გვე- ლენის შემცირებაზე „საუბარი საკითხის ზედმეტად პოლი- ტიზირებაა. მათი განზრახვა ნათელია: მოსახლეობაზე მო- ახდინონ ენობრივი ფსიქოლო- გიური ზენოლა.

ცირდა საათობრივი განაკვე- თი სკოლებში და, შესაბამი- სად, — პედაგოგთა გათავი- სუფლება სამსახურიდან. სკოლებიდან უშვებენ პედა- გოგთა დიდ არმიას, მათ შო- რის სერთიფიცირებულ რუ- ლიტერატურას შეუძლია ყვე- ლაზე დაძაბულ მომენტში სა- სარგებლო დესპანის როლი ითამაშოს ქვეყნებს შორის.

ერი მუდამ იმისთვის უნდა ემზადებოდეს, აღმართს შე- უდგეს, რადგან აღმართს მიე- ყავართ მწვერვალსაკენ, ზე- ცისკენ, მზისკენ, ესაა მიზანი და ამოცანა.

რი ატრიალა და ატრიალა, იმ იმედით, რომ ბოლოს და ბო- ლოს სასურველ მელოდიას გავიგონებო... მაშინ მტრედმა შესძახა: შეჩერდი, ბრიყვო, ვერ ამჩნევ, სახელურს უკუშ- ლა ატრიალებო?!

პოლიტიკური კარტების ხე- ლოვნებასა და ენის შესწავლის საქმეში ბოროტად გამოყენე- ბა მიუღებელია. მე-7 კლასი- დან რომ დაუნებ მოსწავლეს ანბანის სწავლებას, იქიდან რაც გამოვა, დღესათვის ცხა- დია. ეს მაშინ, როცა ინგლისურ ენის სწავლება პირველი კლასიდან მშობლიური ენის პარალელურად დაკანონდა.

რუსეთი, მისი ენა და კულ- ტურა არ არის ხელნაწილი. თუ ჩვენს ხელისუფალს სკულს კუბინი, ეს არ ნიშ- ნავს, ქართველმა ხალხმა განვიხილოს სულიერი და კულტურული ურთიერთობა დიდი შესაძლებლობის მქონე მეზობელთან.

დასაშაულად მიმაჩნია კლასიკოსების: ჰუმბოლდტის, ლეიმონტროვის, ტომასტო- ვის, დოსტოვესკისა და სხვათა გეოგრაფიკისა და შედეგად დასაქმდება, გინდ აკადემიკოსი იყოს იგი.

მჯერა, ჭეშმარიტება იპო- ვის თავის გზა-სავალს, ხალხი მოეჭიდება იმ ჯაჭვს, რომე- ლიც ორი ენის კულტურულ მემკვიდრეობას გადაარჩენს. არ მოკვდება ურთიერთლ- ტოლვა, კულტურისა და მეც- ნიერებისადმი, როგორც ერ- თიანი მსოფლიოს ცივილიზა- ციის საინტერესო ნაწილი- სადმი. ამის მოტივაცია იყო, არის და კვლავაც უფრო გაიზო- რდება. ქართველი ერის გო- თანამედროვე მწერლების: პას- ტერნაკის, ევტუშენკოს, ბლო- კის, ახმადულინას ნაღვანთა დამალვა და მათ სანაცვლოდ, შედარებით ნაკლებპოპულა- რულ შემოქმედთა ნაწარმოე- ბების შეთავაზება. ეს ქართვე- ლი მწერლების უფლებების უხეში შელახვაა, რადგან ნების- მიერი კულტურული ერისთვის რუსული მწერლობის მონაპო- ვარი შეუცვლელი განძია.

მასწავლებელი უფროსი თაობის წარმომადგენლები მიყვებოდნენ, გერმანიისთან სხლისმღვრელი ომის მიუ- ხედავად, თავში არავის მოს- ვლია სისულელე, რომ სკო- ლებში შეეზღუდათ გერმანუ- ლი ენის სწავლება.

მშობლებზე უფრო იჭენუ- ლი მოსწავლეები კითხულო- ბენ: რატომ მისწავლა, რომ ხელისუფლებამ შეზღუ- და რუსული ენის სწავლე- ბა? თუ იმე არაპატიობა, რად დაუნებანს განსაზღვ- რული ჩარჩოები?

სკოლებში რუსული ენის სწავლების შეზღუდვამ გამო- იწვია რეპეტიტორებთან ახა- ლგაზრდების მოზღვავება. უფრო გაძლიერდა სწრაფვა და ინტერესი ხელოვნურად გაჩენილი ბარიერის დასაძლე- ვად. ხალხი ბრძენია, მან იცის, რომ პოლიტიკოსების პირად დამოკიდებულებაზე აგებულ უმსგავსობას დაედება ზღვა- რი. ვიღაცების ამბიციებზე არ იქნება დამოკიდებული ორი მეზობელი ხალხის ბედი. ეს ის პროცესია, რომელიც დროე- ბითა და დადმართს მუდამ აღმართი მოსდევს.

დასაშაული ურთიერთობა მუშტის პოლიტიკით არ გა- მოსწორდება. ხომ უნდა ვი- ცოდეთ, სად და რაში უნდა ვიყოთ პრინციპულები? ხალ- ხი და მათი ენა რა უშუაშია? შე- ვიცოდეთ, მდგომარეობის უკიდურესი გამწვავებით ჩიხ- ში არ მოვეცეთ. ჩვენს კულ- ტურულ ურთიერთობაში რე- სურსი არსებობს და ამ საქმე- ში აჩქარება დაუშვებელია.

სშირად ვფიქრობ: ის, რაც მოხდა, იქნებ ჩვენი ბრალაა, იქ- ნებ ჩვენ დავუშეთ უხეში შეც- დომა, ვერ შევძელით ისე მოქ- მედება, როგორც ბალტიისპი- რეთის ქვეყნებმა მოახერხეს, ნაკლები მსხვერპლის გაღებით. დაძაბული ურთიერთობა მუშტის პოლიტიკით არ გა- მოსწორდება. ხომ უნდა ვი- ცოდეთ, სად და რაში უნდა ვიყოთ პრინციპულები? ხალ- ხი და მათი ენა რა უშუაშია? შე- ვიცოდეთ, მდგომარეობის უკიდურესი გამწვავებით ჩიხ- ში არ მოვეცეთ. ჩვენს კულ- ტურულ ურთიერთობაში რე- სურსი არსებობს და ამ საქმე- ში აჩქარება დაუშვებელია.

არ ვარ პოლიტიკოსი და ამ საქმეში დილექტანტი გახლა- ვარ. არც რუსეთში მიცხოვრ- ლობა და არც არავინ მყავს ახ- ლობდათაგან იქ, მაგრამ რო- გორც მოქალაქეს, მანვალებს ფიქრო: საზოგადოებისთვის მრავად საჭირო რუსული ენა რად უნდა შეიზღუდოს? ხალხობა, ჩვენი რა ემეაქი გვე- ცა? ერთი კაცის, თუნდაც ერთი პარტიის ახირების გამო, მართლმადიდებელი ქვეყნის ენას ტაბუ უნდა დაუნესდეს? გონიერმა ერმა არ უნდა და- უშვას სიბრძნე, რადგან წინ, გვერდი-გვერდ ცხოვრების საუკუნოვანი გზა გვიძევს.

ყველამ იცის, ყოველადგაუ- მართლებელი ეს ქმედება ხე- ლოვნების დაკვეთით ხო- რცივლდება. პოლიტიკური ელიტა ცდილობს, მენტალურ რეჟოლირება განახორციე- ლოს. ეს სიძულვილის აშკარა გამოვლინებაა იმ ენისად- მი, რომელსაც ევროპის ყვე- ლა ქვეყანაში საფუძვლიანად სწავლობენ, რადგან ამ უხე- ხელმწიფოს აქვს ულვეი ენერ- გორესურსი, გასაღების დიდი ბაზარი, ევრაზიაში მომგები- ანი გეოპოლიტიკური მდებარეობა, სამხედრო თვალსაზ- რისით, ითვლება ატომური სა- ხელმწიფოდ. ამ ფონზე განათ- ლებისა და მეცნიერების მი- ნისტრის განცხადება „საქარ-

გასულ წელს ეროვნულ გა- მოცდაზე უცხო ენის სტატუს- სით რუსული ენა ბევრმა აბი- ტურირებმა ჩააბარა, ამან დი- დი ხელისუფალი გააცოფა და, ეტყობა, გასცა განკარგულე- ბა რუსული ენის სწავლების შეზღუდვა-შემცირებისა. ამ გაუმართლებელ გადაწყვეტი- ლებას მოჰყვა მეორე, ასევე არასასურველი შედეგი, შემ-

## მაკფოლის კანდიდატურა დააბეჭდეს

აშშ-ის სენატმა რუსეთში აშშ-ის ელჩის თანამდებობაზე მაიკლ მაკფოლი დაამტკიცა. აქამდე მაკფოლის კანდიდატურის დამტკიცება ორჯერ გადაიდო. გავრცელებული ინფორმაციით, „რესპუბლიკელები“ მისი კანდიდატურის დაბლოკვით რუსეთში ადამიანის უფლებების დაცვისა და ევროპაში რაკეტისწინააღმდეგო თავდაცვის სისტემის საკითხებში თეთრი სახლისგან უფრო მკაცრი პოზიციის მიღწევას ცდილობდნენ. გარ- და ამისა, გამოთქმული იყო შიში იმის შესახებ, რომ მაკფოლს, შესაძლოა, რუსეთისთვის რაკეტისწინააღმდე- გო თავდაცვის სისტემის შესახებ საიდუმლო მასალები მიენოღებინა. მაკფოლი, რომელიც აშშ-ის ეროვნული უშიშროების საბჭოში რუსეთისა და ევრაზიის რეგიონის საქმეთა დირექტორის თანამდებობას იკავებდა, ვა- შინგტონსა და მოსკოვს შორის „გადატვირთული“ ერთ-ერთი ანტიექსპორტიორი.



## თალიზანმა ყარზაის მეგობარი მოკლეს

ავღანეთში თალიზანმა პრეზიდენტ ზამიდ ყარ- ზაის მეგობარი აბდულ ბაკი როგბატი მოკლეს. როგბატი პროვინცია ყანდაგარის ტყვეებისა და საზღვრების საქმეთა დეპარტამენტს ხელმძღვანე- ლობდა. ყარზაის მეგობარს მკვლელობაზე პასუ- ხისმგებლობა მოძრაობა „თალიზანმა“ აიღო.



ხელისუფლება რიგინად შეირყა რაკეტისაწინააღმდეგო თავდაცვასთან დაკავშირებით პრეზიდენტ მადველიანის განცხადების შემდეგ. როგორც ცნობილია, ევროპაში ამერიკის რაკეტისაწინააღმდეგო გარემოს სანაცვლოდ მოსკოვმა „ისკანდარების“ განლაგება გადაწყვიტა, მათ შორის კალინინგრადშიც. პალტინისპირეთს რუსეთის მიმართ უამისოდაც „ცინი ომის“ კატაბორიზმით ჰქონდა დამოკიდებულება, ახლა კი, უზარალოდ, ცინი ოფლი ასხამს. ამიტომაც ელოდნენ კლინტონისგან მკვანე განცხადებებს და, რადგან გუბნი-უმცროსის დროიდან მოყოლებული დამოკიდებულ ღირებულებებზე უფრო ხმაგაღალი ვერაფერი მოიფიქრეს, ძირითადი აქცენტის გაკეთება სწორედ ამაზე იგეგმებოდა.

ვილინუსში ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის საგარო საქმეთა მინისტრების სამიტი ჯერ გახსნილი არ იყო, რომ მოახლოებული სკანდალი უკვე იგრძნობოდა. როგორც გაირკვა, მიმღები მხარე და შეთავსებით ორგანიზაციის ამჟამინდელი თავმჯდომარე ლიტვა ამ ფორუმისგან პოსტსაბჭოთა დემოკრატიისთვის საჩვენებელ ნოტაციას ამზადებდა. სწორედ ამიტომ, მართალია, სამიტზე 40-მდე მინისტრს ელოდნენ, მაგრამ ნინასნარ განსაკუთრებულად განეწყვენენ ჰილარი კლინტონის ვიზიტისადმი.

ქალბატონი სახელმწიფო მდივანი ვილინუსში ჩასული არ იყო, რომ უკვე რევერანსებით იხრებოდნენ ნელში. იგი ჩამოდის, როგორც ლონდონის სტუმარი, მაგრამ ეს შევენიერი ადგილია იმისათვის, რომ იგრძნო დემოკრატიული ლიდერების და ლიტვის სამხრეთ-აღმოსავლეთითა და აღმოსავლეთით ორგანიზაციების მხარდასაჭერი ძლიერი სიგნალი, — განაცხადა საგარეო საქმეთა მინისტრმა აუგუსტინაშა და დასკინა, რომ „ეს დემოკრატიულ ძალებს გამბედაობას შეჰმატებს“.

შეეძლო პოსტსაბჭოთა სივრცესთან გაველო და მიენიშნებინა, რომ მშვიდად ძილის უფლება არც მას აქვს. ვილინუსში შემთხვევით არ მინახავდნენ განსაკუთრებულად იმპაზიზა, რომ ეუთოს სამიტზე მიწვეულნი იყვნენ არა მხოლოდ რუსეთისა და ბელარუსის ოფიციალური დელეგაციები, არამედ არასამთავრობო და უფლებადამცველი ორგანიზაციების წარმომადგენლებიც.

საერთოდ, ბოლო დროს ლიტვამ საკმაოდ სერიოზულად მოჰკიდა ხელი ლოკალურ პოლიტიკას. ამ საქმეში მას საკუთარი ინტერესები აქვს. პირველ რიგში, იქ ვერაფრით მშვიდდებიან, რომ რუსეთი კალინინგრადსა და ბელარუსში ატომური ელექტროსადგურების მშენებლობას აპირებს. ვერ მშვიდდებიან არა იმიტომ, რომ ვილინუსი ეკოლოგიაზე წუხს, არამედ იმიტომ, რომ საკუთარი ენერგეტიკის პრობლემები ვერ მოუგვარებია. ლიტვას ევროკავშირმა უზრუნველყო, იგნისკის ატომური ელექტროსადგური უსაფრთხოების მიზნით დაეხურა, რამდე უკეთესის შემთავაზეა კი მას ჯერჯერობით არ შეუძლია.

საერთოდ, ბოლო დროს ლიტვამ საკმაოდ სერიოზულად მოჰკიდა ხელი ლოკალურ პოლიტიკას. ამ საქმეში მას საკუთარი ინტერესები აქვს. პირველ რიგში, იქ ვერაფრით მშვიდდებიან, რომ რუსეთი კალინინგრადსა და ბელარუსში ატომური ელექტროსადგურების მშენებლობას აპირებს. ვერ მშვიდდებიან არა იმიტომ, რომ ვილინუსი ეკოლოგიაზე წუხს, არამედ იმიტომ, რომ საკუთარი ენერგეტიკის პრობლემები ვერ მოუგვარებია. ლიტვას ევროკავშირმა უზრუნველყო, იგნისკის ატომური ელექტროსადგური უსაფრთხოების მიზნით დაეხურა, რამდე უკეთესის შემთავაზეა კი მას ჯერჯერობით არ შეუძლია.

# თეთრი სახლის ნარინჯისფერი ოსნება



**იმაზე ვნიშნავდით, თუ რას იტყვას იქ, ჰილარი კლინტონის ლიტვაში ჩასვლა იყო და როგორ ეს პოსტსაბჭოთა სივრცისადმი განსაკუთრებულ, დაუინტერესებლად იმპაზიზაზე ვიანიშნებდა**

გარდა ამისა, ამ ქვეყნის ხელისუფლება რიგინად შეირყა რაკეტისაწინააღმდეგო თავდაცვასთან დაკავშირებით პრეზიდენტ მადველიანის განცხადების შემდეგ. როგორც ცნობილია, ევროპაში ამერიკის რაკეტისაწინააღმდეგო გარემოს სანაცვლოდ მოსკოვმა „ისკანდარების“ განლაგება გადაწყვიტა, მათ შორის კალინინგრადშიც. პალტინისპირეთს რუსეთის მიმართ უამისოდაც „ცინი ომის“ კატაბორიზმით ჰქონდა დამოკიდებულება, ახლა კი, უზარალოდ, ცინი ოფლი ასხამს. ამიტომაც ელოდნენ კლინტონისგან მკვანე განცხადებებს და, რადგან ბუში-უმცროსის დროიდან მოყოლებული დემოკრატიული ღირებულებებზე უფრო ხმაგაღალი ვერაფერი მოიფიქრეს, ძირითადი აქცენტის გაკეთება სწორედ ამაზე იგეგმებოდა.

ველოსა და უკრაინის ფერადი რევოლუციების შემდეგ იყო. მაშინ ჩეინიმ საერთაშორისო კონფერენციაზე დასავლეთის რუსეთისადმი დამოკიდებულებაზე საპროგრამო სიტყვა წარმოთქვა. მან გააკრიტიკა რუსეთის შიდა პოლიტიკა, მოსკოვი დაშინებაში, მანტაჟში, მეზობელი ქვეყნების ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევასა და დემოკრატიულ პროცესებში ჩარევაში დაადასტურა. ჩეინიმ უკმაყოფილება გამოთქვა რუსეთისა და ბელარუს-

საქალაქო, ახლო აღმოსავლეთში ნარინჯისფერი რევოლუციების მავრპროცირებაში მიახლოებით ამოქმედდა, პოსტსაბჭოთა სივრცეშიც, უპირველესად, ბელარუსში და შესაძლოა, თავად რუსეთშიც. ცხადია, ეს გამონეულია იმით, რომ ვლადიმერ პუტინი პრეზიდენტობის კანდიდატია და რომ რუსეთი საკმაოდ ნარინჯისფერად ახდენს საკუთარი ენერგეტიკული პოლიტიკის დიფერენცირებას. უკვე ამოქმედდა „ჩრდილოეთ ნაკადი“, მაგრამ პოლიტიკურ-მთა აზრით, ამერიკელი „შეგარდნების“ მთავარი საშიზა რუსეთის დასავლეთში უფროსი, უპირველეს ყოვლისა კი, ბელარუსია.

ლიტველი მინისტრის მიერ არაბულ გაზაფხულთან პარალელუბის გაგება იმ აისბერგის უხილავი ნაწილია, რომელიც ლიტვაში ჩასვლით კლინტონმა წარმოაჩინა. ასე რომ, ახლა რუსეთში მოსალოდნელია მთელი რიგი ორგანიზაციებისა და ფონდების ევრეთ ნოდებულ რბილი ძალის გააქტიურება და ყველაფერი ის, რასაც ამერიკელი პოლიტიკოსები და სპეცსამსახურები საკმაოდ წარმტებულად ართმევენ თავს 50-იანი წლებიდან.

# გაბერბიჭებულ აბერიკს

სულ უფრო მეტი ამერიკელი (ანუ იმ ქვეყნის მკვიდრი, სადაც სულ მალე საზოგადოებაში დომინირებულ პოზიციას დაუქორწინებელი მოზრდილი ადამიანები დაიკავებენ) ქორწინებას ძველმოდურ ინსტიტუტად მიიჩნევს ან მის ხელსაყრელ დრომდე გადადებს ამჯობინებს. ამის გამო მალე ქორწინების ინსტიტუტი ამერიკაში გარკვეულ ზღურბლს მიაღწევს.

უკანასკნელი მონაცემების თანახმად, ქვეყანაში დაუქორწინებელი მოზრდილი ადამიანების რაოდენობა მალე ქორწინებაში მყოფთა რაოდენობას გადააჭარბებს. სულ რამდენიმე წელიწადში 18 წელს გადაცილებული ამერიკელების უმეტესობა დაუოჯახებელი იქნება. ამგვარი რამ ისტორიაში პირველად ხდება და მით უფრო მოკის მომგვრელია. არადა, ფრანგი მწერალი ალექსის დე ტოკვილი XIX საუკუნეში ამბობდა: „უდავოა, მსოფლიოს არც ერთ ქვეყანაში არ ეთავაზებოდა ისე საქორწინო უღელს, როგორც ამერიკაში და არსად ასე არ ფასობს ოჯახური ბედნიერება“.

დღეს ამერიკელების დიდი ნაწილი უწყობანოდ ამბობს უარს ქორწინების ინსტიტუტზე და ამის მიზეზი სულაც არაა განმორჩინება, რომელთა რაოდენობამ, სხვათა შორის, უკანასკნელ პერიოდში იკლო კიდეც. კვლევითი ცენტრის — „Pew“-ის მიერ გაანალიზებულმა უკანასკნელი აღწერის მონაცემებმა შემდეგი მნიშვნელოვანი ტენდენციები გამოავლინა: ოჯახის შექმნის საშუალო ასაკი ახლა ყველაზე მეტია — სულ უფრო მეტი ახალგაზრდა ამჯობინებს ქორწინების სამომავლოდ გადადებას. გასულ წელს 18-დან 24-წლამდე ამერიკელებს შორის დაქორ-



წინებული მხოლოდ 9 პროცენტი აღმოჩნდა. არადა, ნახევარი საუკუნის წინ ეს მაჩვენებელი 45 პროცენტს უტოლდებოდა. ამ საკობრივ ჯგუფში კლდება სწრაფი ტემპებით მიდის. ცოტა ხნის წინ დაქორწინებულთა რაოდენობა სულ რაღაც ერთ წელიწადში — 13 პროცენტით შემცირდა. გასაოცარია, მაგრამ კვლევების თანახმად, ამის მიზეზი დიდი რეცესია არ აღმოჩნდა. საუბარია ღირებულებათა სფეროში მიმდინარე რევოლუციაზე, რაც ადამიანებს ართმევს ამგვარი თვითშეწირვის სტიმულს. ახლა ამერიკაში ადამიანები ქორწინებას აღიქვამენ როგორც სოციალურ კეთილდღეობას, ეკონომ-

მიკური უსაფრთხოების უზრუნველყოფის შესაძლებლობას, იმედს, რომ მომავალი თაობა უკეთესად იცხოვრებს. რევოლუციის შემდეგი სტატისტიკური მონაცემები ასახავს: 30 წელზე ასაკის ყოველი ათი გამომკითხულნიდან ოთხი ქორწინებას მოქმედებულ და არამოდურ მოვლენად მიიჩნევს. შედეგად, დაქორწინებული მოზრდილი ადამიანების ხვედრითი წილი უკანასკნელ ათ წელიწადში 57 პროცენტთან შედარებით 51 პროცენტამდე დაეცა. უნდა აღინიშნოს, რომ ბერბიჭების უმეტესობა წინააღმდეგი არაა, საქორწინო უღელში შეებას, განსაკუთრებით 36-დან 45-წლამდე ასაკობრივ ჯგუფში, მაგრამ მთა აქვთ უამრავი მიზეზი, რის გამოც ჯერ კიდევ არ აკეთებენ ამას. მრავალ შემთხვევაში ქორწინების ეშინიათ ბავშვების განქორწინებულ მშობლებს, სხვები პირობითულ კარიერასა თუ განათლებას ანიჭებენ. და ვინაიდან ოჯახის შექ-

მნა დღეს ძალიან მცირე დონით განიხილება, როგორც საზოგადოებისადმი ვალდებულება, მეორე ნახევრის ძენა არც თუ ისე არსებით საქმედ ითვლება. ეს ტენდენციები კიდევ უფრო მხვედრება გამოხატული ამერიკის ნაკლებად განათლებულ, შავკანიან და ესპანურენოვან მოსახლეობას შორის. შედეგად მრავალ მათგანს არ აქვს საშუალება, ისარგებლოს ოჯახის ეკონომიკური უპირატესობებით. ამასთან, უმალესი განათლების თვითკანია ამერიკელები, როგორც წესი, ამართლებენ და იწონებენ ქორწინების ინსტიტუტს, რომელიც მათ უმეტესობას საშუალებას აძლევს, ამერიკული ოცნებისაკენ გაიკვლიონ გზა. ცხადია, ქორწინება ყველა სათვის არაა, მაგრამ მისი რაოდენობის ესოდენ შემცირება ადასტურებს იმ მრავალსაუუნოვანი სულიერი ღირებულებებისგან დამორჩეობას, რომლის უმალესი გამოხატულებაც ქორწინება და შთამომავლობის აღზრდაა. როდესაც ადამიანი ხელისადასტურებს შესაძლებლობას, ისწავლოს საკუთარი ბედნიერების პოვნა სხვათა ბედნიერებაში, ამისაგან მთელი საზოგადოება ზარალდება.

**დაიქვეყნა**



www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

**ჩინეთი არის ერთადერთი, ვინაც რეალურად შეუძლია სავალე ორგანიზაციის ევროპის ამოტრიალვა, მაგრამ ის თანამშრომლობას სთავაზობს, თანაც ისეთებს, რომელთაც ჩინეთის დახმარების გარეშე ეკონომიკა ასე თუ ისე წაერიგები აქვთ. და თუ დიად სახელმწიფოებს ვერ წარმოუდგენიათ მომავალი ერთიან ევროპულ სახლში, რაღა უნდა ითქვას რიგით ადამიანებზე, რომლებიც მთელი არსებით ევროკავშირის წინააღმდეგ აქლავნენ ხმას?**

**ახლა მოდური გახდა ევროზონისადმი ნდობის კრიზისზე საუბარი. როგორც ჩანს, ჩვენ რეალურ დროში ვადევნებთ თვალყურს ძველი მსოფლიოს ნამდვილ დასის. დასავლური მასშტაბის აზრით, „დიდი ევროპული ოცნების“ კრახი ისე ახლოა, როგორც არასდროს და უკვე გამოცხადებულიც კია, რომ ევრომ, შესაძლოა, ქრისტეშობამდეც ვეღარ გაძლოს. ევროპული ხელისუფლებები ერთიანი ევროპული ვალუტის გადასარჩენი გეგმის შემუშავებას უახლოესი თვე-ნახევრის მანძილზე აპირებენ, მაგრამ ამ გეგმისაც და ევროს გადარჩენისაც თითქმის არავის სჯერა.**

# ვინ, რატომ და საით გადარჩება ევროპიდან

მართლა ამდენად სერიოზულადაა საქმე? სად მთავრდება ევროპის სიღრმისეული პრობლემები და სად იწყება მისი „კონკურენტების“ დახმარება? რა დონემდე აპირებენ ეს კონკურენტები ევროპისა და ევროს კურსის ჩაძირვას?

ამერიკელებმა გახსნილად გაბერეს ევროპის სავალე კრიზისის მნიშვნელობა. პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ, ოღონდ კი ამომრჩევლის ყურადღებაში დასაძრავად დააქვეყნა, მთელი მოხსენება ნაიკითხა ევროზონის პრობლემებთან დაკავშირებით და განაცხადა, რომ ევროპული პარალიჩი მასში ჩადებული საფრთხით მთელ მსოფლიოს აშინებს.

აშშ-ის ფინანსთა მინისტრმა ტიმოთი გატნერმა ევროკავშირი „მსოფლიო ეკონომიკისათვის უმნიშვნელოვანესი რისკის“ შექმნა და დაადასტურა. რიგითი ამერიკელების უმეტესობა, მათ შორის უამრავი საქმიანი ადამიანი, ისტორიის მანძილზე პირველად აღარ ამუშავებენ ევროპისადმი ინტერესს და აზიას გაცილებით უფრო მიმზიდველად მიიჩნევენ (მათ შორის ინვესტირებისთვისაც). ნეგატიურმა პროპაგანდამ მოულოდნელად სწრაფად მიადგინა დასახულ მიზანს და ახალი მსოფლიოს მცხოვრებთათვის ევროპის არამომავალი სახე შექმნა. ერთადერთი, რამაც შეიძლება მიზნად ამერიკელი მშვიდ და პროგრესული ევროკავშირში, დიდი რაოდენობით პრესტიჟული უძრავი ქონება, რასაც ჯერ კიდევ აქვს სათანადო ფასი. ევროზონისა და მასთან ერთად ევროკავშირის გადარჩენას სერიოზულად არავინ აპირებს. რუსეთი კრედიტის გაცემის პირობას იძლევა, მაგრამ საამისოდ მთელ რიგ პირობებს აყენებს.

**ჩინეთი არის ერთადერთი, ვინაც რეალურად შეუძლია ევროპის სავალე ორგანიზაციის ამოტრიალვა, მაგრამ ის თანამშრომლობას სთავაზობს, თანაც ისეთებს, რომელთაც ჩინეთის დახმარების გარეშე ეკონომიკა ასე თუ ისე წაერიგები აქვთ. და თუ დიად სახელმწიფოებს ვერ წარმოუდგენიათ მომავალი ერთიან ევროპულ სახლში, რაღა უნ-**

**და ითქვას რიგით ადამიანებზე, რომლებიც მთელი არსებით ევროკავშირის წინააღმდეგ აქლავნენ ხმას?**

ამ ყველაფრის შედეგად ევროკავშირის რეალურად იმაზე ბევრად ცოტა მოკავშირე აღმოჩნდა, ვიდრე თავდაჯერებული ევროპელები ვარაუდობდნენ ჯერ კიდევ ერთი წლის წინ. შედეგად დაიწყო ახალი ემიგრაცია, ამჯერად ევროპიდან. რას ეძებენ ევროპელები ევროკავშირის საზღვრებს გარეთ? როგორც „Forex“-ის აკადემიისა და საბირჟო ვაჭრობის — „Masterforex-V“-ის ფინანსური ბაზრების ნამყვანი ექსპერტი ევგენი ოლიხოვსკი აცხადებს, ხანგრძლივი ნახევარი საუკუნის განმავლობაში ნალოლიავეები ევროპული კავშირის იდეის ჩაგვარებას მყისიერად გვაბრუნებს ბებერ ევროპასთან — ისტორიული ამბიციების, ნაციონალური და ეკონომიკური წინააღმდეგობების, სოციალური განვითარების პოლარული დონის მქონე პატარა და შედარებით დიდი სახელმწიფოების ნაკრებთან. აზიიდან და აფრიკიდან უდიდესი ემიგრაციის ფონზე უკვე ყველაფერს დააინყდა, გადასახლება უფრო რამდენიმე ტალღის მიხედვით დაიწყო და ახლა სწორედ ამის გახსენების დროა.

ირლანდიელები კვლავაც ტოვებენ მშობლიურ კერას. ევროპის ზანგები, როგორც მათ სიბრალული უწოდებდნენ XVIII-XIX საუკუნეებში, უმიზნობის, სიღატაკის, შიმშილისაგან თავდასაღწევად მზებანე კუნძულებზე მთელ მსოფლიოს მოედნენ უკეთესი ცხოვრების ძიებით. ირლანდიური ფესვები აქვთ ამერიკელების, კანადელების, ავსტრალიელებისა და ახალი ზელანდიების მეოთხედს და ეს მუდამ საინტერესო ფაქტორია ითვლებოდა ევროპაში საუკეთესოდ და ერთ-ერთ ყველაზე მაღალ მაჩვენებლად მთელ მსოფლიოში. მაგრამ 2009 წელს ქვეყანა უძრავი ქონების ბაზარზე წარმოქმნილი უზარ-



მაზარი ბუშტის გასკდომით გამოწვეულმა ფინანსურმა კრიზისმა შეარყია. ქვეყნის საერთო შიდა პროდუქტი ერთობაშია 8%-ით დაეცა. სახელმწიფოში, სადაც ადრე მთელ რთულ სამუშაოს ბალტიისპირელი და პოლონელი ემიგრანტები ასრულებდნენ, დაიწყო უმუშევრობა, რამაც თვალის დახამამებაში მიიღწია მნიშვნელოვანი მაჩვენებლებს. შედეგად, ახლა ირლანდიიდან ემიგრაციის ტემპები მთელ ევროკავშირში ყველაზე მაღალია. 2009 წლის აპრილიდან 2010 წლამდე ქვეყანა 65 300-მა მოქალაქემ დატოვა. ეს ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია 1989 წლის შემდეგ.

პოლონელები სახლში ბრუნდებიან. პოლონეთიდან უკანასკნელი გადინება, რომელიც ამ ქვეყნის ევროკავშირში მიიღებას დაემთხვა, ქვეყნის არც თუ მარტივ ისტორიაში ერთ-ერთი ყველაზე მასშტაბური იყო. ისარგებლეს რა რესპუბლიკის საზღვრების გახსნის შემდეგ მილიონობით ადამიანმა დატოვა და შემოსავლის საძიებლად გაემგზავრა. მხოლოდ ბრიტანეთში დაახლოებით 1,5 მილიონი პოლონელი გადასახლდა, საფრანგეთში კი მემარჯვენე პარტიები პოლონელი სანტექნიკოსის შესახებ ლობუზნაც კი იყენებდნენ და ამბობდნენ, რომ პოლონელი სანტექნიკოსი ადგილობრივ სპეციალისტს ართმევდა სამუშაო ადგილს. და აი, ახლა უკანასკნე-

ლი ტალღის ემიგრანტი პოლონელების ნახევარზე მეტი შინ დაბრუნდა.

გერმანიიდან თურქები მიდიან. უკვე ნახევარი საუკუნე გავიდა მას შემდეგ, რაც გერმანია და თურქეთი სამუშაო ძალის მიზიდვის შესახებ შეთანხმდნენ. შედეგად, ელბას სანაპიროებზე ათი ათასობით თურქი შრომითი მიგრანტი გადავიდა და საფუძვლიანად მოიკოდა ფეხი ახალ სამშობლოში. მაგრამ ახლა სულ უფრო ხშირად დაინახავთ სანაღმდეგო სურათს: პირველი თაობის გერმანელი თურქების შვილები აქვს. ახლა გერმანიაში სულ უფრო მეტი ინტერესს იჩენენ თავიანთი ისტორიული სამშობლოს მიმართ. ყოველწლიურად საზღვარგარეთიდან ბოსფორის სანაპიროებზე 8-10 ათასი ახალგაზრდა ბრუნდება. ყველა მათგანს თურქულად უნდა იცოდეს და უნდა იცოდეს ნიის უნივერსიტეტის თურქული ეთნიკური წარმომავლობის მქონე უკანასკნელთაგანების 38% აცხადებს, რომ სურთ, დაბრუნდნენ იმ ქვეყანაში, საიდანაც მათი მშობლები წამოვიდნენ. თურქები გერმანიაში კომფორტულად ვეღარ გრძობენ თავს. არადა, გერმანიას ევროპაში საუკეთესო ეკონომიკური მაჩვენებლები აქვს.

სად მიდიან მდიდარი გერმანელები, ინგლისელები და ფრანგები? რაც არ უნდა უცნაური იყოს, მიდიან არა მხოლოდ პრობლემური ევროპუ-

ლი ქვეყნებიდან და არა მხოლოდ შრომითი მიგრანტები ან მათი შთამომავლები, მიემგზავრებიან საკმაოდ განვითარებული გერმანიის, საფრანგეთისა და ბრიტანეთის რესპუბლიკების მოქალაქეებიც. უკანასკნელი 27 წლის მანძილზე ნელს პირველად გერმანიიდან უფრო მეტი ადამიანი წავიდა სხვაგან საცხოვრებლად, ვიდრე იქ ჩავიდა. ჯერ კიდევ 2007 წელს გერმანიაში 44 ათასი ადამიანი მეტი გადასახლებული იქნა, ვიდრე იქიდან გაემგზავრა. ამის შემდეგ მატება მხოლოდ გამგზავრებულთა სასარგებლოდ შეინიშნებოდა. თუ 90-იანი წლების პირველ ნახევარში გერმანიაში ყოველწლიურად მილიონამდე იმიგრანტს ითვლიდნენ, 2008 წელს იქ მუდმივად საცხოვრებლად 682 ათასზე ოდნავ მეტი ადამიანი ჩავიდა, 738 ათასი კი — გამგზავრა. საოცარია, მაგრამ თურქეთშიც კი ყოველწლიურად 34 ათასი გერმანელი გადადის საცხოვრებლად. ახლა ძალიან ბევრი ინგლისელი ავსტრალიაში, კანადასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებში გადადის საცხოვრებლად. დასავლეთ ევროპელების მნიშვნელოვანი ნაწილი მუდმივად ცხოვრობს და მუშაობს რუსეთის დედაქალაქში. ახლა მხოლოდ მოსკოვში 20 ათასამდე ამერიკელი, 40 ათასამდე გერმანელი, 10-10 ათასი ინგლისელი და ფრანგი ცხოვრობს, მაგრამ ეს

მხოლოდ ზღვაში ნვეთია ჩინეთის ევროპულ კოლონიასთან შედარებით.

რატომ გარბიან ადამიანები ერთ დროს მდიდარი ევროპის ქვეყნებიდან?

იმიტომ, რომ პასუხი გაცივს კითხვას „რატომ?“. აუცილებელია იმის გარკვევა, თუ ვინ გარბის კონკრეტულად ევროპიდან; მიდიან ქვეყნის ძირ-ველი მკვიდრნი, შრომითი ემიგრანტები და ემიგრანტთა შთამომავლები.

როგორც მდიდარი, ასევე არც თუ ისე მდიდარი ქვეყნების ძირძველ მოსახლეობაზე უნდა ითქვას, რომ ისინი მიემგზავრებიან უკეთესი ცხოვრებისა და უფრო მაღალანაზღაურებად სამუშაოს საძიებლად. მათ სხვა ქვეყნებში იზიდავთ უძრავი ქონების დაბალი ფასები — ინგლისში ბინის გაყიდვით ავსტრალიაში მდიდრული სახლის ყიდვა შეიძლება. იზიდავთ მზარდი ეკონომიკაც — ავსტრალიასა და კანადაში გაცილებით მეტი სამუშაო ადგილია, სპეციალისტების ანაზღაურება კი თითქმის უახლოვდება ევროპულს, რუსეთში აჭარბებს კიდევ. იზიდავთ ხელფას-გადასახადებ-დანახარჯების ევროპაზე ბევრად უფრო ხელსაყრელი თანაფარდობაც და მრავალსფეროში კარიერული ზრდის პერსპექტივებიც.

ყოფილ შრომითი მიგრანტებსა და მათ შთამომავლებს, როგორც ნესი, ორი ფაქტორი აიძულებს გამგზავრებას: უმუშევრობის ზრდა თავად ევროპაში, რის შედეგადაც მათი სამუშაო ადგილები ადგილობრივ მოსახლეობაზე დაეკლებოდა. მაგალითად, ესპანეთში იმიგრანტებს შორის უმუშევრობა წლის დასაწყისში 27,1%-ს შეადგენდა. ამასთან, ესპანეთის მკვიდრ მოსახლეობას შორის ეს მაჩვენებელი 15,2%-ს არ აღემატებოდა.

მეორე მიზეზი კი ისტორიული სამშობლოს ეკონომიკური აღმსვლაა. მაგალითად, იმავე ევროპაში ზრდის ტემპები შარშან უფრო მაღალი იყო, ვიდრე სხვა ნებისმიერ დასავლეთ ევროპულ ქვეყანაში და 3,8% შეადგინა. ამავე პერიოდში ბრიტანეთში უმუშევრობამ 8%-ს მიიღწია, რის გამოც პოლონელების დიდმა ნაწილმა სამშობლოში დაბრუნება გადაწყვიტა.

**სოლოკოვსკი პოლიტიკატიმრად არ აღიარეს**

ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლომ უარი განაცხადა „იუკოსის“ ყოფილი შეფის მიხაილ ხოდორკოვსკის საქმის გადახედვაზე, რომელიც გადამწყვეტილება მიმდინარე წლის მაისში გამოიტანა. რუსული მედიის ინფორმაციით, სასამართლომ ძალაში დატოვა მისი მიღებული გადაწყვეტილება, რომლის მიხედვითაც რუსეთის ხელისუფლების ქმედება ხოდორკოვსკის წინააღმდეგ პოლიტიკურად მოტივირებული არ სცნო. ხოდორკოვსკი ციხეში ცუდ პირობებში პატიმრობაში ყოფნის გამო კომპენსაციას მიიღებს, მაგრამ იგი პოლიტიკატიმრად არ აღიარეს.



**ღუაზს სარგები ნაკიშკინი უხელმძღვანელებს**

რუსეთის მმართველი პოლიტიკური პარტიის „ედინაია რასია-ს“ გენერალურმა საბჭომ სახელმწიფო სათათბიროს სპიკერის პოსტზე პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის სერგეი ნარიშკინის კანდიდატურა დაასახელა. ამჟამინდელმა სპიკერმა ბორის გრიზლოვმა, რომელიც დღემდე 8 წლის განმავლობაში ხელმძღვანელობდა, დეპუტატის მანდატზე უარი განაცხადა.





# მსოფლიო

www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ამერიკელთა უზუნუნების ერთადერთი მიზეზი განათლების სისტემის უპარანომია არაა. ამაში საკუთარი წვლილი შეაქვს ამერიკის კულტურის საეციფიურ შტრინგსაც. დემოკრატიის სამოქმედო ცოდნის დანიშნულება ისაა, რომ ემსახურებოდეს პროფესიონატის მომზადებას და არა ადამიანის სულიერ სიმდიდრესა და მსგავს სისულელეებს. დროთა განმავლობაში ამას დაემატა ზეისახლემდინდობის განდიდების მანია, რაც მთელი დანარჩენი სამყაროსადმი მემორიზაციის სიძველეს დაემოქმედებდას აყალიბებს.



# ოროსნები, ანუ დავანიით და გაუსწროთ იდიოტებს

შედარებით საერთაშორისო კვლევები ადასტურებს, რომ აკადემიური ცოდნის სფეროში, მათ შორის ისეთ საგნებში, როგორც მათემატიკა და სხვა ზუსტი მეცნიერებები, ამერიკელი მოსწავლეები ჩამორჩებიან თავიანთ ჩრდილოეთურ და აღმოსავლეთურ თანატოლებს.

ამერიკელებმა არ იციან უცხო სახელმწიფოთა მდებარეობები. ხანდახან მათ არ შეუძლიათ რუკაზე საკუთარი ქვეყნის მდებარეობის მიუხედავად ამისა, ნობელის პრემიის ლაურეატებისა და ცნობილი მეცნიერების უმეტესობა წარმოშობით სწორედ შტატებიდანაა და არა აზიიდან ან ევროპიდან.

ჰერმან კეინი საკუთარ ნაკლავანებებს არ მალავს. „თუ მკითხავთ, ვინაა უზბეკ-ბეკ-ბეკ-ბეკ-ეთის-ეთის პრეზიდენტი, გულახდილად გეტყვით, რომ არ ვიცი. თქვენ კი იცით?“ — განაცხადა მან ტელეინტერვიუში. კეინი კონკრეტულად Godfather's Pizza-ს ყოფილი მეთაურია და იბრძვის იმისათვის, რომ რესპუბლიკურმა პარტიამ პრეზიდენტობის კანდიდატად დაასახელოს.

კიდევ ერთ ტელეინტერვიუში მან განაცხადა, რომ ჩინეთმა „შესაძლოა მალე ბირთვული იარაღი შექმნას“, თუმცა ჩინელებს, უკვე 40 წელია, ბირთვული იარაღი აქვთ. უკვე გარკვეულია, რომ მას წარმოადგენს არ აქვს, სადაა ლიბია, ვინ არიან ნეოკონსერვატორები და აშშ-ის კონსტიტუცია დამოუკიდებლობის დეკლარაციამ ერევა.

მაგრამ ეს ყველაფერი აბსოლუტურად არ უშლის ხელს მის მომხრეებს, აღიარონ, რომ საზოგადოებრივი აზრის კვლევის მონაცემების მიხედვით, პრეზიდენტობის კანდიდატად წარდგენის მარათონში იგი ფავორიტად მიჩნეული მით რომინსა და ნიუტ გინგრიჩს არაფრით ჩამოუვარდები-

ბა. როდესაც მასმედია კეინის უგუნურებზე მიანიშნებს, მისი თაყვანისმცემლები თვლიან, რომ ლიბერალური ელიტები, უბრალოდ, ემტერებიან შვეკანიან კონსერვატორს. კეინი უკიდურესი შემთხვევაა, მაგრამ არა ერთადერთი. უმაღლესი თანამდებობის მეორე რესპუბლიკელი პრეტენდენტი, ტეხასის გუბერნატორი რიკ პერი სტუდენტებთან შეხვედრისას იმით ტრაბახობდა, რომ უნივერსიტეტში, ძირითადად, შეფასებას — სამიანი მინუსით იმსახურებდა.

მიშელ ბახმანი, ბოლო დროს მზენასევენებული ჩაის პარტიის ფავორიტი, არაერთხელ გამოიჭირეს, რომ მიახლოებითაც არ იცის ამერიკის ისტორია.

2008 წელს ვიცე-პრეზიდენტობის კანდიდატმა სარა პეილინმა ვერ შეძლო ეთქვა, თუ რას ნიშნავს „ბუშის დოქტრინა“.

ჯიმი კარტერთან ტელედებატების დროს, 1976 წელს იმჟამინდელმა პრეზიდენტმა ჯერალდ ფორდმა გამოაცხადა, რომ „პოლონეთი არ იმყოფება საბჭოთა ოკუპაციაში“ და ამით იქვე დამარბა თავისი ყველა შანსი პრეზიდენტად ხელახალი არჩევისათვის.

2000 წლის კამპანიისას ჯორჯ ბუში დამუნჯდა, როდესაც დაუსვეს კითხვა, თუ ვინ უდგას სათავეში პაკისტანს, აშშ-ის მთავარ მოკავშირეს სამხრეთ აზიაში.

ბუში, ისევე, როგორც პერი, ტეხასის კავბოური სუბკულტურის პროდუქტია. მან იელის უნივერსიტეტის შეფასებით Gentleman's C (დამაკმა-



## ამერიკელები არ იციან უხოდ სახელმწიფოთა დედაქალაქები. ხანდახან მათ არ შეუძლიათ რუკაზე საკუთარი ქვეყნის მდებარეობის დასახელება

ყოფილებელი, მაგრამ არა მაღალი) დაამთავრა და სახელი იმით გაითქვა, რომ თეთრ სახლში გადასახლებამდე საერთოდ არ კითხულობდა წიგნებს. ერთადერთი, რაც ჯორჯ ბუშს ნაუკითხავს, გაზეთები, უფრო კონკრეტულად კი მათი სპორტული რუბრიკები იყო.

თუმცა ისტორიულ-გეოგრაფიულ შეცდომებს ხშირად ბევრად უფრო დახვეწილი, ეროვნული და ელიტური პოლიტიკოსებიც უშვებენ. მათ საუკეთესო უნივერსიტეტები საუკეთესო შეფასებებით დაამთავრეს, მაგრამ არც ეს გამოდგა საშველი. კონგრესის მრავალი წევრი მიიჩნევს,

რომ ჩეხოსლოვაკია ამ დრომდე არსებობს. თვით ბარაკ ობამამაც კი ავტომატურად გამოიყენა ამერიკელებს მიანერა.

გაზეთ New York Times-ის სახელგანთქმული მეფელეტონე მორინ დაუდი რესპუბლიკელების ცნობილი სახეების გამოსვლების კომენტარებისას მათი უგუნურების გამო სულ თითებს იმტერებს და აცხადებს, რომ ისინი ვინორო შუბლის კულტს ამკვიდრებენ. „დემოკრატიის საფრთხეს, რომელთან შეფუების მეტი აღარაფერი დაგვრჩენია, წარმოადგენენ უცოდინარი ამომრჩეველები, მაგრამ მას არ უნდა ეშუქებოდნენ უცოდინარი კანდიდატები“, — წერს იგი.

მაგრამ ამერიკის ანტიინტელექტუალიზმს ხანგრძლივი ტრადიცია აქვს. მისი არსებობის დასაწყისიდანვე აბსტრაქტული და არაპრაქტიკული ცოდნის შექმნა პატივისცემას არ იმსახურებდა. გაღმართი ინტელექტუალის, თუნდაც უნივერსიტე-

ტის პროფესორის პრესტიჟი ახლოსაც ვერ მივიდოდა მოქმედების ადამიანის, საუკეთესო შემთხვევაში, მენარმის პრესტიჟთან.

სიტუაცია შეიცვალა „ცივი ომის“ წლებში, როდესაც მმართველმა წრეებმა ეკონომიკასა და შეიარაღების, განსაკუთრებით ატომური შეიარაღების, შეჯიბრში მეცნიერების როლი დააფასეს.

XX საუკუნის მეორე ნახევარში ამერიკულმა უნივერსიტეტებმა მიიღეს რადიკალიზაცია და დაიწყეს მხარდაჭერა და მოძლიერდნენ ევროპის ყველაზე გამოჩენილი მეცნიერების ემიგრირების ხარჯზე, დაინყეს ნობელის პრემიის ლაურეატების მასობრივი „წარმოება“. ამერიკელები ზუსტ და საზოგადოებრივ მეცნიერებებში წამყვან პოზიციებზე მოხვედნენ.

გამოკითხვის შედეგების მიხედვით, 18-დან 24-წლამდე ამერიკელთა 63 პროცენტს რუკაზე ერავის პოვნა არ შეუძლია, 88 პროცენტს — ავღანეთისა, 70 პროცენტს კი

— ჩრდილოეთ კორეის, და ეს მიუხედავად იმისა, რომ, უკვე დიდი ხანია, მასმედია განუწყვეტილებს ამ ქვეყნებზე ლაპარაკობს.

მიუხედავად ახლო აღმოსავლეთიდან ახალი ამბების ჭარბი რაოდენობისა, ზემოხსენებული ასაკობრივი ჯგუფის სამმა მეოთხედმა არ იცის, სადაა ისრაელი და ირანი, 63 პროცენტს კი წარმოდგენა არ აქვს, სად უნდა ექებოს საუდის არაბეთი.

დედამიწის პოლიტიკური რუკის არცოდნას თანახმად სხვა ქვეყნების შესახებ ელემენტარული წარმოდგენის არქონაც. მაგალითად, გამოკითხულთა 75 პროცენტს არ გაუგია, რომ ინდონეზიის მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი მუსლიმანია, 50 პროცენტი კი ვარაუდობს, რომ ინდოეთში ისლამი მეფობს.

პასპორტი ახალგაზრდა ამერიკელების მხოლოდ 22 პროცენტს აქვს. ასე რომ, შესაძლოა, მათ, უბრალოდ, არ აინტერესებთ უცხოეთი. მაგრამ გაირკვა, რომ ამ ლოგიკით მათ არც საკუთარი ქვეყანა აინტერესებთ, იმიტომ, რომ მასზეც არაფერი იციან. 18-დან 24-წლამდე ასაკის ამერიკელთა ნახევარს არ შეუძლია რუკაზე ნიუ იორკის, მისისიპისა და ლუიზიანის მდებარეობის მოძებნა.

ამერიკის შეერთებულ შტატებში უკეთესად არც ისტორიის ცოდნის მხრივია საქმე. 1999 წელს 55 ელიტური უნივერსიტეტის სტუდენტებს შორის ჩატარებული გამოკითხვის შედეგად გაირკვა, რომ 40 პროცენტმა არ იცის, თუ როდის იყო მათ ქვეყანაში სამოქალაქო ომი, 56 პროცენტს კი წარმოდგენა არ აქვს, როდის იყო პრეზიდენტი აბრამ ლინკოლნი.

12 წლის მანძილზე ამ მხრივ არაფერი შეცვლილა. წლის დასაწყისში ჟურნალმა „Newsweek“ — მაათის შემთხვევით შერჩეულ ამერიკელს რამდენიმე კითხვით მიმართა. ეს ის კითხვები იყო, რომლებზეც პასუხის გაცემა ტრადიციულად მოეთხოვებოდა ამერიკის მოქალაქეობის მოპოვების მსურველებს. **ბამოკითხულთა სამმა მეოთხედმა ვერ გასცა პასუხი კითხვას, თუ რატომ მიმდინარეობდა 4 პრეზიდენტი კონსტიტუციის განუყოფელი ნაწილი.**

გასაოცარი არაფერია იმაში, რომ ისტორიული უგუნურება მეფობს ქვეყანაში, რომლის ერთ-ერთმა უდიდესმა ავტორიტეტმა პენრი ფორდმა განაცხადა, რომ „ისტორია სისულელეა“. მაგრამ ამერიკელები არც თანამედროვე მსოფლიოში არიან უკეთესი ინტელექტუალები.

სტუდენტების 29 პროცენტმა ამერიკაში არ იცის, რა ჰქვია ახლანდელ ვიცე-პრეზიდენტს. ახალგაზ-

**დადამიწის პოლიტიკური რუკის არცოდნას თანახმად მათ, უბრალოდ, არ აინტერესებთ უცხოეთი. მაგრამ გაირკვა, რომ ამ ლოგიკით მათ არც საკუთარი ქვეყანა აინტერესებთ, იმიტომ, რომ მასზეც არაფერი იციან. 18-დან 24-წლამდე ასაკის ამერიკელთა 63 პროცენტს რუკაზე ერავის პოვნა არ შეუძლია, 88 პროცენტს — ავღანეთისა, 70 პროცენტს კი**

**რუსეთი მსო-ში მიიღეს**  
ყენევაში ვაჭრობის მსოფლიო ორგანიზაციის კონფერენციაზე 18-წლიანი მოლაპარაკებების შემდეგ ხელი მოეწერა ოქმს რუსეთის მსო-ში განხორციელების შესახებ. რუსეთის მხრიდან ოქმს ხელი ქვეყნის ეკონომიკის მინისტრმა ელვინა ნაბიულინამ მოაწერა, მსო-ს მხრიდან კი — ორგანიზაციის ხელმძღვანელმა პასკალ ლამიმ. სახელმწიფო დუმის მიერ ოქმის რატიფიცირებიდან 30 დღის შემდეგ რუსეთი ოფიციალურად გახდება ორგანიზაციის წევრი. ბოლო წინააღმდეგობა, რომლის დაძლევაც რუსეთს მოუხდა, საქართველოს პოზიცია იყო. 2011 წლის ნოემბერში მოსკოვმა და თბილისმა ხელი მოაწერეს დოკუმენტს საზღვრების მონიტორინგთან დაკავშირებით, რითაც ბოლო წინააღმდეგობაც დაძლეულ იქნა.

**რუსეთი კურილის კუნძულებზე ორ სამხედრო ქალაქს ააშენებს.** მათი ინფორმაციით, „სპეცსტროს“ ხელმძღვანელი გრიგორი ნაგინსკი აცხადებს, რომ ორივე სამხედრო ქალაქი კურილის კუნძულებზე 2014 წლისთვის უნდა აშენდეს. „ორი სამხედრო ქალაქი აშენდება კუნძულებზე — იტურუსა და კუნანორზე. ახლა ამ ორი სამხედრო ქალაქის დაპროექტება სრულდება“, — განაცხადა ნაგინსკიმ.







სახელმწიფო დეპარტამენტის მონაცემებით, 6,4 მილიონი ამერიკელი სწავლობს ან მუშაობს საზღვარგარეთ და ეს ისტორიის მანძილზე ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია... AMERICA WAVE-ს მიერ ჩატარებული კვლევების შედეგების მიხედვით, 25-დან 34-წლამდე ასაკის იმ ამერიკელების რაოდენობა, რომლებიც საზღვარგარეთ აპირებენ საცხოვრებლად გამგზავრებას, გოლო ორი წლის მანძილზე ხუთჯერ გაიზარდა.

რდა ამერიკელთა დიდი უმრავლესობა დარწმუნებულია, რომ აშშ სხვა სახელმწიფოების დასახმარებლად საკუთარი ბიუჯეტის 27 პროცენტს ხარჯავს, სინამდვილეში კი ეს მაჩვენებელი ერთ პროცენტსაც არ შეადგენს.

ახლახან Pew Research Center-მა ჩატარა News IQ ტესტირება, რითაც მიმდინარე მოვლენებისა და პრობლემების შესახებ ინფორმირებულობის დონე უნდა შეემოწმებინა. ვინაიდან ახალგაზრდობა ინფორმაციასა და ცოდნას ძირითადად ტელევიზიიდან ან უფრო მეტად ილუსტრირებული ინტერნეტიდან იღებს, ზოგიერთი კითხვა დასურათებული იყო რუკებით, ფოტოებითა და ნახატებით.

გაიკვია, რომ ამერიკელთა მხოლოდ 42 პროცენტმა შეძლო ოთხი გამოსახულებიდან ისლამის სიმბოლოს — ვარსკვლავიანი ნახევარმთვარის ამოცნობა, მხოლოდ 43-მა პროცენტმა იცის, რომ კონგრესში უმრავლესობა რესპუბლიკელებს ეკუთვნის, 47 პროცენტს გაუგია, რომ უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარე ჯინ რობერტსი კონსერვატორია და ამერიკელთა მხოლოდ ნახევარისთვისაა ცნობილი, თუ რამდენი ჯეისონი კლინიკა ავლანთში.

გაცილებით უკეთ ჩაიარა ტესტირებამ ფოტოებით — ამერიკელთა უმეტესობამ სურათებზე შილანი კლინიკის და მომარ კადაფი ამოიცნო. ევროპელებმა ამერიკელებთან შედარებით ბევრად მეტი იცის საზოგადოების შესახებ. European Journal of Communications-ის მიერ 2009 წელს ჩატარებული გამოკითხვის შედეგად გაიკვია, რომ ავღანეთში მიმდინარე ომის მერვე წლისთავზე ამერიკელთა მხოლოდ 58 პროცენტმა იცოდა, თუ ვინ არიან თალიბები. დიდ ბრიტანეთში, ფინეთსა და დანიას ჩატარებული ანალოგიური გამოკითხვისას მათი იდენტიფიცირება გაცილებით მეტმა რესპონდენტმა შეძლო — შესაბამისად 75, 76 და 68 პროცენტმა.

როდესაც ასეთი შედარებები მოჰყავთ ხოლმე, ხშირად ჩნდება კითხვა, თუ რატომ უნდა იცოდნენ იანკებმა ფაქტები მცირე ზომის ქვეყნებზე, რომლებიც მასშტაბებით ბევრად ჩამოუვარდებიან მათ სამშობლოს? ხანდახან ამერი-

კელთა დამცველები იმასაც კითხულობენ, თუ რამდენმა პოლონელმა იცის, ვთქვათ, გაბონის ან თუნდაც ბულგარეთის პრეზიდენტის გვარი და რამდენ მათგანს აქვს წარმოდგენა ეკვადორის ისტორიაზე.

ამერიკელი პუბლიცისტები, რომლებიც თავიანთი თანამემამულეების გაუნათლებლობაზე წუხან, აცხადებენ, რომ ამერიკა რჩება ზუსტად ისევე, როგორც წინა პლანეტაზე, რამდენიმე წელიწადის წინ. ამერიკელი პუბლიცისტი და XXI საუკუნეში, გლობალური ეკონომიკის ეპოქაში, ამერიკელებს არ აქვთ უფლება, საკუთარი მიკროსამყაროს პრობლემებით შემოიფარგლონ.

გეოგრაფიული უგუნურების მიზეზებზე მსჯელობისას კომენტატორები ამერიკული განათლების სისტემის ნაკლებობაზე მიახიწებენ. საერთოდ, ამერიკის საშუალო სკოლების პროგრამები ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ არის შედგენილი, ამიტომ ისინი სხვადასხვა შტატში განსხვავებულია. ამერიკის საშუალო სკოლების პროგრამები უფრო მეტად არის შედგენილი, ამიტომ ისინი სხვადასხვა შტატში განსხვავებულია. ამერიკის საშუალო სკოლების პროგრამები უფრო მეტად არის შედგენილი, ამიტომ ისინი სხვადასხვა შტატში განსხვავებულია.

საერთო ისტორიის პროგრამები, რომლებიც უმრავლესობა იყენებს, უფრო მეტად არის შედგენილი, ამიტომ ისინი სხვადასხვა შტატში განსხვავებულია.

შედარებითი საერთაშორისო კვლევები ადასტურებს, რომ აკადემიური ცოდნის სფეროში, მათ შორის ისეთ საგნებში, როგორც მათემატიკა და სხვა ზუსტი მეცნიერებებია, ამერიკელი მოსწავლეები ჩამორჩებიან თავიანთი ჩრდილოეთის კავშირის სახელმწიფოებს. ამერიკის სახელმწიფო სკოლებში დონეები მკვეთრად განსხვავდება ერთმანეთისაგან. ლარნი რაიონებში, სადაც აფრო და ლათინოამერიკელები ცხოვრობენ, სკოლები თავიანთ საგანმანათლებლო დონეს მნიშვნელოვნად აქვეითებენ. მაგრამ განათლების უკმარისობით ყველაფერი ვერ აიხსნება, უფრო მეტიც, შესაძლოა ამით არც არაფერი აიხსნება.

პოლონელი ემიგრანტების შვილებმა, როლებმაც ცოტა ხნის წინ დაიწყეს სწავლა ამერიკის სკოლებში, თავიანთ ადგილობრივ თანატოლებთან

შედარებით ბევრად მეტი რამ იცის. ამერიკაში სულ სხვა პედაგოგიურ-საგანმანათლებლო ფილოსოფია აქვთ, ვიდრე ჩრდილოეთის ამერიკაში და მათ უფრო მეტი აქვთ საზოგადოებრივი ცოდნის დონე, რომლებსაც მოსწავლეებს უყენებენ.

ევროპასა და აზიაში საგანმანათლებლო სისტემებში უდიდესი ყურადღება ეთმობა დისციპლინას, წესების მორჩილებას და ფაქტების ენციკლოპედიურ ცოდნას. ამერიკაში ეს ყოველივე ნაკლებად აღწევს ასწავლიან დამოუკიდებლობას და შემოქმედებით აზროვნებას, ავტორიტეტებში დაეჭვებას. როგორც ამერიკელებისა და საკუთარ ქვეყნებში განათლებამიღებული აზიელების სამეცნიერო მიღწევების შედარებით ირკვევა, ამას არც თუ ცუდი შედეგი მოაქვს.

მიუხედავად იმისა, რომ აშშ-ში სკოლები სრულყოფილებისაგან შორს დგას, ისინი განათლების სისტემის მხოლოდ ნაწილს წარმოადგენენ. ამჟამინდელი სისტემის ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულება პერმანენტული განათლებაა, რაც ხორციელდება აბსოლუტურად ყველგან გახსნილ თვითგანვითარების კურსებზე, პროფესიულ სასწავლებლებში, ინტერნეტ-კურსებზე ან ათასობით სახელმძღვანელოთი სერვიდან „ესა და ეს იდოტებისთვის“.

ასე რომ, ამერიკელების უგუნურების ერთადერთი მიზეზი განათლების სისტემის უვარგისობა არაა. ამაში საკუთარი წვლილი შეაქვს ამერიკის კულტურის სპეციფიკური შტრისებაც. დემოკრატიის სამშობლოში ცოდნის დანიშნულება ისაა, რომ ემსახუროს პროფესიონალის მოზიდვას და არა ადამიანის სულიერ სიმდიდრესა და მსგავს სისულელეებს. დროთა განმავლობაში ამას დაემატა ზუსტად მნიშვნელოვანი განვითარების მანიჩა, რაც მთელი განდარჩენილი სამყაროსადმი მეორეხარისხოვან დამოკიდებულებას აყალიბებს.

ელიტის ბრძენი წარმომადგენლები ამბობენ, რომ ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა, შესაძლოა, მწარედ ინანოს ამ ყველაფრის გამო.

Polityka

# მოგვალ უხვედრად, კია სავ



დერიკ კაპო

დერიკ კაპოს ცხოვრება იოლად აენყო. ჯერ ოცდახუთი წლისა არ იყო, ანალიტიკოსად რომ მუშაობდა ფონდ Everest Capital-ში, დაკავებული იყო საერთაშორისო აქციების მონიტორინგით, ტექნოლოგიაში ინვესტირებაში და ლამის ცხოვრებით მშობლიურ მიაიმში. მაგრამ, როგორც ასწავლეს, მომავლისაკენ იმზირებოდა და არ მოსწონდა ის, რასაც იქ ხედავდა. უძრავი ქონების ბაზრებზე ვარდნამ ფლორიდის ეკონომიკის „გაგუდვა“ დაიწყო, საფონდო ბაზარი არამტიკედ გამოიყურებოდა და მის არ სურდა ბიზნესის ადმინისტრირების ძვირადღირებული ხარისხის მიღება ეკონომიკური კრიზისის პერიოდში. გარდა ამისა, კაპოს საკუთარი მწარმოებლური ჭიაც აწვალდა და სურდა, საკუთარი ბიზნესი წამოეწყო, იდეალურ შემთხვევაში, ეკონომიკურად ძლიერ რეგიონში, სადაც შესაძლებლობები შეუზღუდავია.

ამისათვის 2007 წელს კაპო ამერიკიდან გაემგზავრა. ახლა ის პეკინში ცხოვრობს. დაარსა საკუთარი ფირმა Next Step China (nextstepchina.org), რომელიც მომხმარებლებს ჩინური ენის შესწავლას სთავაზობს და უცხოელებს ეხმარება, ასწავლონ, სტაჟირება გაიარონ ან მოხალისეობად იმუშაონ ჩინეთში. „მინდოდა, ჩემს ცხოვრებასა და კარიერაში შემდეგი ნაბიჯი გადაემდებოდა, — ამბობს კაპო, რომელიც ახლა უკვე 29 წლისაა, — მე გამოვიტანე დასკვნები და გადავწყვიტე, რომ უნდა გამგზავრებულიყავი სადმე და მესწავლა რაღაც ახალი, მაგალითად, ჩინური ენა, რათა საკუთარი თავი გამოემეცა. მე ჩინეთი ავირჩიე, რადგან ის ძალზე სწრაფად ვითარდება“.

საინტერესო ფენომენია, რომელიც ამერიკელებს საშუაოს საძებნელად საზღვარგარეთ გზავნის. ტრადიციულად, აშშ გონიერ ადამიანებს იზიდავდა და ისინიც სიამოვნებით ჩადიოდნენ იქ ამერიკული ოცნების საძებნელად. კომპანია Gallup-ის მიერ მსოფლიოს 135 ქვეყანაში ჩატარებული გამოკითხვის მიხედვით აშშ ყველაზე სასურველი ქვეყანა მათთვის, ვისაც სურს, საშუალოდ საცხოვრებლად სხვაგან გამგზავრება.

მაგრამ თითქმის 9-პროცენტის უმუშევრობის, რეკორ-

დული რაოდენობის სასურსათე ბარათების გამოყენებისა და დიდი რეცესიის პირობებში უამრავი ოჯახის ბიუჯეტს სერიოზული ზიანი ადგება და ამერიკული ეკონომიკაც შეზღუდულია. ზოგიერთ ახალ მენემს ბრაზილიის, რუსეთის, ჩინეთისა თუ ლათინური ამერიკის ქვეყნების ეკონომიკური შესაძლებლობები გაცილებით უკეთესად ეჩვენება. მართლაც, სახელმწიფო დეპარტამენტის მონაცემებით, 6,4 მილიონი ამერიკელი სწავლობს ან მუშაობს საზღვარგარეთ და ეს ისტორიის მანძილზე ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია.

America Wave-ს მიერ ჩატარებული კვლევების შედეგების მიხედვით, 25-დან 34-წლამდე ასაკის იმ ამერიკე-

ლების რაოდენობა, რომლებიც საზღვარგარეთ აპირებენ საცხოვრებლად გამგზავრებას, ბოლო ორი წლის მანძილზე ხუთჯერ გაიზარდა.

უფრო ახალგაზრდა ამერიკელებს შორის კიდევ უფრო მეტი ისწრაფის საზღვარგარეთისაკენ. 18-დან 24-წლამდე ასაკის ახალგაზრდებში ასეთი უკვე 40 პროცენტია. არადა, ორი წლის წინ მათი რაოდენობა 15 პროცენტს არ აღემატებოდა. „ახალგაზრდა მენარმეები თვლიან, რომ, თუ რაიმეს მიღწევა ნამდვილად სურთ, ამ ქვეყნიდან და დემრესიული ატმოსფეროდან რაც შეიძლება შორს უნდა წავიდნენ. — ამბობს პანამაში მცხოვრები ადამიანი, — ამერიკაში მიმართულების დაკარგვის შეგრძნებაა, ამიტომ სულ უფრო მეტი ადამიანი ეძებს ადგილს, რომელიც მომავლის მეტ იმედს იძლევა.“

უბრალოდ, ჰკითხეთ მე თლანდოს, რომელიც ასევე პანამაში ცხოვრობს. იგი 29 წლისაა, ვირჯინიაში რჩმონდის უნივერსიტეტი დაამთავრა, შემდეგ კი გაემგზავრა, როგორც თავად ამბობს, „სამუშაოს, უკეთესი ეკონომიკისა და უფრო სრულფასოვანი ცხოვრების“ საძებნელად. ვიდრე მისი მრავალი თანატოლები (ცილიოპოს, თავი დააღწიოს სამსახურიდან მასობრივ დათხოვნებს, მან მოგზაურობისა და ინვესტიციების ბლოგი (thepanamareport.com) შექმნა და მართავს საკუთარ შექმნილ ბუტიკ-ოტელს (loscutrotulipanes.com) პანამის ისტორიულ რაიონში.

„ციფრები, უბრალოდ, ავარდა, — ამბობს „America Wave“-ის კვლევათა სერიის დამფუძნებელი ბობ ადამსი, რომელმაც უკანასკნელ წლებში ცხრა ამგვარი კვლევა ჩატარა, — ეს საოცარია, ამას არ ველოდი. ისინი ეძებენ საშუაოს ეკონომიკაში უძრავობის გამო. მათ დაკარგეს იმის რწმენა, რომ აშშ საითმე მივართება.“

warandpeace.ru

**ამერიკელი კუბისისტები, რომლებიც თავიანთი თანამემამულეების განათლებლობაზე წუხან, აცხადებენ, რომ ამერიკა რჩება ზუსტად ისევე, როგორც წინა პლანეტაზე, რამდენიმე წელიწადის წინ.**

**ინფორმაციის ალკოპოლით მოინახლენ**  
ჩრდილოეთ ინდოეთში ფალსიფიცირებული ალკოპოლით 167 ადამიანი გარდაიცვალა. კიდევ 340-ზე მეტი მონამული საავადმყოფოში მოათავსეს. ადგილობრივმა მცხოვრებებმა ეს ფაქტი ყველაზე მასიურ მონამულად მიიჩნიეს ინდოეთის ისტორიაში. ტრავმული მას შემდეგ მოხდა, რაც წარმოებაში გავიდა კუსტარულად დამზადებული ტოქსიკური ალკოპოლი, რომელიც იაფიან ბარებში იყიდებოდა. ადგილობრივი პრესის ინფორმაციით, დაღუპულთა შორის არის 8 წლის ბიჭი, რომელმაც სიკვდილამდე თქვა, რომ ბარში წყალი ითხოვა. საერთაშორისო საავადმყოფოში, რომელიც მას მიაწოდეს, კარგად არ იყო გამორეცხილი და ტოქსიკური ალკოპოლის რაღაც დოზა მის ორგანიზმშიც მოხვდა.



**ჩაქ შიკაჟი დაენახვედ სხენს**  
სასამართლომ ყაქ შიკაჟი ფიქტიური სამუშაო ადგილების საქმეზე დამნაშავედ გამოაცხადა. პარიზის სასამართლომ საფრანგეთის ექს-პრეზიდენტი ყაქ შიკაჟი დაადანაშაულა ფიქტიური სამუშაო ადგილების შექმნასთან დაკავშირებით, რასაც იგი პარიზის მერიამი მუშაობისას ახორციელებდა. სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილებით, შიკაჟი ასევე დამნაშავედ მიიჩნიეს საჯარო რესურსების გაფლანგვასა და ნდობის ბოროტად გამოყენებისთვის.



www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

იოსებ სტალინი:

# ოპი უნდათ? მიიღებენ ოპს,

## ანუ რატომ უსვალა გელადა თაჰისი პირვანდელი გადაწყვეტილება

1950 წლის აგვისტოს ბოლოს გენერლები: ლავროვი და ჯულა, რომლებიც სტალინის პირად სტრატეგიულ დაზვერვას ხელმძღვანელობდნენ, ჩადიან გაგრის მახლობლად მდებარე სახელმწიფო აგარაკზე „ხოლოდნაია რეჩკა“, სადაც იმ დროს ბელადი ისვენებდა და წარუდგენენ მოხსენებას საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ ამერიკის შეერთებული შტატების მიერ განსახორციელებელ ფართომასშტაბიან ფარულ გეგმას, რომელიც, ამერიკელების აზრით, გამოიწვევდა სსრკ-ის რღვევას. ეს გეგმა, რომელიც დეტალურად დამუშავებული იყო ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოში და დამტკიცებული აშშ-ის ეროვნული უშიშროების საბჭოს მიერ, ლავროვმა საიდუმლო არხებით ვაშინგტონიდან მიიღო.



**სტალინი: კახა რომ ყრი გიგონ, მთელი პოლიტიკური გადაკარგაულებია და მოლაპარაკებისა უნდა.**  
**ჯულა: პოტანოვიკი მოლაპარაკებისა, ახსნაგო სტალინი.**

ამ გეგმის მთავარი მიზანი იყო სოციალისტური ქვეყნების ხელმძღვანელ თანამდებობებზე ამერიკისა და ინგლისის აგენტებისა და იმ პირების ჩანერგვა, რომლებიც უზრუნველყოფდნენ კომპარტიებში რევოლუციონარულად განწყობილი მებრძოლების, კარიერისტიებისა და მომხვეჭელების მიზიდვას, რაც, საბოლოო ჯამში, პარტიებს შიგნით ააფეთქებდა. ამის განხორციელებას ხელს უწყობდა ის გარემოება, რომ მეორე მსოფლიო ომის დროს უამრავი სპეტაკი კომუნისტი დაიღუპა. სტალინის საუბარში უშიშროების გენერლებთან ალექსანდრე ლავროვთან და ალექსანდრე ჯულასთან (ფსევდონიმები) ასე წარიმართა: **ლავროვი:** ამერიკისა და ინგლისის აგენტურის მთავარი ამოცანაა, რომ მუშათა და მშრომელი გლეხების კლასობრივი კომუნისტური პარტიების ე.წ. საერთო-სახალხო

პარტიებზე გარდაქმნის შემდეგ ადამიანის უფლებებისთვის ბრძოლის ყალბი დროშის ქვეშ სოციალისტური ქვეყნების პროლეტარიატის დიქტატურის სახელმწიფოები ეგრეთ წოდებულ საერთო-სახალხო სახელმწიფოებად გადაქციონ. ეს მოახდენს ჩვენი სადამსჯელო ორგანოების საქმიანობის პარალელურად და ყველა ჯურისა და შეფენილობის ანტისაბჭოელებს ფართო მოქმედების საშუალებას მთელს ქვეყნის კაპიტალისტური წყობილების რესტავრაციისთვის ბრძოლის საქმეში. ამ გეგმის მიხედვით, სოციალისტურ ქვეყნებში შეღწეული ამერიკა-ინგლისის აგენტურის კონტრრევოლუციური საქმიანობაში უნდა დაეყრდნოს შეილებს იმ მშობლებისა, რომლებიც უნინ ექსპლუატატორულ კლასებს წარმოადგენდნენ და ვისაც სოციალისტური რევოლუციის პროცესში ქონება ჩამოართვეს, აგ-

რეთვე, იმ მშობლების შვილებს, რომელთა დედ-მამა რევრესირებული იყო საბჭოთა ხელისუფლების წლებში; ასევე, — სხვადასხვა ჯურის ბურჟუაზიულ-ნაციონალისტურ ელემენტებს და აშკარა სისხლის სამართლის დამნაშავეებს, რომლებიც ოცნებობენ „ტკბილ“ ცხოვრებაზე, იმაზე, რომ პროლეტარიატის დიქტატურის სახელმწიფოს დასუსტების შემთხვევაში დაუსჯელად გაძარცვდნენ საბჭოთა ხალხს. **დამუშავებულია სოციალისტური ქვეყნების ეკონომიკის სფეროში მანებლობის პროგრამა, რომელიც მონივრულად წარმოებს სოციალისტური წესის კომპრომენტაციისთვის. ამ მიზნით ამერიკა-ინგლისის აგენტურას სოციალისტურ ქვეყნებსა და, უწინარეს ყოვლისა, საბჭოთა კავშირში მიზნად აქვს დასახული, ყოველწლიურ შეარყიის ცენტრალიზებული და-**

**გეგმა უაზრო ეკონომიკური რეფორმების მეშვეობით, დაფანტოს კაპიტალიზმის დანაშაუნი უამრავ დაუმთავრებელ შენობებზე განაწილებით და სხვ., საბჭოთა სოციალისტური სოფლის მეურნეობის მოშლის მიზნით, ეცდებიან მანქანა-ტრაქტორების სადგურების ლიკვიდაციას, რაც დაუყოვნებლივ დააყენებს კოლმეურნეობებს გაკოტრების ზღვარზე. ამერიკისა და ინგლისის მხარდებითი წინააღმდეგობა არაა დასაშვად ამერიკისა და ინგლისის პროპაგანდისტულ რადიო-**

**სადგურება — „ამერიკის ხმა“, „ბი-ბი-სი“, „გერმანული ტალღა“, „თავისუფალი ევროპა“ და სხვა ანალოგიურ რადიომაუწყებლოებაზე. ამერიკა-ინგლისის აგენტურას მიზნად დაუსახეს, მიაღწიოს ამ რადიოსადგურების დახმობის აპარატურას, ხელთ იგდოს მასობრივი ინფორმაციის საშუალება, ლიტერატურული შურნალების რედაქციები, ანტისაბჭოთა ქმედებაზე დაითანხმოს სოციალისტური ქვეყნების კინორეჟისორები და დრამატურგები.** ეს გეგმა აქტიურად ამოქმედდება მხოლოდ მას შემდეგ, რაც თქვენ, ამხანაგო სტალინი, საქმეს ჩამოსცილდებით და კომუნისტების დიადი თაობის წარმომადგენლები, რომლებიც ყველა მტერი დაამარცხეს, ცხოვრებიდან ბუნებრივი გზით წავლენ. მსოფლიო კომუნისტური მოძრაობის გახლეჩის, კომუნისტური პარტიების შიგნიდან შერყევის საქმეში ამერიკისა და ინგლისის დაზვერვები იმედებს ამყარებენ იოსებ ბროზ ტიტოზე, ტოლიატიზე და მათ მსგავს რენეგატებზე. **ჯულა, გენერალ-ლეიტენანტი, ლავროვის მოადგილე:** არავითარი რენეგატი არ არის ტიტო, არასოდეს ყოფილა კომუნისტი. ინგლისური დაზვერვის ჩვეულებრივი აგენტები სერბი არ არის. მთელი ომის განმავლობაში მეგობრობდა ბალკანეთში ინგლისური დაზვერვის მთავარ რეზიდენტთან, ჩერჩილის შვილთან — რანდოლფ ჩერჩილთან,

ერთ კარავშიც კი ცხოვრობდა მასთან ერთად. **სტალინი:** გაქვს კონკრეტული წინადადება, როგორ გავანეიტრალოთ ტიტოს მოღვაწეობა? **ჯულა:** არ მესმის ამდენ ხანს რატომ ველოლიავებით ამ ნაძირალა ტიტოს, ამ „კომუნისტს“. მას ხომ თითები ბრილიანტის ძვირფასი ბეჭდებით აქვს მოოჭვილი და დღის მანძილზე ათობით ძვირადღირებულ კოსტუმს იცვლის. ტიტო ხმელთაშუა ზღვის პატარა კუნძულ ბრიონზე დასახლდა. გალატაკეული იუგოსლავი ხალხის ფულით მიდრეული სასახლე აიშენა. **ერთი ბრძოლაა, რომელსაც ამოსაცნობი ნიშნები არ ექნება, აფრინდება ალბანეთის ტერიტორიდან და ალარც სასახლე ინგლისის აგენტის ტიტოს სასახლესთან „ესპერანსის“ სუნი ასდის. არ იქნება ტიტო, მის ადგილზე სხვა ალმორნდება. ინდივიდუალური ტერიტორიებისა და მისი ადამიანი — არის პრობლემა, არ არის ადამიანი — არ არის პრობლემა.** **სტალინი:** ერთხელ და სამუდამოდ დაიხსომე: ჩვენ ავანტიურისტები არ ვართ, შენს წინადადებას ერთ ვერსზე „ესპერანსის“ სუნი ასდის. არ იქნება ტიტო, მის ადგილზე სხვა ალმორნდება. ინდივიდუალური ტერიტორიებისა და მისი ადამიანი — არის პრობლემა, არ არის ადამიანი — არ არის პრობლემა.

**ყაზახეთში 20-მდე დაემსხრანო მოკლეს**  
ყაზახეთში დამოუკიდებლობის დღესთან დაკავშირებით გამართული აქცია პოლიციასთან შეტაკებაში გადაიზარდა. რუსული მედიის ინფორმაციით, დაღუპულია 20-მდე, ხოლო დაჭრილია ასობით მოქალაქე. სამართალდამცველების გამოჩენამდე დაპირისპირება მოქალაქეებსა და მენავეთობებს შორის მოხდა. დაიწვა ქალაქის ადმინისტრაციისა და ნავთობკომპანის ოფისები. მოქალაქეებსა და ნავთობკომპანიების ხელმძღვანელებს შორის დაპირისპირება ჯერ კიდევ რამდენიმე თვის წინ დაიწყო. ისინი სამუშაო პირობების გაუმჯობესებასა და ხელფასის მომატებას ითხოვენ.



**აპედ დავითოლუ: ისრაელი დავაჩოქეთ**  
თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის, აპმედ დავითოლუს განცხადებით, მისმა ქვეყანამ ისრაელს დაჩოქება აიძულა, — იუნყება პორტალი „იზრუსი“. პორტალის ცნობით, კონკრეტულად რაში გამოიხატებოდა ისრაელის დაჩოქება, დავითოლუს თავის განცხადებაში არ განუმარტავს, თუმცა აღნიშნა, რომ ოფიციალური ანკარა მეზობლების დემოკრატიული იმპულსების მხარდაჭერას გააგრძელებს.



ჯუღა: არ შეიძლება იმ საშიშროების შეუფასებლობა, რომელიც ჩვენს ძველანაგო ეპოქაზე ინგლისისა და ამერიკის დაზვერვის მხრიდან, მიუხედავად იმისა, რომ მე პირადად, ჩემი გამოცდილებიდან გამომდინარე, არ ვიზიარებ ჩარჩოლის მტკიცებას, თითქოს ინგლისის დაზვერვა საუკეთესო მსოფლიოში. ინგლისის პროფესიონალი მზვერავები უმრავლესად მშობრები არიან. როცა მათ სიცოცხლეს რეალური საფრთხე დაემუქრება, ისინი იოლად თანხმდებიან გადავირეგებოთ და ადვილად ყიდვიან დიდი ბრიტანეთის მთავრობას. ამასთან ერთად, ინგლისის დაზვერვის მრავალწლიანი გამოცდილება და ვერაბობა ბავიკულაბს, განსაკუთრებული სერიოზულობით მოვაკიდოთ მათ ხრიკებს.

ომი, ისინი მას მიიღებენ. გაქვთ კონკრეტული წინადადებები, უკეთ როგორ ჩავუშალოთ გეგმები?

**ჯუღა:** ორი წინადადება მაქვს: პირველი. ძირფესვიანად გავაუმჯობესოთ სსრკ-ის სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს მუშაობა. აბაკუშოვი აშკარაა, რომ თავს ვერ ართმევს მინისტრის თანამდებობას, „ხმაურისანი“ საქმეებით თუ ვინმეზედ, საშუალება მისცა უცხოურ აგენტურას, რაც შემთხვევებში გამძვრალოდ მნიშვნელოვან პარტიულ და სახელმწიფო თანამდებობებზე. ამ სამინისტროს ხელმძღვანელობა სერიოზულად უნდა გავაძლიეროთ. საექვონი არიან თქვენი თანამებრძოლებიც? პოლიტიბიუროში — ბერია, მალენკოვი, მიქოიანი და ხრუშჩოვი.



## ჯუღა: იოსებ ბროზ ტიტო ხელთაუა ზღვის პატარა კუნძულ ბრიონზე დასახლდა, გაღატაკებული იუგოსლავი ხალხის ფულით მდიდარი სსსრკ აიქნა

**სტალინი:** კაცმა რომ ყური გიგდოს, მთელი პოლიტიბიურო გადაგვარებულეობისა და მოლაღატაკებისგან შედგება.

**ჯუღა:** პოტენციური მოლაღატაკებისგან, ამხანაგო სტალინი.

**სტალინი:** კონკრეტულად რას გვთავაზობ?

**ჯუღა:** ყრილობის მოწვევას, რომელიც, ამდენი წელიწადია, არ გამართულა, და პოლიტიბიუროს განახლება. დადგა დრო, პარტიისა და ძველნაგო ხელმძღვანელობაში იმ ადამიანების რევიზია უნდა დაინიშნოს, რომლებიც თქვენს ხელმძღვანელობაში შექმნის და ყველა მტრის თავდასხმებისგან შეინარჩუნოს ისტორიაში უდიდესი სახელმწიფო.

თუ თქვენი მარიონეტები, მას შემდეგ, რაც თქვენ ჩამოსცილდებით საქმეს, მოვლენ ხელმძღვანელობაში, ჩვენ ყველანი დავიღუბებით.

**სტალინი:** პოლიტიბიუროს ძველი წევრების, რომლებმაც ამდენი რამ გააკეთეს დიდ სამამულო ომში გამარჯვებისთვის, როგორც ვხედავთ, ლიკვიდაციას გვთავაზობ, რადგან სოციალიზმის პოტენციური მოლაღატაკები არიან?!

**ჯუღა:** რა საჭიროა ლიკვიდაცია, ამხანაგო სტალინი?! ნავიდენ დამსახურებულ და სვენებზე კარგი პენსიით. განა ბევრი სჭირდება მოხუც ადამიანს? არაფერი სერიოზულის გაკეთება მათ აღარ ხელეწიფებათ და მხოლოდ დაანგრევენ სახელმწიფოს.

**სტალინი (ლაგოვის):** შენც ასეთი აზრის ხარ?

**ლაგოვი:** ეს ერთადერთი სწორი გადაწყვეტილებაა, ამხანაგო სტალინი.

**სტალინი:** კარგი. ვიფიქროთ. კიდევ რას მთავაზობ?

**ჯუღა:** გთავაზობთ, სერიოზულად მივხედოთ ჩეკისტების თეორიულ მომზადებას. დავინტერესდი, თუ როგორ მიმდინარეობს სემინარული მეცადინეობა სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს პარტიული განათლების ქსელში. პარტიკომის მდივანმა როგოვმა, რომელიც აკვირებულად იმეორებს, რომ ამხანაგი აბაკუშოვი არის ძველი სსრკ-ის დღეს, მთლიანად ჩააგდო ეს უშიშველოვანისი საქმე... სემინარების ხელმძღვანელები უმეტესწილად გაუნათლებელი ადამიანები არიან.

მაგალითად, ჩვენი პატივცემული ნიკოლაი სიდოროვიჩ ვლასიკი (ვლასიკი — სტალინის პირადი დაცვის უფროსი — ა.ს.), რომელიც სამრევლო სკოლის ოთხი კლასის განათლებითაა, ერთ ასეთ სემინარს ატარებდა.

სემინარის ერთი მონაწილე შეეკითხა ვლასიკს: „ამხანაგო გენერალო, რას ნიშნავს „კოლოსი თიხის ფეხებზე“, რომელზეც ერთ-ერთ თავის გამოსვლაში ამხანაგი სტალინი ლაპარაკობდა?“. ვლასიკმა, რომელმაც თავისი პასუხი ჩვეულებისამებრ დედის გინებით შეაზავა, „აუსხსნა“: „აი სულელი, არ იცის, რას ნიშნავს

„კოლოსი თიხის ფეხებზე“. იღებ ხორბლის თავთავს (თავთავი რუსულად არის კოლოსი — колос — ა.ს.), ჩაარჭობ თიხაში და ესეც შენი კოლოსი თიხის ფეხებზე“.

სემინარის სხვა მონაწილემ, დაცვის ოფიცერმა, რომელიც მოსკოვის უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტის დაუსწრებელ განყოფილებაზე სწავლობს (რაც სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს თანამშრომელთა შორის უაღრესად ივითათი შემთხვევაა), ვლასიკს სთხოვა, ნება მიეცა შეეცნო მისი პასუხი. ვლასიკმა კეთილი ინება და დათანხმდა. „გამოთქმაში „კოლოსი თიხის ფეხებზე“, — თქვა ოფიცერმა, — ამხანაგმა სტალინმა იგულისხმა ალექსანდრე მაკედონელისა და სპარსეთის მეფის — კიროსის ძველი იმპერიები, რომლებშიც გაერთიანებულ, მათ მიერ დაპყრობილ მრავალ ქვეყანას არ გააჩნდა ეკონომიკური ერთიანობა და ამიტომ ეს იმპერიები გიგანტებად (კოლოსებად) კი წარმოგვიდგენებოდა, მაგრამ უკიდურესად არამყარ თიხის ფეხებზე იდგა და მაკედონელისა და კიროსის სიკვდილის შემდეგ მალევე დაანგრედა ცალკეულ სახელმწიფოებად. ვლასიკი არ დაიბნა, თანხმობის ნიშნად რაღაც ჩაიბურტყუნა და დაასკვნა:

განადგურებაში, რომორც ეს ნიშნავს ომში ხდება. რა მნიშვნელობა აქვს, რა აზრია მტრის ჯარისკაცს? უცხოეთის აბანტი იგივე ჯარისკაცია — სამხედრო მუხრინი აქვია თუ სამოქალაქო პიჯაკშია გამხრინი. მნიშვნელობა არ აქვს, რომ ჯარისკაცია, რომელიც ჩვენი ძველნაგო იბრძვის. არ შეიძლება იმ საშიშროების შეუფასებლობა, რომელიც ჩვენს ქვეყანას ემუქრება ინგლისისა და ამერიკის დაზვერვის მხრიდან, მიუხედავად იმისა, რომ მე პირადად, ჩემი გამოცდილებიდან გამომდინარე, არ ვიზიარებ ჩარჩოლის მტკიცებას, თითქოს ინგლისის დაზვერვა საუკეთესო მსოფლიოში. ინგლისის პროფესიონალი მზვერავები უმრავლესად მშობრები არიან. როცა მათ სიცოცხლეს რეალური საფრთხე დაემუქრება, ისინი იოლად თანხმდებიან გადავირეგებოთ და ადვილად ყიდვიან დიდი ბრიტანეთის მთავრობას.

ამასთან ერთად, ინგლისის დაზვერვის მრავალწლიანი გამოცდილება და ვერაბობა გვაიძულებს, განსაკუთრებული სერიოზულობით მოვეკიდოთ მათ ხრიკებს. ამერიკული და ინგლისური დაზვერვის აგენტების დაუნდობელი განად-

გურება ჩვენი კონტრდაზვერვითი საქმიანობის ყველაზე მნიშვნელოვანი ამოცანაა... აგენტები ფიზიკურად უნდა მოსპონ, უმჯობესია, ფარულად უნდა გადავიბიროთ და დავაბრუნოთ აშშ-სა და ინგლისში ჩვენს სასარგებლოდ მუშაობის წარსამართად.

იმის გამო, რომ თქვენი პირადი კონტრდაზვერვა, ამხანაგო სტალინი, დაკავებული არ არის უცხოეთის აგენტების არც დაპატიმრებით, არც მათი ფიზიკური ლიკვიდაციით, ასრულებს წმინდა ინფორმაციული ამოცანას. დადგა დრო, რომ სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროსთან შეიქმნას სპეციალური ორგანო, რომელიც ჩემი და გენერალ ლაგოვის მიერ მოპოვებული მონაცემების საფუძველზე ფიზიკურად განადგურებს უცხოეთის აგენტურას.

**სტალინი:** შენ გაქვს კონკრეტული წინადადებები ასეთი ორგანოს შექმნის თაობაზე? (ჯუღა სტალინს გადასცემს დაბეჭდილ ტექსტს).

**სტალინი (ლაგოვის):** ნაკითხული გაქვს ეს წინადადებები?

(ლაგოვი უდასტურებს, რომ ნაკითხული აქვს).

მეორე დღით ლაგოვი და ჯუღა ადღერის აეროდრომიდან მოსკოვში გაფრინდნენ.

\*\*\*

1950 წლის 9 სექტემბერს ს.კ.კ(პ) ცკ პოლიტიბიურომ მიიღო გადაწყვეტილება უცხოეთის აგენტურასთან ბრძოლის სპეციალური ორგანოს შექმნის შესახებ, რომელიც სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს 1950 წლის 28 ოქტომბრის ბრძანებით სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს №2 ბიუროს.

ბიუროს მთავარ ამოცანად განისაზღვრა, სსრ კავშირის საზღვრებში შეესრულებინა სპეცდავალებები, რომლებიც ცალკეული პირების მიერ მტრული მოქმედების განსაკუთრებული საშუალებებით აღკვეთას ითვალისწინებდა.

ბიუროს კონკრეტულად ევალებოდა აუცილებელ შემთხვევებში და სპეციალური ნებართვით მოეხდინა მტრული მოქმედების ჩამდენის კომპრომენტირება, საიდუმლო გაქრობა, ფიზიკური ზემოქმედება და ლიკვიდაცია.

მაგრამ სტალინმა გაითვალისწინა, რომ ბირთვული ომის საშიშროების პირობებში ჯუღას მიერ დასახულ ღონისძიებებს შეეძლო კიდევ უფრო გაემწვანებინა ისედაც დაძაბული და საშიში საერთაშორისო ვითარება, და შეცვალა თავისი პირვანდელი გადაწყვეტილება. სსრკ-ის სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს №2 ბიუროს მუშაობა პრაქტიკულად არც დაუწყია.

მოამზადა  
არამაზ სანუალიძემ  
იოსებ სტალინის  
შე-16 ტომის  
პუბლიკაციათა მიხედვით

## რუსეთის მთავარი სანიტარი გენადი ონიშენკო კიდევ ერთხელ აცხადებს, რომ „რუსეთის მსო-ში განევრინება ქართულ პროდუქციაზე აკრძალვას არ ხსნის. ნებისმიერ შემთხვევაში, პროდუქტის ხარისხისა და უსაფრთხოების მოთხოვნები ძალაში რჩება და არა მარტო საქართველოსთან მიმართებაში“

რუსეთის მთავარი სანიტარი გენადი ონიშენკო კიდევ ერთხელ აცხადებს, რომ „რუსეთის მსო-ში განევრინება ქართულ პროდუქციაზე აკრძალვას არ ხსნის. ნებისმიერ შემთხვევაში, პროდუქტის ხარისხისა და უსაფრთხოების მოთხოვნები ძალაში რჩება და არა მარტო საქართველოსთან მიმართებაში“, — განაცხადა ონიშენკომ.



## კატაუპი სპარტოვალის სელისუფლებას ადანაშაულებს

რუსეთის ფედერაციის უშიშროების საბჭოს მდივნის ნიკოლაი პატრუშევის განცხადებით, თბილისის დღეს არსებულ ხელისუფლებასა და ქართველ ხალხს შორის პარალელის გაგდება არ შეიძლება. მისი თქმით, რუსეთისა და საქართველოს მრავალწლოვანი ხალხები ერთმანეთთან განუყოფლად არიან დაკავშირებული.

„საბაჰმელონი ახორციელებს კომლიტიკას, რომელიც ქართველი ხალხის ინტერესებს განადგობს. სულ უფრო მეტი ქართველი სამხედრო მდივანს სხვა ძველნაგო საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობის მისაღებად. საპარტიკოსო ტერიტორიაზე ხორციელდება იმ პირების მომზადება, რომლებიც რუსეთში ტერაქტებს განახორციელებენ. ძველნაგო ეპოქის ეპონომიკაში რეალურად ნებადართული პროცესები იმდენად არიან, რომ დასახულ ღონისძიებებს შეეძლო კიდევ უფრო გაემწვანებინა ისედაც დაძაბული და საშიში საერთაშორისო ვითარება, და შეცვალა თავისი პირვანდელი გადაწყვეტილება. სსრკ-ის სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს №2 ბიუროს მუშაობა პრაქტიკულად არც დაუწყია.“

## ტიმოშენკო ნოვარის პრემიერ ნარაჯინას

„ტიმოშენკო-ბატკინშინამ“ უკრაინის ყოფილი პრემიერ-მინისტრი იულია ტომოშენკო ნოვარის უმაღლესი რადის დეპუტატ ნატალია კოროლევის კაიაზე დაყრდნობით იუნჯებოდა. „იულია ტომოშენკო უკრაინაში დემოკრატიის სიმბოლოა. მან გამოიარა მეიდანის, ქვეყანაში დემოკრატიულ პროცესებს დაუდო სათავე და როგორც ოპოზიციის ლიდერი გისოსებს მიღმა აღმოჩნდა. ყველაფერი ეს მას ნობელის პრემიის ღირსს ხდის“, — აღნიშნავს რადას დეპუტატი. მისივე თქმით, შესაბამისი დოკუმენტები უკვე მზადაა და ისინი ნობელის კომიტეტში უკვე გადაგზავნილია.

## რუსეთის ფედერაციის პრემიერ-მინისტრი ვლადიმირ პუტინი არაა დარწმუნებული, რომ ტელეწიგვან თინა კანდელაკს, რომელიც რუსეთის განათლების სისტემას ხშირად აკრიტიკებს, საკმარისი გამოცდილება აქვს იმისათვის, რომ რუსეთის განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს უხელმძღვანელოს.

„თინას ბევრი ტალანტი აქვს. მე, ალბათ, ყველა არც ვიცი. ის ელვარე, საინტერესო ქალია. მაგრამ იმისათვის, რომ სამინისტროს უხელმძღვანელო, მთუ შეეძლოს ასეთ მნიშვნელოვან სამინისტროს, უნდა გქონდეს მართვის და შესაბამის სფეროში მუშაობის გამოცდილება. მე არ ვარ დარწმუნებული, რომ ასეთი გამოცდილება თინას აქვს“, — აღნიშნა პრემიერმა.



www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

კავკასიური ჩვენ უკვე მოვიდით საფლავში  
ჩასანოვად და სამარეში რჩევის მაგიერ,  
არტახეზში დავინახეთ რჩევა... მაგრამ ამ  
კუბოში საშუალოდ დავინდა რასის ხერხემალი  
და შეიქმნა ფსიქოლოგია გადაარჩენის.  
შემდეგში საქართველოს ერთი პოლიტიკა  
ჰქონდა — პოლიტიკა გადაარჩენის.

გიორგი ლეონიძე (ფრაგმენტები)

# ქართული მესსიანიზმი

წმ. ბასილი კესარიელი ამბობს: ეხიდნას საშო არა აქვს. იგი გამოშქრის დედის გვერდებს და იზადება. სად არის ჩვენი საშო.  
ჩვენ გამოვფატრეთ ყველა გვერდები და ჩვენი სხეულიც ავკებეთ, მაგრამ ვერ ვიპოვეთ დათესილი საშო. საშო — ეხიდნა...

პირველი დამტკიცება, რომ ჩვენ ვართ უძველესი ღმერთზე — სამოც არ გვახსოვს! აქედან იწყობა მესსიანიზმი მოხსენიებული ბუდის.

(აპოკალიფსისური ჩვენება დაკარგული ბუდის: წმ. იოანე მთაწმინდელი).

ქალდეა... ამ ძველ მასკებში ჩვენ დავკარგეთ ხორცი და საშო და ჩვენი სული დაეკიდა აფრიკალებულ პერანგს (აქედან წმ. კვართის მესსიანიზმი) ჭანგაიანმა კავკასიამ აღარ გაგვიშვა და მიგვლურსმა ჩახეთქილ ქედებს, მაშინ ჩვენ დავთქვეთ ამირანი და რევანშისთვის შევქმენით ტიტანური რელიგია.

კავკასიაში ჩვენ უკვე მოვედით საფლავში ჩასანოვად და სამარეში რყვის მაგიერ, არტახეზში დავიწყეთ რწევა, რადგან ჩვენ კიდევ მოვგონეთ ჩვენი დემონიური ორბის სიჭაბუკე; აქედან ჩვენი მეტაფიზიკური გენეალოგია...

მაგრამ ამ კუბოში საშუალოდ დავინდა რასის ხერხემალი და შეიქმნა ფსიქოლოგია გადაარჩენის. შემდეგში საქართველოს ერთი პოლიტიკა ჰქონდა — პოლიტიკა გადაარჩენის.

ბუდეს ათამაშებს ქალის მოღვედილი ჩვენება. ამ სუსტი თითებით მოდის რასის ხსნა და გადაარჩენა — ღვთისმობელი: მტრედისფერი კალთებით დამდგარი საქართველოზე. მისმა ლურჯმა მზერამ რასის მაგარი სიმტკიცე მოღვედა. ეს ქალური გახედვა ბოლომდე მოსდევს საქართველოს ისტორიას.

ვიდრე მარამ დედოფლამდე, რომელმაც თავის ხანჯლით დაასრულა ძველი საქართველო.

წინა: სუმბულის თემბით. ამ თემბამ დაადნო საქართველოს დუღაბი. მისი მოხვლა სამუდამო ირონია ქართულ სიმტკიცის. შემდეგში მისი ვაზის განედლებული ჯვარი სა-



გიორგი ლეონიძე

ფუძვლად დაედო ქართულ სკიპტრას.

თამარში კვლავ იღვიძებს ბებერი თესლი: „ფულამა აღმილო და მცხო ზეთის ცხენი“ — „მე თამარ, მინა შენი და მიერვე ცხენბულებასა ღირს მყავ და თვისობასა“. თამარის ფულზე: „თამარ, ასული გიორგისა, შემწე მესსიისა“.

თამარში საქართველო ცხადდება როგორც განმედილი

ტიტანი, რომელშიც ღმერთი ამჟღავნებს თავის სახეს.

გიორგი ლაშას დაბადებაზე მათიანე სწერს: „ტაბახმელი-სა, ბეთლემ მყოფელმან, მუნ შვა ძე სწორი ხეთისა“. ეს უმაღლესი დამტკიცება ქართული მესსიანიზმის.

თამარის მეორე სახეა, ის ზორტებდაჭიძული „გორგას-ლიან-დავითიანი“ დროშა, რომელიც ატარებდა საქართველოს გარეჯულ სახეს სარა-

(ცინებისა და სელჩუკთა ატეხილ ურდოებში.

მართო ეს დროშა ტრიალეზ-და თამამად ყველა ცეცხლებში და იერუსალიმის მკაცრი ალყაფიც გადაარღვეული იყო ქართული დროშის მრიალით. („არა არს წესი ჩვენი ქართველთა, რათა ვიხილოთ მტერი ჩვენკენ მომავალი, შეუბმელად ზურგი შემოვაქციოთ, გინდ იყოს სიკვდილი“). ცნობილია, რომ პირველად იერიშზე მუდამ ქართველები დადიოდნენ. ამ დროშას არ ატარებდა ანგარება — ეროვნული ეგოიზმი, — ეს ძველი ალთქმის იუდეანობა. აქ იყო სხვა დანიშნულება, მაშინ, როცა ჩვენი მეზობლების თვითმეგნება ხშირად პირად გაღმერთებამი გადადიოდა. ეკლესია...

რა იყო, რომ საქართველომ ქრისტიანობა დააბერა? ქრისტიანობას მან შეუტია მაგარი ეროვნული ენერჯით. ამ ძალით ქრისტიანობამ ჩვენში თავის სოციალურს და უნივერსალურ მნიშვნელობას მიადნა. ამიტომ ქრისტიანობამ მოაშურა საქართველოს, როგორც კულტურულ ისტორიულ მემკვიდრეს. შემდეგში ქრისტიანობა საქართველომ ეროვნული ფაქტებით გააღრმავა.

ჩვენ ყველაზე მეტად გვესმოდა ქრისტიანობა, როგორც ხსნა ახლობლის, მეზობლის, ამგვარი გაგება არ ჰქონია არც ბიზანტიას და არც იმპერიალისტურ რუსეთს. მესსიანისტურ პოლონეთმაც კი პრინციპად ჯერ თანამემამულეთა ხსნა მიიღო.

თუ შევლინგის დოქტრინით ახლა დგება ეკლესია იოანესი,

— სამყარო სიყვარულის და ენტუზიაზმის, — (I — სინტიტიურის — პეტრესი, II პავლე-სი — ეპოქა დოქტრინების) ჩვენმა ეკლესიამ არ იცის ერესები, არც ცხარე დოქტრინები, იგი თავიდანვე იყო ეკლესია „იოანესი“.

მოგზაურ მარკოპოლოს ოქროს ურდოში ყოფნის დროს გადასცეს, რომ ქართველ ბაგრატიონებს ცალი ბეჭი დაბადებით აქვთ არნივდარტყმული.

კაპრიზები ჩვენი კარის ეტიკეტებს, თავბრუდამხმელი ცერემონიალები და უფრო უჩვეულო პერსონაჟები ქართულ ისტორიის, დამაბრმავებელი პორფირები — სისხლით, ლაღაბით და შეთქმულად.

დედოფალი ამორძალები, თვალდათხრილი მეფეები, სასახლის ქსელი როგორც ობობის, სისხლით დაწურული გულები, ინტრიგები მტარვალეების და ბრძოლის გაგიჟებული პათოსი — ჰხდის საქართველოს როგორც გაფრენილ კარნავალს.

მოიგონე ის ქართველი თავადი, რომელიც ფლორენციის კრებას აკვირვებდა არა მარტო დარბაისლობით და მეფურობით, არამედ კოსტიუმითაც: ეს განსაკუთრებული ყურადღებით აღნიშნული კათოლიკური ქრონიკებით.

ეს არ იყო გაგიჟება, როცა თეიმურაზ მეფემ შეიდას ცხენოსანს ოქროს ნაღვად დააკრამელი ხაზინა და ისე შევიდა კონსტანტინოპოლში.

ეს ის მეფეა, რომლის ნათესაობას ეძებდა ფი-

# ჩახუნებული არმაზი

საქართველოს ხალხი ოდითგანვე ადიდებდა მზეს... ერი მზის მსახური და ნათელშემოქმედი არ იცნობდა ღმერთს გარეშე მზისა. ცხელ ქალდეაში მან ადიდა ასტარტა და სარკინეთის მხიარულ მწვერვალზედ მან შეამკო არმაზი ოქროთი, ზურმუხტით და ბივრიტით. ერი თანა არსი და თანამოდგამი უკვდავი ცეცხლისა საღვთო როკვით ჰპატიჟობდა დილის მზეს — „მზევ, შინ შემოდო!“ და ისიც მოებაზმა მას და გაასხივა ოქროიან სხივებით. ქართველმა ხალხმა იწამა ქრისტე როგორც ნათელი სოფლის. არმაზიც მზეს ემაგიერებოდა და როგორც მზის მოციქული, თვისი უღირსობის მიუხედავად, იგიც პატივსაცემ საფეხურად ითვლება ქრისტემდე...

საქართველოს სულიერმა მომნიშვნელოვანმა გასტეხა კერპი, და მზის მოციქულის ნაცვლად, რაკი ამალღებულ კულტურას აღარ მოუხდებოდა არმაზი, იწამა ნათლის მთავარი, შრომანებზედ მოუბარი ახალგაზრდა ღმერთი. ჩვენ გვიყვარს მზე და ქრისტეც, რადგანაც სული ჩვენი ნაზია ველის ყვავილივით. ჩვენ სიმღერისას გვეცევა მეფისქალთა ვარსკვლავებები და მარად ვახსენებდით მზეს. ჩვენ გვიყვარდა ჩვენთან ერთად ჩვენი ორეული. ჩვენ ვაფასებდით ერანს მუდამ მთვრალს და ყვავილიანს — თუმცა ჩვენ იგიც შევანელეთ ელინიზმივით და გავანათეთ ქართულად. სა-

მაგიეროდ ჩვენ არ გვიყვარდა აღმოსავლეთის მისტიციზმი და მის ბუნდოვანობას ნათელსიმღერებით ვეგებებოდით. სული ჩვენი ჩახუნებულია კიდევ და მისი მიზეზები ამოიკითხება ქართლის დარბაისლურ მატთანში.

ბედისწერით ივრო საქართველო და დღეს მზევდება თავისი ფიფქებით, უსათუოდ სულიც დაუბრუნდება საკუთარ სხეულს, როგორც ნაზამთრი მერცხალი გაზაფხულიან სამშობლოს.

აინთება არმაზი... აინთება ქართული სული... ქართული სულის თავის თავადობა შოთასთან გათავება. რუსთაველის ღვთიურ აგზების შემდგომ მთელი

ოთხასი წელიწადი მხოლოდ ბიზანტიურ-სქოლასტიკურ ხელოვანი ითრებოდა ედგარ პოეს ლეტარგით. სულიერ მონობით ჩვენმა ფანტაზიამ დაჰკარგა მთვარის ქვის სინაზე, ხოლო შარლ ბოდლერის არ იყოს: „გული თუ ვნებას ინახავს, ფანტაზია — პოეზიასო“. ჩავიჭყენა გულიც და მისი საუნჯეთ და „სადაც არს საუნჯენი თქვენი, მუნცა იყოს გული თქვენი“. ამის მიზეზებით ჩვენი მწერლებიც კი სწელიდნენ მარცხენა ხელით და მხატვრული ნაწარმოების ნაცვლად მათი შემოქმედება ხშირად უშოო პამფლეტად გადადიოდა... რჩეულთა შორის, უმეტესად რჩეულობა გრიგოლ ორბელიანი... მაგრამ მისი სულიც ორეულდება — ერთი ვერ გასცილება ჩამჩინელქოს და საერთაგაზ მუხამბაზებს, მეორე კი ნათლად ემონება კუშკინ-ლერმონტოვის ვარსკვლავებს.

ამას ვერ ასცდა ეთერბრწყინვალე ვაჟაც: ეს განთიადისეზური წმინდა სახელი. უპირველესად, მის გონს შემოესარა ლერმონტოვის სიტყვა. ლერმონტოვის იღვთი მოსჩანს მის პირველ ლექსებში და „მოხუცის ნაამბობში“. ...მაგრამ ვაჟა უდისციპლინო სულია, ეს კი ადიდებს მის გენიოსობას — ის აღვირნახსნილია... მან არ უწყის ნავთსაყუდელი; ამაყი სული არ ემორჩილება კანონებს და პირადად ჩემთვის საგულისხმოა მისი ზავით და თავისთავადობა... ქართული მოლექსენი —

ფარვას ქარიშხლის შიშველ ხელთაგან... გულაგზნებული ხელოვანი ითრებოდა ედგარ პოეს ლეტარგით. სულიერ მონობით ჩვენმა ფანტაზიამ დაჰკარგა მთვარის ქვის სინაზე, ხოლო შარლ ბოდლერის არ იყოს: „გული თუ ვნებას ინახავს, ფანტაზია — პოეზიასო“.

ჩვენში დღეს შაბლონი თავადობს... იტყვიან რომ შაბლონი აუცილებელია იმ ერთათვის, ძილიდან რომ ერკვევიანო... — ეს კი ჩვენზედ არის გამოთქმული... ქართული პესიმისმიც არ არის საკაცობრიო სევდით ამომწვარი, პესიმისმი ჩვენს ლიტერატურაში დაჰბადა საქართველოს პოლიტიკურმა დაცემამ.

...რალა ვსთქვათ სიხარულის პოეზიაზედ? ჩვენ გვეყვანან მზანე ბაღდადებით თავალებული თავადები, რომელთა სიტყვაც დაუჭკნობელია და ნკრილა, როგორც ხარჯალი პირველ ამოღებისას. იცით, ბესიკი, სანდრო ჭავჭავაძე, მათი ანთებული რიტუალი?

— დიმილმან კარი ლალისა განალო გამჭვირვალისა: დღეს ეგ მეყოფა სიმდიდრედ, ხვალემ იზრუნოს ხვალისა! ...დიდებული პოეტ-შემოქმედები ფეხს იტეხენ, როდესაც ჰსურთ, შექმნან სილაამაზე მხიარულ სამოსლით. ...ჰეტე მოსაწყენია თავის იდილიებში. შექსპირის დრამების ზოგიერთი კეთილდაბოლოებანი ბრავს ჰგვიანადადამანს, დანტეს შარავანდედი უხუნდება სამოთხეში. რა შეედრება ქართული მოქიფეებს, რომელთა ტურზედ დიმი მხოლოდ სიცოცხლისთვის ნკრიალეხს! ნარსულ საუკუნის მეფის საგულისხმოა მისი სიმღერებში მალე გარიეს შხამი და სამსალა...

დღეს, ვერ იჩენენ ორიგინალობას... მათ არ აბადიანთ „საკლუთარი სიმღერა“... მათთვის უცხოა ძიება: სახისა, ცეცხლისა თუ უხილავისა...

ჩვენში დღეს შაბლონი თავადობს... იტყვიან რომ შაბლონი აუცილებელია იმ ერთათვის, ძილიდან რომ ერკვევიანო... — ეს კი ჩვენზედ არის გამოთქმული...

ქართული პესიმისმიც არ არის საკაცობრიო სევდით ამომწვარი, პესიმისმი ჩვენს ლიტერატურაში დაჰბადა საქართველოს პოლიტიკურმა დაცემამ.

...რალა ვსთქვათ სიხარულის პოეზიაზედ? ჩვენ გვეყვანან მზანე ბაღდადებით თავალებული თავადები, რომელთა სიტყვაც დაუჭკნობელია და ნკრილა, როგორც ხარჯალი პირველ ამოღებისას. იცით, ბესიკი, სანდრო ჭავჭავაძე, მათი ანთებული რიტუალი?

— დიმილმან კარი ლალისა განალო გამჭვირვალისა: დღეს ეგ მეყოფა სიმდიდრედ, ხვალემ იზრუნოს ხვალისა! ...დიდებული პოეტ-შემოქმედები ფეხს იტეხენ, როდესაც ჰსურთ, შექმნან სილაამაზე მხიარულ სამოსლით. ...ჰეტე მოსაწყენია თავის იდილიებში. შექსპირის დრამების ზოგიერთი კეთილდაბოლოებანი ბრავს ჰგვიანადადამანს, დანტეს შარავანდედი უხუნდება სამოთხეში. რა შეედრება ქართული მოქიფეებს, რომელთა ტურზედ დიმი მხოლოდ სიცოცხლისთვის ნკრიალეხს! ნარსულ საუკუნის მეფის საგულისხმოა მისი სიმღერებში მალე გარიეს შხამი და სამსალა...

...ჩვენში დაჩუმდა სხეულის ამღვრებაც. შოთას შემდეგომ არავის უქია უოლტ უიტმანის საყვარელი სხეული ნაზი, თუნდაც მძღავრძარღვებანი. ტარიელმა ვაჟსწროდორიან გრეის და მოთამ უალღზე უწინარეს წარსთქვა მშვენიერების სიტყვა ღვთისმსახურებაში.

ქართულ ხელოვნების ტაძარში კარგახანია არც თქმულა ლოცვა სხეულისა, შესხმა სულის და მატერიის მისტიკურ კორნილისა!

ვაშობს: ჯერ მზე არ ამოგვესვლია. ბრწყინვალე გვირგვინიანი თავადი ოქროს ხელნაგრი — არ გამოჩენილა თეთრ ტაიჭზე ჩვენსკენ მომავალი.

არ ამღვრებულა ჩვენში ოქროფეროვანი გულიანი-მოსვეადებული საქორნილო შრომნივით.

...მზე დილა გორსა მავალი ისევ შეუსხმელი რჩება და არც ერთი ჩვენგანი არ აყვავებულა შვიდადშლილ ცისარტყელად.

თვითეული ჩვენგანი აღივსო საღვთო წყურვილით და წყურვილი ვეძებთ სულის დამალულ ოთახებს! მაგრამ სად არის გრძნეული, — დააჩქევოს თვითნათენი, და ბროლის ქაფში ააყვავილოს მოთვალმარგალიტული სიტყვა?..

სად არის თავადი — თავისი ფერით შეგვეღებოს ჩვენ?

მხოლოდ სიცივის ზმორება... ჰამლეტის მამასავით მოხეტიალე ლანდები... უხელმნიფო მზე და შემოდგომიანი მთვარე!..

გაზ. „საქართველო“, 1917, №217.



ეპოქის სიღრმე მართო რიცხვით და რაოდენობით როდი განიზომება. დიდი ისტორიული ეპოქა მით განირჩევა ჩვეულებრივისაგან, რომ ის უხვად შობს ახალს ფორმებსა და იდეებს, მსოფლიოს ახალს გარემოსს და შექმნებას იძლევა და მომავალ საუკუნეთა მიმდინარეობას საზღვრავს; ამასთან ერთად ის სცვლის კაცობრიობის მატერიულ კეთილდღეობასაც.

ლიბ II, როგორც ამბობს პაპა კლიმენტი VIII... ცნობილია, რომ აზიელები ეძახდნენ ქართველებს „ყველა ნათესავთა უმეტეს რჩეულს“. ხოლო ქართველ მეფეებს „მესსიის ნათესავებს“. აქ ნაგულისხმევაა ბაგრატიონების თესლი — გენეალოგიით ქრისტეს ნათესავი.

### გერონტი ქიქოძე

# ახალი ეპოქის დასაწყისი

დიდს ისტორიულს ეპოქაში ვცხოვრობთ. ამ გარემოების მნიშვნელობა ვერ კიდევ საცხებით ვერ შეგვიგნია. სიღრმედ გადაჩვეული ვართ და ვერ წარმოგვიდგენია, რომ შესაძლებელია ისტორია ჰფარავდეს ჩვენს ყოველ-დღიურს ცხოვრებას. დიდს საგნებს ყოველთვის წარსულში ვეძებთ. პერიკლეს, ალექსანდრე მაკედონელის ან ოქტავ ავგუსტის დრო დიდს ისტორიულს ეპოქას წარმოადგენს. ეს უეჭველია. აგრეთვე, ჩვენი მეთორმეტე საუკუნე ან კიდევ ევროპელთა რენესანსის, რეფორმაციის და რევოლუციის ხანა.



ბაგრატიონი გიორგი

ღერძის გარშემო მობრუნდეს, მის მეორე შემოსევასაც ვიხილავთ. იმ შემოსევებზე უცნობ ნაოჭებსა, სიმადლებებსა და დაბლობებს აღმოვაჩინეთ. თანამედროვე ომმა სწორედ თავის ღერძის გარშემო შემოატრიალა მთელი კულტურისანი ქვეყანა. ამით მან გამოაშკარავა ახალი, უცხო, შეუცნობელი რამ, რომლისთვისაც ჩვენს ენაში ჯერჯერობით სათანადო სიტყვები და ტერმინები როდი მოიპოვება.

ბაგრატიონები შემოვიდნენ, როგორც მესსიანის კონკრეტული ფორმები, მათ სისხლში შემოკვეთა გახურებული სახელი მესსიის და ისინი აცხადებენ საქართველოს, მესსის მემკვიდრეთ. ყოველ მანიფესტში გამოაქვთ თავისი მესსიანის ტური სამო — იესეს ძირი. გრძელი იყო გზა ვეთისმანის... მესსიას უცდის ჯვარი... თურანიდან დაშვებული მონგოლების ცხენის თქარუნია აზიაში დაბრუნდული ჩინის ოქროს ურდო. მონგოლის კნუტი, სისხლში დასოლული თემურლანგ, რომელიც სთხრის საქართველოს სულს. ჯალალედინი გუმბათზე. მარაბუთ... თავდაჭრილი მეფეები, როგორც ნათლისმცემლები. პილიგრიმის დასიცხული გზები: მცირე აზია, ერანი, სინდეთი, ავღანისტანი, ყანდაარ... კონანის მწუხრი...

ჩვენი უახლოესი ანმყო არაფრით ჩამოუვარდება ამ დიდ წარსულს ეპოქებს: არც შემოქმედებითი ნაყოფიერებით, არც განმანადგურებელი ძლიერებით, არც გამორული აღფრთოვანებით. ყველა ამის დანახვა და გაზომვა დღეს როდი ძალგვიძის. მაგრამ მომავალი თაობა ადვილად გაარჩევს ჩვენი დროის დიდს საგნებს, დიდს ადამიანებს.

ადამიანური ფანტაზიის ყოველს ზომას სჭარბობენ ეს მოვლენები; ზოგიერთი მხრით იმასაც, რაც ოდესმე წარსულში მომხდარა. კლასიკურ ქვეყანას არასოდეს უნახავს იმოდენა ჯარი, როდენიც სპარსეთის მეფემ ქსერქსემ შეადგინა საბერძნეთის წინააღმდეგ. ეს ჯარი კი მხოლოდ მილიონ ნახევარი კაცი საგან შესდგებოდა; მეომარი ნახევარზე ნაკლები იყო, უმრავლესობას მოსამსახურეები, მონები და ქალები წარმოადგენდნენ. როგორც ჰეროდოტე ამბობს: „მასში ბევრი ადამიანი იყო და ცოტა ჯარის კაცი“. ამიტომ ის ადვილად განადგურა რამდენიმე ათასმა კარგად შეიარაღებულმა სპარტანელმა და ათინელმა. ალექსანდრე მაკედონელმა მთელი ქვეყანა დაიპყრო ოცდაათი ათასი ქვეითი და ოთხი ათასი ცხენოსანი ჯარის-კაცი. რომა უდიდესი და უძლიერესი სამფლობელო შექმნა. მაგრამ მისი ჯარი იშვიათად გასცილებია ოთხს ლეგიონს. ე.ი. თექვსმეტ ათას კაცს. მეორე პუნიურს ომში კართაგენის წინააღმდეგ სამოცდაათი ათასი რომაელი იბრძოდა. ეს ძლიერი დიდი არმია იყო

რომაული საზომის მიხედვით. საშუალო საუკუნოების სარწმუნოებრივი და დინასტიური ომები ძლიერ სასტიკი და სისხლისმღვრელი იყო, ისევე, როგორც ახალი დროის საახალშენი ან ეროვნული ომები. მაგრამ მონაწილეთა რიცხვი უმეტეს ნაწილად რამდენიმე ათასით განისაზღვრებოდა. მეცხრამეტე საუკუნეში დაიწყო ჯარი ნაპოლეონმა წამოაყენა რუსეთში შესასევად: ის ექვსასი ათასი მეომრისაგან შედგებოდა.

ბავშური თამაშობა ყველაფერი ეს იმასთან შედარებით, რაც დღეს ხდება. ამბობენ, რომ გერმანიამ კიდევ შეიძინა რვა მილიონამდე ჯარისკაცი გაიყვანა ბრძოლის ველზე, რადგან სხვა ერების მონაწილეობაც არა ნაკლებ ინტენსიურია, ვარაუდით შეიძლება ითქვას, რომ ომის დაწყებიდან ბრძოლის სხვა და სხვა ასპარეზზე ოცდაათი მილიონამდე კაცი გამოსულა ე.ი. თითქმის იმდენი, რამდენიც იტალიაში სცხოვრობს.

მაგრამ ეპოქის სიღრმე მართო რიცხვით და რაოდენობით როდი განიზომება. დიდი ისტორიული ეპოქა მით განირჩევა ჩვეულებრივისაგან, რომ ის უხვად შობს ახალს ფორმებსა და იდეებს, მსოფლიოს ახალს გარემოსს და შექმნებას იძლევა და მომავალ საუკუნეთა მიმდინარეობას საზღვრავს; ამასთან ერთად ის სცვლის კაცობრიობის მატერიულ კეთილდღეობასაც.

ალექსანდრე მაკედონელის, ჯვაროსნების ან ნაპოლეონის ომების შემდეგ ადამიანებს აღარ შეეძლოთ ისე ეგრძობთ, ეზროვნათ და ემოქმედათ, როგორც მანამდის გრძობდნენ, აზროვნებდნენ და მოქმედებდნენ. ამ ომებმა სრულიად შესცვალეს როგორც ცხოვრების გარეგნული სტილი, ისე უმეტეს ნაწილად რამდენიმე ათასით განისაზღვრებოდა. მეცხრამეტე საუკუნეში დაიწყო ჯარი ნაპოლეონმა წამოაყენა რუსეთში შესასევად: ის ექვსასი ათასი მეომრისაგან შედგებოდა.

დაეძარკოს პლატონ იოსელიანის ლათინურ სულმა: „ქართველთა მრავალ საუკუნეებითა, გამოცდილთა და ცეცხლში ვითარცა პური გამოცხვართა, ვერა ერეოდა ვერცა შინაგანი და ვერცა გარეგანი მწუხარება. გადელეებული თავისუფლებითა და გალადებული მთებით; ეცინებოდა ბედსაცა და უბედობას. ქართველთა შეჭამეს იმპერია რომისა, ვითარცა იტყვის პლინიოს, გამოსწოვეს ტყინი სპარსთა და თვით დარჩენ შეუჭქელად მათთვის, რომელნიც მკონებდნენ მათსა შეჭამასა...“

...ჩვენ უარყვავით უსულო ქველი და ჩვენი საკუთარი სისხლი და ხორცი ხორცთავანი ვინამეთ — ბავშვი მესსია, რომელშიც შედეგებულია ორი სული: სული რუსთაველის და სააკაძის. ამიტომ უყვარს ქართველ ერს ქართული მადონა ქართულ ლექსში: ხომალდში ჩავყეპ ზღვას გაველ, ფრანგის ქვეყნები ვნახო. ანთებულ სანთელს გამსგავსე, ცისკრის ლოცვაზე ვნახო, ხელში გეჭირა ყმანვილი, ფარსაგ ვერ დაგინახო. პაპს „პასტორინი“, 1922, №2.

კეთილდღეობაში ვხედავდით და ფუფუნება არსებობს უაღრეს პირობად მიგვაჩნდა.

ომის დაწყებამდე ერთი ნიჭიერი ფრანგი მწერალი სწერდა: „შეიძლება მოვიდეს დღე, როცა ჩვენ გაგვგზავნიან საზღვრების დასაცავად. ჩვენ ნავალთ უენტუზიაზმოთ: ეს იქნება ჩვენი რიგი სიკვდილისა, სიკვდილი სამშობლოსათვის! ჩვენ სხვაგვარ რომანსებს ვმღერით, სხვაგვარ პოეზიას ვასაზრდობთ. თუ საჭიროა ერთი სიტყვით ნათლად გამოვსთქვათ საქმის ვითარება, ძალიან კარგი: ჩვენ არა ვართ პატრონები!“

რამდენად უცხო და გაუგებარია ეს სიტყვები ჩვენთვის დღეს, როცა ცხოვრების სტილი ასე სწრაფად და საფუძველიანად შეიცვალა. თუ ამ სტილის გულში გულცივი ესთეტი და ეპიკურიული ჰქმნიდა. ხვალ ალბად სტოიკოსი და იდეალისტი შექმნიდა. პირველი არ გაჰქრებიან, რასაკვირველია, მაგრამ ისინი დაექვემდებარებიან მოვლენათა ახალს წესრიგს და ცხოვრების ახალს შემეცნებას, უფრო სერიოზულს, უფრო ფართოს, უფრო ტრაგიკულს, მშავი და უკან-დაუხედავი ვეგორისა სიამოვნებისაკენ არ მოისპობა; მაგრამ ის განუდგება. შესუსტდება ველური ჯიროთიც აღვირახსნილი ეგოიზმისა.

ომი საშუალო საუკუნეებშია სოციალური შერჩევის, თანამედროვე ჯარები სამშობლოში ვერ მოიტანენ ვერც შაქრის ლერწმისებურ, ვერც ყავის ბუჩქისებურ მცენარეებს, ვერც უცხოლარს, ვერც უცხო ქსოვილს; ვერც ახალს ქვეყნებს აღმოაჩენენ.

ესაა ამ ომის თავისებურება: მან გაგვალარბა მატერიული საზღვრები და გაგვამდინრა სულიერათ. ან უკეთ ესთეტიკათ: მან შეარყია ჩვენი ნივთიერი კეთილდღეობა, ჩვენი სული კი შესცვალა და გადაახალისა.

გერმანიის ომის დასაწყისში, თუ სახელდობრ რამი და როგორ გამოიხატება ეს ცვლილება. მაგრამ ეს ლაგვე მნიშვნელოვანი იყვენ კულტურისათვის, ვიდრე უცხო და შორეულ ქვეყნებიდან მოტანილი მუქი და ამაზრი, ნარინჯი და ზაფრანი, ან მუსლინი, ვაზი და ხავერდი.

ჩვენს ალბარ შიშველი-ან ისე გრძობდა და აზროვნებდა, რომ გრძობდა და აზროვნებდა. ეს კიდევ არა-ფარია: ჩვენ სხვად ალბარ შიშველი-ან ისე გრძობდა და აზროვნებდა. ეს კიდევ არა-ფარია: ჩვენ სხვად ალბარ შიშველი-ან ისე გრძობდა და აზროვნებდა.

ჩვენი სული შეიცვალა, რადგან ის შეეხო საგანთა და მოვლენათა ახალსა და იდუმალს მხარეს, რომელიც უნინ სრულიად დაჩრდილული იყო მისთვის. მან დაინახა ამ ქვეყნის ახალი სახე, ახალი ასპექტი, რომელიც დღემდე არასოდეს უნახავს. მთარე რომ თავის

ქურნალი „ისტორიული მეგვიდრობა“



გაგონიდა საეხსიარო-მოკულაკული უჩინალის «ისტორიული მეგვიდრობა» მოდამესუთა ნოგარი უურნალი დღევანდლობის აქტიუალურ საკითხებსაც ეხმიანება და ქვეყნის ახლო თუ შორეულ წარსულსაც ვრცლად მიმოიხილავს. პრობლემები, რომლებზეც «ისტორიული მეგვიდრობის» ფურცლებზე მსჯელობენ, უთუოდ მიიქცევენ მკითხველთა ყურადღებას, რადგან «ისტორიული მეგვიდრობა» საქართველოს წარსულსა და აწმყოს ობიექტურად ასახავს. უურნალის რედაქტორია თამარ ქორიძე.

არასამთავრობო ორგანიზაცია — «ისტორიული მეგვიდრობა» — გამოსცა ისტორიული დოკუმენტების კრებული საერია, რომელიც XVII-XIX საუკუნეების საქართველოს ისტორიის უმნიშვნელოვანეს მოვლენებს ახედავს. კრებულში გამოცხადდა მკითხველთა უფრთო წარსულთა, რამათუ პოლიტიკური კონსუქტაციის გარეშე, მხოლოდ ისტორიულ ფაქტებსა და მათსავე წარსულ სინამდვილას. თუკი გავითვალისწინებთ ისტორიული ფაქტებით მანიპულირების შხარდ და საშუო ტიღეაქციას, გამოსცა ფრიად დროული და აქტუალური. მსურველებს კრებულის შექმნა შეუძლიათ ნიღვის მაღაზრიაში. დამატებითი ინფორმაციისათვის დარეკეთ: 34-32-95.



# ქრონოგრაფი

www.geworld.net  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

## ვიანტური სოკო

ბრიტანეთში, ერთ-ერთ სკვერში, 70 სმ-ის დიამეტრის სოკო აღმოაჩინეს. ექსპერტების განცხადებით, მისი ზრდა თბილმა შემოდგომამ განაპირობა. „ჩვენ სკვერთან ახლოს მივსერივით, როდესაც თეთრი პლასტმასის პარკი შევამჩნიე. მივუახლოვდი, რათა ამელო და ნაგვის ურნაში გადაამეგდო, მაგრამ აღმოვაჩინე, რომ ეს პარკი კი არა, გიგანტური სოკო იყო,“ — განაცხადა სკვერის ადმინისტრაციის წარმომადგენელმა სტივენ ჰოლმა. როგორც ეკოლოგიური მეცნიერების პროფესორმა პოლ ლანტმა აღნიშნა, ასეთ მცენარეებს ბევრად უფრო დიდ ზომებამდე გაზრდის შანსი აქვთ. ამასთან, საკვირველია, რომ ეს სოკო საკვებად ვარგისი აღმოჩნდა. მოგვიანებით გიგანტური სოკო ადგილობრივებმა დაჭრეს, კარაქში შეწვეს და მიირთვეს.



# ყველაზე პოპულარული ადგილები თვითმკვლელობისთვის

დედამინაზე არსებობს ადგილები, სადაც ადამიანები ყველაზე ხშირად ატარებენ სიცოცხლის უკანასკნელ წუთებს და თვითმკვლელობით ასრულებენ ცხოვრებას. ამგვარი ადგილების ათეული შემდეგნაირად გამოიყურება:



## Aokigahara (ოუჯი აოა, იაპონია)

**სტატისტიკა:** ჯამში არაა დათვლილი (70 თვითმკვლელობა ყოველ წელიწადში).  
Aokigahara ცნობილია, როგორც ხეების ზღვა. ესაა ტყე, სადაც ხშირად შეხვდებით მღვიმეებს, რომლებიც ზამთარშიც კი ყინულითაა დაფარული. ძველი ტყე სახელგანთქმულია ლეგენდებით. ისინი უკავშირდება მოჩვენებებსა და გობლინებს, რომლებიც უხსოვარი დროიდან ცხოვრობენ აქ (ზოგი თვითმკვლელობებს სწორედ ამ ზებუნებრივ მოვლენებს აბრალებს). გვამები გადააქვთ სპეციალურ ოთახში, სადაც ორი საწოლია — ერთი მიცვალებულისთვის და მეორე ვინმესთვის, ვინც პირველ დამებს დარჩება გარდაცვლილთან. 1970 წლიდან შექმნილია მოხალისეების გუნდი, ტყეში მსგავსი თვითმკვლელების აღსაკვეთად.



## Prince Edward Viaduct (სოკონგო, კანადა)

**სტატისტიკა:** 400 თვითმკვლელობა  
2003 წელს ის აღიარეს რიგით მეორე ხიდად მსოფლიოში, სადაც ყველაზე ბევრი თვითმკვლელობები ხდება. როგორც გამოთვალეს, აქ ყოველ 22 დღეში ერთი ადამიანი იკლავს თავს, ამიტომაც საჭირო გახდა, ხიდაზე ალემარათათ მაღალი ბარიერები, რაც წარმატებული ნაბიჯი გამოდგა — ამის შემდეგ არც ერთი თვითმკვლელობა აღარ დაფიქსირებულა.



## აპირიას ხიდი (სიალი, ვაინიგობონი)

**სტატისტიკა:** 230 თვითმკვლელობა  
ხიდი გაიხსნა 1932 წელს და პირველი თვითმკვლელობა იმავე წლის იანვარში მოხდა. ფეხსაცმლის გამყიდველმა კი ჯერ კიდევ მანამდე მოიკლა თავი ხიდიდან გადახტომით, სანამ მას ოფიციალურად გახსნიდნენ.



## Golden Gate Bridge (სან ფრანსისკო, კალიფორნია)

**სტატისტიკა:** ჯამში 1500 (30 თვითმკვლელობა ყოველწლიურად)  
ეს ხიდი აშენდა 1937 წელს და გახდა სან ფრანცისკოს სიმბოლო. ის იმიტომაცაა თვითმკვლელების საყვარელი ადგილი, რომ აქ არაა დამცავი ბარიერები. ამ ხიდს სტუმრობენ ისინი, ვისაც ლამაზი და რომანტიული სიკვდილი სურს.



## Beachy Head (იანგლი)

**სტატისტიკა:** 500 თვითმკვლელობა (20 ყოველწლიურად)  
Beachy Head-ი არის ყველაზე მაღალი კლდე ინგლისის სანაპიროზე (162მეტრი). აქ თვითმკვლელობები უმეტესად ორშაბათობით ხდება. გაძლიერებული მაშველთა ჯგუფი მაინც ვერ ახერხებდა მკვლელობების თავიდან აცილებას.



## Coronado Bridge (სან დიეგო, კალიფორნია)

**სტატისტიკა:** 1976 წლიდან 2000 წლამდე — 200-ზე მეტი თვითმკვლელობა  
ხიდი მდებარეობს სან დიეგოში. შესულია ხიდების სამეულში, რომლებზეც ხშირად ხდება თვითმკვლელობა.

## Jacques Cartier Bridge (კანადა)

**სტატისტიკა:** 143 თვითმკვლელობა  
ეს ხიდი 1930 წელს გაიხსნა და ის რიგით მეორეა ქვეყანაში დატვირთვის თვალსაზრისით. 2004 წელს გადაწყდა, რომ ხიდი თვითმკვლელობების თავიდან ასაცილებლად ბარიერი აეშენებინათ. ამის შემდეგ თვითმკვლელობათა რაოდენობა წელიწადში 10-მდე შემცირდა.



## ნიგარას ჩანჩქერი (ოხაჩიო კანადა/აშშ)

**სტატისტიკა:** ჯამში 2 780 (23 თვითმკვლელობა ყოველწლიურად)  
ნიგარას ჩანჩქერი მდებარეობს კანადისა და აშშ-ის საზღვარზე და ერთ-ერთი ყველაზე მაღალია მსოფლიოში. უფრო ხშირად აქ თავს ქალები იკლავენ.



## Clifton Bridge (კლიფტონი, იანგლი)

**სტატისტიკა:** 1000 კაცზე მეტი  
ეს ხიდი 1864 წელს აშენდა. თვითმკვლელობათა ამ რაოდენობის გამო, აშენდა ბარიერები, შედეგად წელიწადში მხოლოდ 4 ადამიანი ხტება ამ ხიდიდან. ცნობილია, რომ 1885 წელს აქედან 22 წლის სარა ჰენლი გადახტა, მაგრამ მისი მოსაცმელი პარაშუტივით გაიბერა და ის გადაარჩა. სარა ჰენლიმ 80 წელი იცოცხლა.

## ეიფლის კოშკი (პარიზი, საფრანგეთი)

**სტატისტიკა:** 350-400 თვითმკვლელობა  
325 მეტრი სიმაღლის კოშკი, რომელიც თავისი ამშენებლის სახელს ატარებს, ყველაზე მაღალი შენობაა პარიზში. ის 1889 წელს აშენდა და ამ დროიდან მოყოლებული დაახლოებით ორასი მილიონი ადამიანი ესტუმრა. პირველი თვითმკვლელობა აქ კაცმა ჩაიდინა — თავი ჩამოიხრჩო. ამას კიდევ 369 შემთხვევა მოჰყვა. ყველაზე უცნაური მათ შორის იმ ქალის ისტორია იყო, რომელიც ეიფელის კოშკიდან გადმოხტომის შემდეგ მანქანის სახურავზე დავარდა და ცოცხალი გადაარჩა, მოგვიანებით კი ამ მანქანის მძღოლზე დაქორწინდა.





### ზარეაზი პალატიონი

სული ჩინელი მალაჩინოსანი თანამდებობიდან იმის გამო დაითხოვეს, რომ მათ სამსახურში სიზარმაცის პრობლემისადმი მიძღვნილ ვიდეოკონფერენციაზე ჩაეძინათ. ჩინეთის სახელმწიფო აპარატის მუშაკებს ხშირად უწევთ ხანგრძლივ და მოსაწყენ სხდომებზე დასწრება და კომუნიზმის თეორიისა და მსგავსი პოლიტიკური საკითხების შესახებ დაუსრულებელი მოხსენებების მოსმენა. თუმცა ზარმაცი და კორუმპირებული ბიუროკრატების შესახებ მოქალაქეთა მრავალრიცხოვანი საჩივრების მიღების შემდეგ, ჩინეთის ხელისუფლება ცდილობს, სახელმწიფო მოხელეთა პასუხისმგებლობის გრძობა და პროფესიული თვითშეგნება აამაღლოს.

**გეოგრაფიული**

[www.geworld.net](http://www.geworld.net)  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

# სენეტი

სენეტი არის ყველაზე ძველი სადაფო თამაში დღემდე აღმოჩენილ თამაშებს შორის. ის არის ძველი ეგვიპტური თამაში და ნაპოვნია როგორც წინარედინასტიურ, ასევე პირველი დინასტიური ხანის სამარხებში. შესაბამისად, მისი შექმნის თარიღი დაახლოებით 3500-დან 3100-წლამდე უნდა იყოს მოქცეული ძველი ნელთარციხვით. ის იყო ყველაზე პოპულარული თამაში ძველ ეგვიპტეში. თამაში რამდენიმეჯერ არის ასახული მარკენერას სასაფლაოზე (ძვ. წ. 3300-2700 წლები). ასევე ის ასახულია მესამე დინასტიის დროინდელ ჰესის სასაფლაოზე (2686-2613 წლები) და რეშაპეს სასაფლაოზე (2500 წელი).



ეგვიპტის ახალი სამეფოს პერიოდში ის გახდა ერთგვარი თილისმა იმპერატორის იმპერატორის მოგზაურობის დროს. მათ სჯეროდათ, რომ

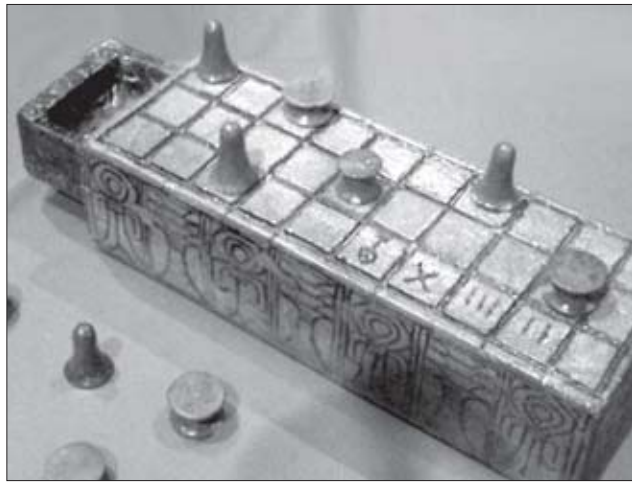
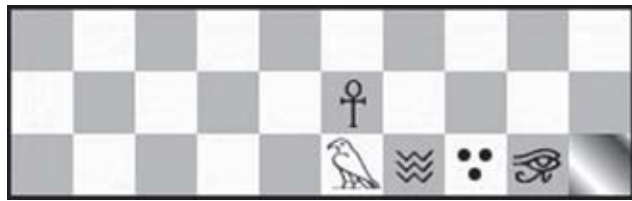
თამაში გამარჯვებულ მხარეს მფარველობდნენ და იცავდნენ მთავარი ღმერთები: რა, თოტი და ზოგჯერ ოსირისიც. შესაბამისად, სენეტის

დაფებს დებდნენ საფლავის გასწვრივ აკლდამაში, როგორც სასარგებლო ნივთს იმპერატორის მოგზაურობაში, ამიტომ მის შესახებ წერია „მიცვალებულთა წიგნის“ მე-17 თავში.

სენეტის ნამდვილი წესები ჩვენთვის ჯერჯერობით ცნობილი არაა, თუმცა აკლდამების კედლებზე გამოხატული მისი ილუსტრაციებით ნელნელა დაახლოებით აღადგინეს მისი თამაშის წესები.

სენეტი ითამაშებდა მართაუთხადის ფორმის დაფაზე, რომელიც შეიცავდა 3 რიგს. თითო რიგში არის 10 უჯრა, რომელთაც სახელი ეწოდებოდათ. დაფა შეიქმნა ყოფილიყო გლეხ ზედაპირზე და მარჯვნივ პატარა ზაფხუ ან ხის თუ სხვა მასალაზე იოსტატურად დაგზავნილი ყუთი.

თამაშის დასაწყისში ორივე მოთამაშის 7-7, ანუ ერთად 14 პაიკი განლაგდებოდა პირველ 14 სახლზე, ანუ უჯრაზე. ყველა პაიკს ერთნაირი ფორმა, მაგრამ განსხვავებული — ყველაზე ხშირად თეთრი (სპილოსძვლისფერი) და წითელი შეფერილობა ჰქონდათ. პაიკები საგულდაგულოდ და ოსტატურად დამზადებულ ფიგურებს წარმოადგენდნენ. დამწვეები უჯრა იყო მე-15 სახლი. უძველეს თამაში ეს



უჯრა ეკუთვნოდა „ანხს“ — სიციცხლის სიმბოლოს. პაიკები მოძრაობენ 4 პატარა ჯოხის ან ერთი (ან ორი) კამათლის გაგორების მიხედვით. როცა ჯოხებს იყენებდნენ, შეგდლო მოგვიწვევინა 1-5 ქულა. მოთამაშე ქულას მოიპოვებდა იმ შემთხვევაში, თუ ოთხივე ჯოხის დაუნიშნავი მხარე განლაგდებოდა ერთი მიმართულებით, ხოლო 5 ქულას მოიპოვებდა იმ შემთხვევაში, თუ ჯოხების ოთხივე დაუნიშნავი მხარე ერთი მიმართულებით მოხვდებოდა.

მოთამაშეს იმდენი სვლის უფლება ჰქონდა, რამდენ ქულასაც აიღებდა. სენეტის დაფა დანომრირლია და ზოგიერთი უჯრა, ანუ „სახლი“ ახდენდა გარკვეულ ეფექტს მოთამაშეზე, თუ იქ მოუწევდა დადგომა მის რომელიმე პაიკს. მაგალითად, მე-15 უჯრა — ახლიდან დაბადების სახლი. მას რომელიმე მკვდარი პაიკის გაცოცხლება შეეძლო, 26-ე უჯრას ბედნიერების სახლი ერქვა და უფლებას იძლეოდა, საკუთარი ან მოწინააღმდეგის ნებისმიერი პაიკისათვის მდებარეობის შეცვლისა. 27-ე უჯრა წყლის სახლი იყო და მასზე მოხვედრილი პაიკი საწყის — მე-15 უჯრაზე ბრუნდებოდა. 28-ე უჯრა სამი სიმართლის სახლი იყო. თუ სამი გაგორებით პაიკი ამ უჯრაზე დაჯდებოდა, მაშინ ის დატოვებდა თამაშს. 29-ე უჯრა რას თვალის სახლი იყო. თუ ორი გაგორებით პაიკი ამ უჯრაზე დაჯდებოდა, მაშინ ის დატოვებდა თამაშს. თამაში მოგებულია იმ მოთამაშე ითვლებოდა, ვინც პირველი გაიყვანდა თავის ყველა პაიკს სათამაშო დაფიდან.

## ხნოვილი ადაშიანების უსწარმოებელი



იმპერატორი ნერონი აბაზანას განსაკუთრებულ თევზებთან ერთად იღებდა. თევზები იმით იყვნენ განსაკუთრებული, რომ გამოჰყოფდნენ ელექტრონულ მუხტს, რის დახმარებითაც იმპერატორი რევმატიზმს მკურნალობდა.



პეტრე I-მა გააოგნა ევროპელი მონარქები, როდესაც მათ მიმართა თხოვნით, რომ მისი კუნცკამერისათვის (მუზეუმში რუსეთის ქალაქ სანკტ-პეტერბურგში) გამოეგზავნათ მახინჯი ადამიანების, დეფექტიანი ჩვილებისა და ცხოველების სხეულები. ყველაზე მეტი გერმანიიდან გაუგზავნეს. მაგალითად, ორთავიანი ჩვილი, ხუთფეხა ცხვარი და ა.შ.



ეგვიპტის ფარაონი მენაფტა, რომელიც მეფობდა ძველი ნელთარციხვით მეცამეტე საუკუნეში, ბრძოლაში დაღუპული მტრების მუმიებს აგროვებდა. გადმოცემის თანახმად, იმისათვის, რომ ფარაონის ყველა მტრის მუშია დაეხალხვებინათ, ასობით კილოგრამი სხვადასხვა ბალახეულობა და ინგრედიენტი იხარჯებოდა.



ბრიტანეთის მეფე გეორგი IV-ს ქალებთან ურთიერთობის ძალზედ საინტერესო ხერხი ჰქონდა. საქმე ისაა, რომ მეფე იმ ქალებისაგან, ვისთანაც ახლო ურთიერთობა ჰქონდა, სამახსოვროდ იტოვებდა ნაწნავებს. მათ სათითაოდ ათავსებდა კოლოფში, ხოლო კოლოფზე აკრავდა ეტიკეტს. მეფის გარდაცვალების შემდეგ, მისმა ძმამ გეორგის სამალავში აღმოაჩინა შეიდი ათასამდე ასეთი კოლოფი (სავარაუდოდ, მან უკან ჩამოიტოვა ცნობილი კაზანოვა).

პრუსიის მეფე ფრიდრიხ ვილჰელმ I მთელი ცხოვრების განმავლობაში ადგენდა რეესტრს მსოფლიოში ყველაზე მაღალ ხალხზე. ის ყველა მათგანს თავისთან ინვევდა ჯარში სამსახურისთვის და ასე შეაგროვა ერთი პოლიკი, რომელიც პოცდამის გოლიათა გვარდიის სახელით გახდა ცნობილი.



## სასტუმრო-კვარცხნი

გერმანიაში, ქალაქ ვინტერბერგში, კვარცხნის ფორმის სასტუმროს აშენებენ. მორიგი არქიტექტურული საოცრება „Oversum Vitalresort“ 4-ვარსკვლავიანი იქნება და 77 ნომერს გააერთიანებს. მათ შორის — რამდენიმე ლუქსს. სასტუმრო-კვარცხნი 2 რესტორანი, ფიტნეს-ცენტრი, სილამაზის სალონი და სამედიცინო ცენტრიც განთავსდება. სტუმრების განკარგულებაში იქნება ლია და დახურული აუზები, საუნა, თურქული აბანო, მასა-



ჟის კაბინეტი. გათვალისწინებულია 500-კაციანი საკონფერენციო დარბაზი და საინფორმაციო ცენტრი. მშენებლობა რამდენიმე თვეში დასრულდება.



55 წლის ჩინელ ქალს — ნი ლიმენის 14 წელი თმა არ შეუჭრია და შედეგად რამდენიმე დღის წინ გინესის რეკორდების წიგნში შევიდა. მისი თმის სიგრძე 2.5 მეტრია. ნი ორი შვილის დედაა, წარმოშობით ტაიუანიდან არის და ძალიან ამპყობს თავისი თმით, მიუხედავად იმისა, რომ მისი მოვლა საკმაოდ დიდ დროს მოითხოვს. ამასთან, ქალი არც კი ფიქრობს თმის შეჭრაზე, უარსა ამბობს მისგან პარიკის გაკეთებასა თუ სხვა შემოთავაზებებზე. იმისათვის, რომ თმა დაივარცხნოს, ნი ლიმენის რამდენიმე საათი სჭირდება, ხოლო რა დროს ანდომებს მის დაბანას, არ ამხელს. ის ასევე არ საუბრობს იმაზე, თუ რა თანხა ეხარჯება მამპუნებას და თმის მოვლის საშუალებებში. გინესის რეკორდების წარმომადგენლებმა ნის უკვე შესთავაზეს მის თმებზე ნიგნის დანერგა.

# აპოკალიფსის პარკი ხატია ბუნიათიშვილის კონცერტი დაუწყის იქნება!

2012 წლის 10 იანვარს, 19 საათზე თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრის სიმფონიური ორკესტრი კონსერვატორიის დიდ დარბაზში კიდევ ერთ შესანიშნავ საღამოზე გინვეთ. თეატრის ორკესტრთან დაუკრავს მსოფლიო აღიარების მქონე, საუკეთესო სცენათა სასურველი შემოქმედებითი სტუმარი, ამომავალი ვარსკვლავი, ახალგაზრდა ქართველი პიანისტი ხატია ბუნიათიშვილი, რომელიც შეასრულებს მორის რაველის საფორტეპიანო კონცერტს G dur. მსმენელი ასევე მოისმენს ჰექტორ ბერლიოზის „ფანტასტიკურ“ სიმფონიას. კონცერტს წარუძღვება თეატრის მუსიკალური ხელმძღვანელი, დირიჟორი ჯანლუკა მარჩიანო. თანამედროვეობის ერთ-ერთი უდიდესი მუსიკოსი მარტა არგერის ასე ახასიათებს ხატია ბუნიათიშვილს: „ხატია ექსტრადინამიკური ტალანტის მქონე პიანისტი. ჩემზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა მისმა განსაკუთრებულმა პიანისტურმა ნიჭმა, ბუნებრივმა მუსიკალურობამ, წარმოსახვის უნარმა და ბრწყინვალე ვირტუოზულობამ“.

## არ გაუვით ხელიდან ხენი, არ გაოტოვით კონცერტი, ის ნაფიქვად დაუწყის იქნება!

გთავაზობთ ხატია ბუნიათიშვილისა და ჯანლუკა მარჩიანოს შემოქმედებით ბიოგრაფიებს: ხატია ბუნიათიშვილი დაიბადა 1987 წელს თბილისში. მისმა ნიჭიერებამ იმთავითვე იჩინა თავი და 8 წლის ასაკში შედგა ხატიას დებიუტი სიმფონიური მუსიკის კონცერტზე. ადრეულ ასაკში დაიწყო ხატიას საერთაშორისო კარიერა. მას გამართული აქვს კონცერტები შვეიცარიაში, პოლანდიაში, საფრანგეთში, გერმანიაში, ბელგიაში, იტალიაში, ავსტრიაში, დიდ ბრიტანეთში, ესპანეთში, საბერძნეთში, ჩეხეთში, ლატვიაში, რუსეთში, ისრაელში, აშშ-ში, ავსტრალიაში, იაპონიაში და ჩინეთში. 2003 წელს ხატია ბუნიათიშვილი ელისაბედ ლეონსკიას სტიპენდიის მოსაპოვებლად გამართულ კონკურსზე დაიმსახურა პირველი პრემია. იმავე წელს თბილისის საფორტეპიანო კონკურსზე, სადაც მეორე პრემია და სპეციალური პრიზები მოიპოვა, ხატია მოისმინა ოლეგ მესენბერგმა, რომლის რჩევითაც მან სწავლა გააგრძელა ვენის მუსიკისა და საშემსრულებლო ხელოვნების აკადემიაში. 2008 წელს, არტურ რუბინშტაინის სახელობის XII კონკურსზე მან მოიპოვა მესამე პრემია და დასაბამი დაიწყო მისი ნაწარმოების საუკეთესო შემსრულებლად და მსმენელის სიმპათიად.

ქვემოთ, ვერბის საფესტივალ ორკესტრთან ნეემე იერვის დირიჟორობით, პარიზის ორკესტრთან პაავო იერვის დირიჟორობით. ხატია ბუნიათიშვილს დაგეგმილი აქვს გამოსვლები სან-ფრანცისკოს სიმფონიურ ორკესტრთან ჯაჰა ვან ზედენის დირიჟორობით, ვენის სიმფონიურ და რადიოს სიმფონიურ ორკესტრებთან, შანხაის სიმფონიურ ორკესტრთან სა-ახალწლო კონცერტში მიხეილ პლეტნიოვის დირიჟორობით (რომელიც პირდაპირ ეთერში გადაიცემა ჩინეთის ნაშყვან ტელეარხებზე), მიუნხენის ფილარმონიულ და ფრანკფურტის რადიოს სიმფონიურ ორკესტრებთან პაავო იერვის დირიჟორობით, ევროპის ახალგაზრდულ ორკესტრთან ვლადიმერ ასკენაზის დირიჟორობით და სხვა. ხატია ასოლო და კამერული კონცერტები გამართულ სხვადასხვა პრესტიჟულ დარბაზებში, მათ შორის, ლონდონის უიგმორ-ჰოლში, ბერლინის ფილარმონიაში, ამსტერდამის კონცერტგეზაში, ვენის მუსიკალური ასოციაციისა და კონცერტჰაუსის, პარიზის პლეიელის დარბაზში, მუსიკალური აუდიტორიისა და კრიტიკის დიდ ინტერესს და აღფრთოვანებას იმსახურებს. ხატია ბუნიათიშვილი მრავალი მრავალი პრესტიჟული ფესტივალის ხშირი შემოქმედებითი სტუმარია, მათ შორის: ვერბის, მარტა არგერის, ხის, გსტადის, ლა როკ დ'ანთერონის, რურის, ლუცერნის, სარატოგას ფესტივალები, გილონ კრემერის სახელობის კამერული მუსიკის საერთაშორისო ფესტივალი ლოკენჰაუსში. იგი თანამშრომლობს ისეთ ორკესტრებთან, როგორებიცაა ისრაელის ფილარმონიული, პარიზის ორკესტრი, სანკტ-პეტერბურგის ფილარმონიული, ფილადელფიის სიმფონიური, BBC სიმფონიური, NDR (ჩრდილოეთ-გერმანიის რადიო-უნწყებლობის) ჰამბურგის სიმფონიური, როტერდამის ფილარმონიული, ბრემენის დოიჩე-კამერფილარმონიული, ფრანკფურტის რადიოს, ვერბის სიმფონიური ორკესტრები. 2008 წელს შედგა პიანისტის დებიუტი კარნეგი ჰოლში (ზანკელის დარბაზი) შოპენის მეორე საფორტეპიანო კონცერტით. 2009 წელს ხატია მარჩიანოს მენდელსონის ორმაგი კონცერტი გილონ კრემერთან ერთად ვენის მუსიკალურ ასოციაციაში, მალე გილონ კრემერთან და მის „კრემერბატა ბალტიკასთან“ ერთად ვასტროლები გამართა მილანში (ლა სკალა), რომში, პეკინსა და სტამბულში. 2011 წელს ხატია მარჩიანოსთან კონცერტები ფრანკფურტის რადიოს ორკესტრთან (გასტროლებით გერმანიასა და ავსტრიაში), მიუნხენის ფილარმონიულ ორკესტრთან, ვერბის საფესტივალ ორკესტრთან ნეემე იერვის დირიჟორობით, პარიზის ორკესტრთან პაავო იერვის დირიჟორობით.

ხატია ბუნიათიშვილი  
ფორტეპიანო  
დირიჟორი  
ჯანლუკა მარჩიანო

Khatia Buniatishvili  
Piano  
Conductor  
Gianluca Marciano

თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრის სიმფონიური ორკესტრი  
The Symphony Orchestra of Tbilisi State Opera and Ballet Theatre

10 იანვარი 2012 19:00

მუსიკალური დირექტორის ამბლუში იგი ხშირად ხელმძღვანელობდა სხვადასხვა ლონისტივებს, მათ შორის, პარიზის თეატრში ვერდის სა-ოპერო თარიღებთან დაკავშირებულ ლონისტივებს 2001 წელს და საერთაშორისო კონკურსს Beato Pio IX რომში. მას ხშირად იწვევენ ვოკალისტთა საერთაშორისო კონკურსებზე ჟიურის წევრად. 2002 წელს იგი მიიწვიეს ლიუბლიანის ოპერისა და ბალეტის თეატრში, სადაც მუშაობდა ლორის ვოლტოლინის ასისტენტად, ხოლო დიტერ როსბერგის ასისტენტად გუნოს „ფაუსტისა“ და ოფენბახის „რაინის ალბის“ მსოფლიო პრემიერის მზადებას. 2006-2007 წლების სეზონზე ჯანლუკა მარჩიანომ ზაგრების თეატრში იდირიჟორა „ნაბუქო“ და „სევილიელი დალაქი“ რეპეტიციის გარეშე, რის შემდეგ იგი დანიშნა სამხატვრო ხელმძღვანელად და 2008-09 წლებში თეატრის მთავარი დირიჟორიც გახდა. მინველი დირიჟორის ამბლუში იგი თანამშრომლობს სლოვაკელი სოლისტების კამერულ ორკესტრთან KOS, რუმინეთის ჯორჯ ენესკუს ფილარმონიულ ორკესტრთან, ინგლისის კამერულ ორკესტრთან, ლიბანის ფილარმონიულ ორკესტრთან, Orchestra Sinfonica di Grosseto, პეკინის სიმფონიურ ორკესტრთან, სარაევოს ფილარმონიულ და ბანჯალუკას ფილარმონიულ ორკესტრებთან და სხვ.

ჯანლუკა მარჩიანო თანამშრომლობს ისეთ ცნობილ მუსიკოსებთან, როგორებიც არიან: პაოლეტა მაროკუ, დონატო დანუნციო ლომბარდი, ნინო სურგულაძე, ალექსანდრე აგაძე, ზორან ტოდოროვიჩი, ეგლისე გუტიერესი, თამარ კურსი, ინვა მულა, ირინა ლუნგუ, ელისაბეტა ფიორილო, ერმონელა იაპო, დარიო შუმენკი, ზელჩკო ლუჩიკა და სხვები. 2007 წელს სარდინიის ქალაქ სასარის ვერდის თეატრში მავსტროს ხელმძღვანელობით გაიმართა დებიუტის ადრეული კანტატის „რჩეული ქალწული-სა“ და პულენკის ოპერა-ბუფა „ტირზიას მკერდის“ იტალიური პრემიერები. 2007-08 წლებში ზაგრებში იდირიჟორა „ნაბუქო“, 2008 წელს კი მარჩიანოს დირიჟორობით პეკინის ფინანსურ ცენტრში ადგილობრივ სიმფონიურ ორკესტრთან ერთად საზეიმო გალაკონცერტი გამართა საქვეყნოდ აღიარებულმა მომღერალმა ანდრეა ბოჩელიმ. მარჩიანომ ინგლისში ლონდონის ფესტივალზე იდირიჟორა „ტრაგიატა“, შემდეგ „ტურნდოტი“, „კარმენი“, „კონკია“ ზაგრებში, „სასინჯი ქვა“ — ვერდის თეატრში სასარში, „ტოსკა“ გრანჯ პარკ ოპერისთვის, „ფაფორიტი ქალი“ და „ტრაგიატა“ კი იდირიჟორა ჩელსის საოპერო ჯგუფთან ერთად ლონდონში. მისი დირიჟორობით „ფიგაროს ქორწინება“ და „დონ ჯოვანი“ მოისმინეს ლონდონის ფესტივალზე (სადაც იგი დაბრუნდა 2011 წელს ლიბრეტისტს და პონტეს ციკლის ბოლო ოპერის — „სევილიელი ყველა ქალის“ სადირიჟოროდ). ამავე წელს იდირიჟორა „ტრაგიატა“ და „სევილიელი დალაქი“ მინსკში. მანქანის უახლოესი გამგებნი უკანონოდ აკვლავ ლონდონის ფესტივალზე „მადონა ბატარა-რას“ „მადონა ბატარა-რასი“, „პურტიანოსი“, „პარტიტი“, „ტოსკას“ 2012 წლის ივნისში, ხოლო „ტურანდოტა“ იდირიჟორა მარჩიანოს თეატრში 2012 წლის ნოემბერში. ჯანლუკა მარჩიანო ამჟამად არის თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრის მუსიკალური ხელმძღვანელი და მთავარი დირიჟორი, ასევე ბეირუტის ალ ბუსტანის ფესტივალის მუსიკალური ხელმძღვანელი. ორიგინალური პროგრამა და კონცერტები მონაწილე მუსიკოსების უმალესი სამემსრულებლო დონე ნამდვილად ქმნის 10 იანვარს კონსერვატორიის დიდ დარბაზში შეკრებილი მსმენელებისთვის დაუვიწყარი სიამოვნების მინიჭების საფუძველს.

## მოისიხეთ და ისიამოვნეთ!

**«მკვლავი აპოკალიფსის» და «ნეინა ილია მარტის საზოგადოების» წევრის, ეთარ გვარამიას მიერ დაარსებული მუსიკალური პროექტის, «საქართველოს მუსიკალური მემკვიდრეობის» დასაბამი და დახმარება.**

მიმდინარე წლის 22 დეკემბერს სრულდება 20 წელი, რაც უცხო ქვეყნების იმპერიალისტურმა ძალებმა შეიარაღებულ დაჯგუფებებზე დაგვიტყველებს, ქართველი ნეობოლშევიკებისა და ნიუთონის ინტელიგენციის მხარდაჭერით იარაღის ძალით დაამხეს ხალხის მიერ არჩეული პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია, კანონიერი უზენაესი საბჭო და მთავრობა.

გთხოვთ, 22 დეკემბერს, 13 საათზე მოზრძანდეთ პარლამენტის მიმდებარე ტერიტორიაზე გამართულ მემკვიდრეობის მიტინგზე, რათა გარეშე თუ შინაურ მტრებს დავანახოთ, რომ ერთ-ერთი უმთავრესი საფრთხეა მთავრობის, ქართველ ხალხს კვლავაც ძალუძს ერთად დგომა, სამართლიანობისთვის ბრძოლა და გამარჯვება. გფრავდეთ ღმერთი!

საქართველო  
ესტაბლიშმენტი ჩვენს სივს

http://www.geworld.ge

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოფუა  
გაზეთის ხელმძღვანელოვს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.  
მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6  
ტელ.: 234-32-95; e-mail: info@geworld.net